

Munkedals
Kommun

Årsredovisning

2018

Fakta om årsredovisningen

Munkedals kommuns årsredovisning 2018

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets verksamhet och ekonomi.

Det övergripande syftet med årsredovisningen är att ge kommuninvånarna, kommunfullmäktige och även andra intressenter relevant information om utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Årsredovisningen sammanställs och produceras av Munkedals kommuns ekonomienhet i samarbete med övriga verksamheter och bolag.

Årsredovisningen fastställs av kommunfullmäktige den 29 april 2019.

Foto omslagets framsida: Bokskog vid Torreby. Foto: Erland Pålsson

Foto sidan 2-3: Skridskoåkning på Stora Holmevattnet på Kynnefjäll. Foto: JanOlof Karlsson.

Foto sidan 90-91: Foto: Erland Pålsson.

Produktion, layout, form: Hatech i Trollhättan.

Innehållsförteckning

1. Inledning	
Innehållsförteckning	3
Kommunens organisation	4
Korta fakta kommun	6
Kommunstyrelsens ordförande	7
Året som gått	8
Kortfattad finansiell analys	10
2. Kommunens verksamhet	
Utbildning	12
Individ- och familjeomsorg	14
Äldreomsorg	15
Kultur och fritid	17
Folkhälsa	19
Näringsliv och landsbygdsutveckling	20
Arbetsmarknad och integration	21
Miljöredovisning	23
3. Förvaltningsberättelse	
Omvärldsanalys	26
God ekonomisk hushållning	30
Balanskravsutredning	35
Kommunala jämförelser	37
10 års översikt	40
Drift- och investeringsredovisning	42
Personalredovisning	44
4. Ekonomi	
Redovisningsprinciper	48
Resultaträkning	50
Kassaflödesanalys	51
Balansräkning	52
Notförteckning	54
5. Kommunens samlade verksamhet	
Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	66
Kommunstyrelsen	72
Byggnadsnämnd	76
Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön	77
Kommunens verksamhet i extern regi	80
Koncernföretag	82
Övrigt	
Ord- och begreppsförklaring	86
Revisionsberättelse	88

Kommunfullmäktige

Under 2018 har Kommunfullmäktige haft 8 möten och behandlat 130 ärenden. Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten och har annonserats via kommunens hemsida och kommunens officiella anslagstavla i kommunhuset Forum. Via medborgarförslag har kommuninvånare möjlighet väcka ärenden i fullmäktige. Under 2018 inkom 12 stycken medborgarförslag. Fullmäktiges ledamöter kan även själva ta initiativ och väcka ärenden via en motion. Under 2018 inkom 16 stycken motioner.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvar omfattar i princip all verksamhet och är också anställningsmyndighet för all kommunal personal (oavsett var i organisationen de befinner sig).

Kommunfullmäktiges ordförande

Christer
Nilsson (c)

Kommunstyrelsens ordförande

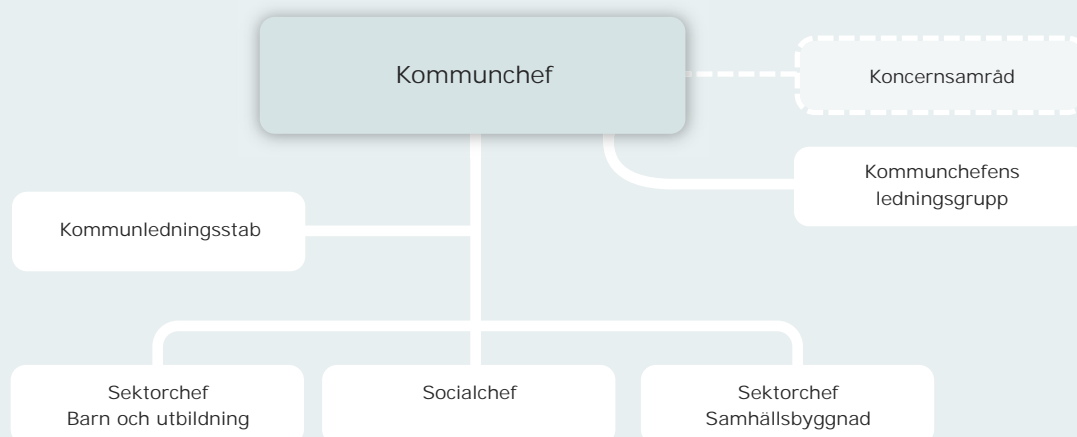

Åsa
Karlsson

Tjänsteorganisation

Kommunens tjänsteorganisation består av en förvaltning som är indelade i tre sektorer. Sektor omsorg, barn och utbildning och samhällsbyggnad samt ett kommunledningskontor. Kommunstyrelsens utser kommunchefen, som är det

högsta tjänstemannen i kommunal organisation. Kommundirektören, Håkan Sundberg, ansvarar för planering och ledning i kommunen och samordning av kommunens verksamheter.

Korta fakta kommun

Munkedals kommun

Fakta Munkedal

Nyckeltal	2016	2017	2018
Antal invånare (31/12)	10 361	10 423	10 503
Skattesats	23,63	23,63	23,63
Antal anställda, kommunen	1 019	1 053	1 081
Årets resultat, kommunen (mnkr)	39,6	50,8	12,5
Årets resultat, koncernen (mnkr)	37,7	47,7	14,8
Årets investeringar, kommunen (mnkr)	20,9	51,3	28,3
Årets investeringar, koncernen (mnkr)	70,2	136,5	102,1

Fördelning i kommunen

Kommundel	Andel av befolkningen
Hällevadsholm	13 %
Dingle	15 %
Hedekas	14 %
Munkedal inklusive Valboryr	58 %

Finansiering av verksamheten

Munkedals kommun finansieras till största del av skatteintäkter och statsbidrag. För 2018 uppgick samtliga intäkter till 819 mnkr, där 58 procent var skatteintäkter och 21 procent generella statsbidrag. För året har riktade statsbidrag, som kommunen själv måste ansöka om, minskat och uppgår till 13 procent av intäkterna. En minskning med en procentenhet från föregående år. Dessa bidrag kommer i första hand från Migrationsverket och Skolverket.

Kostnaderna 2018 fördelas enligt nedan diagram. Av kommunens totala kostnader på 806 mnkr så är 76 procent av kostnaderna från verksamheterna vård och omsorg samt pedagogisk verksamhet.

Kommunens kostnader per verksamhetsområde 2018

Vård och omsorg 38 %

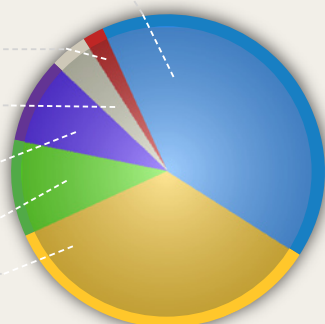
Kultur och fritid 2 %

Infrastruktur 4 %

Särskilt riktade insatser 5 %

Övrigt 13 %

Pedagogisk verksamhet 38 %

Kommunens intäkter 2018

Skatt 58 %

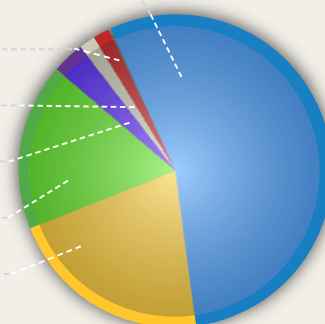
Hyror och arrenden 2 %

Taxor och avgifter 2 %

Övrigt 4 %

Bidrag 13 %

Generella statsbidrag 21 %

Kommunstyrelsens ordförande – Årsredovisning 2018

Åsa Karlsson, kommunalråd
och kommunstyrelsens ordförande

Först av allt vill jag tacka alla er i kommunen som bidrar till att göra Munkedal till en bättre, tryggare och mer välkomnande plats. Uttrycket, ingen kan göra allting, men alla kan göra något, passar bra in på mycket av det gemensamma arbete och de aktiviteter som dagligen utförs i våra äldreboenden, skolor, förvaltningar, föreningar och i vårt lokala näringsliv. 2018 har inneburit en del utmaningar, men även många steg framåt gällande våra satsningar för framtiden. Årets bokslut, redovisar för tredje året i rad, ett bra resultat. Både vad avser ekonomin liksom måluppfyllelsen.

2018 – en tillbakablick

Munkedals kommun växer. Under 2018 har vi passerat 10 500 invånare, vilket stärker de senaste årens positiva trend. En ökande befolkning ger även ökande behov av service inom omsorg och skola som 2018 stod för 75 procent av kommunens löpande kostnader. Men ökad befolkning ger även ökade intäkter för kommunen. Munkedal kommer under den närmaste fem åren att befinna sig i en mycket investeringstung period. Det är framför allt inom skola och omsorg som vi kommer göra stora investeringar, där vi kommer att genomföra byggnation och renoivering av äldreboenden och skolor för cirka 400 miljoner kronor.

Fler invånare medför även ökad efterfrågan på bostäder. Kommunen vill gärna samverka med privata företag för byggandet av nya bostäder och under året har det färdigställts 40 - 50 lägenheter i centrala Munkedal. På Vadholmen i kanten av Örekilsparken pågår även ett planarbete på 100 - 150 nya lägenheter. Sammantaget ger det positiva förutsättningar för en ökad tillväxt.

Ett beslut som jag är särskilt stolt över är beslutet att införa en utvidgad och avgiftsfri kulturskola. En kulturskola som skapar förutsättningar för att alla kan delta och välja av ett breddat utbud av kulturinslag.

*” Genom att
hjälpa andra
hjälpes vi oss
själva ”*

Under året beslutade kommunfullmäktige att införa en ny politisk organisation bestående av fem nya nämnder. Organisationen gäller från och med januari 2019.

Arbetet kring samverkan med näringsliv, besöksnäring och föreningar har utvecklats under året.

Kommunerna står inför en stor rekryteringsutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder samt att efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och landsting behöver anställa många nya medarbetare de kommande åren.

En väg till kompetensförsörjning är en god integration av våra nyanlända. Här har vi ett gemensamt ansvar att hjälpa och vägleda människor in i vår kultur och på våra arbetsplatser. Det kan handla om en provanställning, hjälp med bostad eller ett enkelt samtal i kön till butikskassan. Genom att hjälpa andra hjälper vi oss själva och då finns det inga vi och de – utan bara oss.

Vill passa på att tacka er alla för alla år som jag fått möjlighet att på olika sätt arbetat med er. 2018 är sista året som jag kommer att arbeta som förtroendevald i Munkedals kommun efter 18 år som kommunpolitiker och 8 år som kommunstyrelsens ordförande.

Med varma hälsningar,
Åsa Karlsson
Kommunalråd

Årsredovisning 2018 – Året som gått

Årets bokslut redovisar, för tredje året i rad, ett mycket bra resultat. Kommunens resultat för 2018 visar på ett överskott med 12,5 mnkr. Ett bra resultat trots att sektor Barn- och utbildning och sektorn Omsorg redovisar en ekonomisk obalans i förhållande till budget. Resultatet är något lägre än det finansiella målet om 2 procent av skatter och bidrag.

Det är fortsatt viktigt att arbeta med "ekonomi och verksamhet i balans". Det är ett långsiktigt och uthållighetskrävande arbete som handlar om fokus på effektiviseringar men även att finna nya former och arbetssätt för leverans av välfärdstjänster. Den digitala transformeringen blir i detta fall ett viktigt redskap. Det är nödvändigt att vi har ett fortsatt fokus på förändringar och förmåga att genomföra strategiska beslut.

Måluppfyllelsen för nämndernas inriktningsmål är positiv för året. Trenden pekar åt rätt håll.

Viktiga händelser under året

Kommunfullmäktige beslutade under året om en ny politisk organisation från och med 2019. Förändringen innebar att fem nya nämnder bildades, barn- och utbildningsnämnden, välfärdsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt jävsnämnden.

Syftet är att stärka kommunstyrelsens roll att utöva uppsikt samt leda och styra verksamheten. Översynen ska även leda till ökad politisk delaktighet och demokrati genom en vitalisering av kommunfullmäktige, få fler personer engagerade i de politiska partierna, samt öka antalet så kallade inskolningsplatser för nya politiker. Kommunfullmäktige fastställde den nya politiska

organisationen i november. Som en konsekvens av förändringen inleddes arbetet med att anpassa förvaltningsorganisationen, utarbeta styr- och ledningssystem samt ekonomistyrningsprinciper.

Under året intensifierades arbetet med den digitala transformationen i kommunen men även allt inom ramen för SML-samarbetet. Digitaliseringen är en möjlighet för kommunen att möta de utmaningar som vi har när det gäller den demografiska förändringen, kommuninvånarnas ökade förväntningar och krav på kommunens tjänsteproduktion liksom gapet mellan behov och krav och tillgängliga resurser. Genom att ta vara på digitaliseringens möjligheter kan kommunen skapa en effektiv verksamhet med hög kvalitet och därigenom frigöra tid och resurser till att bättre möta krav och förväntningar från alla som bor, besöker och verkar i kommunen.

Kommunens krisledningsorganisation utvecklas och förstärks under året. Krisledningsplan, handlingsplan för våldsbejakande extremism och handlingsplan för Psykiskt och socialt omhändertagande vid stora olyckor och katastrofer (POSOM) utarbetas med tillhörande organisering. Kommunens ansvar för uppbyggnad av civilt försvar inom ramen för totalförsvarets uppbyggnad inleddes.

Arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklades. Syftet är att minska ohälsotalen, men även som en del i att göra Munkedals kommun till en attraktiv arbetsgivare för att möta kommunens rekryteringsutmaningar, då prognoserna pekar på en ökande arbetskraftbrist inom flera yrkesområden. Under 2018 minskade såväl den korta som den långa sjukfrånvaron.

Håkan Sundberg

Bostadsbyggandet börjar ta fart i kommunen genom att det skapas nya byggnationer som igångsatts eller planerats. Under året startade byggnation av 40 - 50 lägenheter i centrala Munkedal. Dessutom inleddes ett planarbete för ytterligare 100 - 150 lägenheter i centrala Munkedal.

Kommunfullmäktige fastställde ett styr- och ledningssystem för kommunen under året.

Arbetet med kommunens Mål- och inriktning för 2020 - 2023 inleddes under året och anpassades till den nya politiska organisationen. Processen är en del av kommunens styr- och ledningssystem. En ambition med arbetet var att minska antalet mål och fokusera mot uppföljningsbara indikatorer och handfasta verksamhetsplaner. En omvärldsanalys togs fram som en grundförutsättning.

Beslut om placering och projektering av nytt äldreboendet med placering i Dingle beslutades av kommunfullmäktige. Kommunen beslutade även att införa en avgiftsfri kulturskola med ett brett utbud av aktiviteter.

Utmaningar framåt

De kommande åren försämras ekonomin i Sveriges kommuner. Huvudskälet är att andelen barn och äldre blir högre jämfört med den arbetande befolkningen, vilket leder till att utgifterna ökar snabbare än intäkterna. Samtidigt fortsätter förväntningarna på offentlig sektor att öka. Invånarna vill ha bättre och mer flexibel service, både enklare och snabbare. Munkedals kommun går även in i en investeringstung period under åren 2020 - 2025.

Det kommer att krävas ganska radikala förändringar för att hitta sätt att ge kommunens invånare den service som de efterfrågar, till en lägre kostnad. För oss handlar det enkelt uttryckt om att vi måste anpassa oss till den verklighet som vi befinner oss i.

För att lyckas måste vi förändra vårt arbetssätt. Utmaningen är att erbjuda lika bra eller bättre service men till en lägre kostnad. Att effektivisera hur vi gör saker samtidigt som vi minskar våra utgifter. Att både satsa framåt och spara. Därför är det viktigt att vi har kraft att satsa på digitalisering, idéutveckling och innovation, förändrade arbetssätt och sist men inte minst en ny tillitsbaserad styrmodell. Det arbetet behöver nu växlas upp i alla delar av våra verksamheter.

Att jobba med förändring är inte ett projekt, det är ett förhållningssätt som behöver genomsyra allt arbete. Med trend och omvärldsanalysen höjer vi blicken. Vi tittar utåt mot omvärldens utveckling, ser konsekvenser som påverkar oss och analyserar dem för att planera smartare.

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för oss som organisation behöver vi även titta inåt, på hur vi rustar oss och arbetar på bästa sätt.

Håkan Sundberg
Kommunchef

Kortfattad finansiell analys

Året 2018 sammanfattas med ett bra resultat och en måluppfyllelse som fortsatt pekar i positiv riktning.

Årets resultat och nettokostnadsutveckling

Årets resultat för 2018 uppgår till 12,5 mnkr vilket är betydligt lägre än föregående år och strax under det budgeterade resultatet på 12,9 mnkr. Främsta anledningen till det minskade resultatet är att i resultatet för 2017 ingick överskott från fastighetsförsäljning med 32,3 mnkr. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 1,9 procent vilket är något under resultatmålet för året på 2,0 procent. De senaste åren kännetecknas av förstärkning av intäkter från staten. Från december 2015 har kommunen erhållit totalt 43,0 mnkr i extra statsbidrag för flyktingverksamheten varav 10,7 mnkr avser 2018. Under året har dock ersättningen från Migrationsverket minskat. Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar med 2,0 procent. Den genomsnittliga nettokostnadsökningen under de tre senaste åren uppgår till 5,3 procent. Motsvarande ökning av skatter och generella statsbidrag uppgår till 5,9 procent vilket är positivt.

Soliditet och eget kapital

Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 4,4 procent. Att soliditeten ökat beror på årets positiva resultat i kombination med en måttlig ökning av balansomslutningen. Detta gäller även när samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt räknas in.

Årets investeringar

Investeringsvolymen för året uppgick till 28,3 mnkr vilket är betydligt under budgeterad nivå. Investeringsstakten de senaste tre åren ligger på 33,5 mnkr per år. Självfinansieringsgraden är tack vare det positiva resultatet fortsatt betydligt över 100 procent och uppgick till 123 procent (f. år 142 procent).

God ekonomisk hushållning, balanskrav och resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige har i riktlinjer för god ekonomisk hushållning antagit fyra finansiella inriktningsmål vilka inför budget 2017 reviderades och minskades till tre. För 2018 bedöms samtliga inriktningsmål vara helt uppfyllda. Resultatmålet - *På lång sikt ska det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämningsreserv uppgå till 2 procent* bedöms som uppfyllt då ett genomsnitt de senaste tre åren visar på 5,0 procent. Soliditetsmålet - *Soliditeten ska förbättras* – är uppfyllt då både soliditeten enligt balansräkningen och soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser förbättrats från föregående år. Investeringsmålet - *Självfinansieringsgraden av re-investeringar 100 procent* - är uppfyllt då detta mått för 2018 landar på 141 procent.

Sammanvägda bedömningen för 2018 är att Munkedal har god ekonomisk hushållning.

Balanskravet innebär att för budgeten, när den beslutas, måste intäkterna överstiga kostnaderna. Skulle resultatet när året är slut ändå vara negativt måste detta kompenseras med överskott inom tre år. En balanskravsutredning genomförs årligen för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Utredningen visar för året att kommunen uppfyllde lagstadgade balanskravet med ett resultat efter balanskravsjusteringar på 12,1 mnkr.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige också beslutat om att, enligt särskild lagstiftning, använda sig av **resultatutjämningsreserv (RUR)**. Reserven avser att utjämna för konjunktursvängningar. Lagstiftningen gäller från 2013. I riktlinjer framgår vid vilka förutsättningar avsättning till RUR får ske samt under vilka förutsättningar användning av tilläts. I riktlinjerna framgår att RUR endast får uppgå till 10 mnkr. Då RUR vid årets ingång 2018 uppgick till 10 mnkr görs ingen avsättning för året.

Minnessten rest 1929 över Sverre Sigurdsson som valdes till konung av Norge på kungsgården Sörbo, Hedekas den 13 mars 1177. Foto: Erland Pålsson.

Kommunens verksamhet

- Utbildning 12
- Individ- och familjeomsorg 14
- Äldreomsorg 15
- Kultur och fritid 17
- Folkhälsa 19
- Näringsliv och landsbygdsutveckling . 20
- Arbetsmarknad och integration 21
- Miljöredovisning 23

Utbildning

Verksamheten har under året ökat i omfattning. I stort sett alla verksamhetsformer har ett ökat antal barn och elever. Det har gjort att den interna organisationen har setts över och anpassningar har skett mellan skolor i kommunen.

Sektor Barn och Utbildning fick i samband med beslutet om att befintlig skolstruktur ska behållas ett nytt uppdrag att utreda hur likvärdighet, kvalitet och ökad måluppfyllelse kan förbättras och bibehållas.

Som ett led i detta tecknade kommunen en överenskommelse med Skolverket om ett antal insatser för att förbättra nyanländas lärande med start höstterminen 2017. Överenskommelsen har resulterat i åtta åtgärdsplaner som ska förenkla och förbättra för våra nyanlända. Insatserna för att förbättra nyanländas lärande slutredovisades till Skolverket i december.

Under sommaren erbjöds lovskola för elever i grundskolan. Där fanns möjlighet till extra hjälp med studierna i framförallt svenska och matematik. Lovskolan var en bidragande orsak till att fler elever blev behöriga till gymnasiet.

Sektorns absolut största utmaning utöver att öka elevernas måluppfyllelse är att rekrytera och bibehålla behöriga lärare.

En organisationsförändring i Svarteborg innebar att Hällevadsholms skola numera har årskurs F-3 och Centrumskolan i Dingle har årskurs 4-6. Projekt Hedekas skola har pågått under året och resulterat i en fungerande organisation inom alla områden. Hedekas skola och Bruksskolan har fått nya skolgårdar.

Kommunen upphandlade skolskjuts inför ny avtalsperiod och ny skolskjutsorganisation sju sattes i och med höstterminens start 2018. Genomförda och kommande förändringar i timplanen, studieresor, simundervisning med mera medför att skolskjutsarna behöver vara flexibla med kort framförhållning.

Barnomsorg

Antal inskrivna barn totalt inom Barnomsorg har ökat med 64 barn i jämförelse med 2017 och hela 104 barn jämfört med 2016. Kommunen planerar att kommande år både renovera befintliga förskolor men även bygga nya för att möta det ökade antalet barn.

Verksamhet förskola och fritidshem i kommunal regi har ökat med 6 barn respektive 46 barn medan pedagogisk omsorg har minskat med 4 barn. Pedagogisk omsorg har gått från 5 till 4 dagbarnvårdare därav minskningen av inskrivna barn. Antal köpta platser från fristående aktörer samt andra kommuner har ökat med 16 barn, från 44 till 60 stycken i jämförelse med föregående år.

Kulturrådet beviljade 90 tkr till Skapande förskola vilket har möjliggjort teater-, drama- och dansaktiviteter. Sökta statsbidrag för minskade barngrupper kunde beviljas för tre förskolor.

Renoveringen av Kungshöjdens förskola innebar att tre avdelningar fick husera i Herrgården på Lilla Foss under en tid.

Antal barn inom Barnomsorg

(antal barn)	2016	2017	2018
Barnomsorg totalt	968	1 008	1 072

Grundskola

Antal elever har ökat med 31 stycken i jämförelse med föregående år. Svarteborg har minskat med 11 samtidigt som övriga skolor i kommunen har ökat. Bruksskolan och Munkedalsskolan sticker ut med en elevtalsökning på 20 respektive 21 elever.

Grundskolan har, på grund av ökat elevantal i centrala delarna av Munkedal, hyrt in 7 stycken moduler.

Införandet av 1-1 datorer, dvs en dator per elev, har nu gjorts i årskurserna 1, 4, 7, 8 och 9. Gamla datorer har börjat bytas ut.

Alla barn i förskoleklass har fått simundervisning och språkvalsundervisning för alla i årskurs 6 startades upp på Kungsmarksskolan i och med en ny timplan höstterminen 2018.

Antal elever inom Grundskolan

(antal elever)	2016	2017	2018
Grundskola totalt	1 189	1 181	1 212

Introduktionsprogrammet, Kunskapens Hus. Från höger: Catarina Jacobson - samordnare, Qais Akbari - elev, Henrik Oleskog - rektor Kunskapens Hus, Khaibar Farhadi - elev, Nowroz Hossini - elev. Foto: Erland Pålsson.

Särskola

Verksamheten innefattar både grundsärskola och gymnasiesärskola. Gymnasiesärskolan har valt att ha elever i egen regi i samarbete med gymnasieskolan och därmed nås ett bättre resursutnyttjande och lägre kostnader. Färre elever än väntat har blivit inskrivna i särskolan. Resurser för dessa elever har då istället belastat grundskolan.

Antal elever inom Särskolan

(antal elever)	2016	2017	2018
Grundsärskolan	12	10	10
Gymnasiesärskolan	15	15	16

Gymnasiet

Antal elever som går gymnasiet i annan kommun eller hos annan anordnare är 326 stycken, en ökning med 20 elever jämfört med föregående år.

Antalet elever som går i kommunens egna gymnasium är 115 stycken varav 23 stycken platser säljs till annan kommun. Kommunens egna gymnasium minskade med 10 elever jämfört med 2017 främst beroende på att elever på IM-programmet gått vidare till gymnasiestudier på nationell nivå eller kommit i arbete.

Efterfrågan på processoperatörer är fortsatt hög så de elever som går ur Processtekniska Gymnasiet med godkända betyg är eftertraktade på arbetsmarknaden.

Antal elever inom Gymnasiet

(antal elever)	2016	2017	2018
Gymnasieskola totalt	420	430	441

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen består av verksamheterna Grundläggande vuxenutbildning, Gymnasial Vuxen- och påbyggnadsutbildning och Svenska för invandrare (SFI).

Verksamheten har ställt i ordning lokaler inför start av nya utbildningar anpassade efter regionens efterfrågan och nyanländas tidigare kunskaper.

De nya lokalerna har gjort det möjligt att starta yrkesutbildningar inom fastighetsskötsel, svets och maskinförare. Ett omvårdnadsprogram och trädgårdsskötsel med yrkessvenska anpassat till nyanlända har erbjudits samt en barnskötarutbildning.

Munkedal samverkar med Sotenäs och Lysekil när det gäller vuxenutbildning. Enheten har tillsammans med Lysekil och Sotenäs sökt och beviljats bidrag för Yrkesvux, Lärlingsvux och Trainee inom värden samt ett Lärcentra vilket har varit fördelaktigt. Yrkesutbildningarna har i mycket hög grad lett till anställningar.

Individ- och familjeomsorg

IFO (Individ och Familjeomsorgen) är en del av socialtjänsten som ser till att invånarna i Munkedals kommun får det stöd som behövs, när det behövs och utifrån den enskildes behov. Det finns flera olika delar inom IFO där socialsekreterare arbetar med olika sorters stöd. Vuxengruppen ger stöd till vuxna i behov av försörjning med syfte att kunna försörja sig själva, de ger stöd när det skett våld i nära relationer och de ger stöd till både vuxna och ungdomar med ett beroende eller missbruk. Det finns även stöd att få för anhöriga, både för vuxna och barn till personer med beroende/missbruk. Budget och skuldrådgivning erbjuds kommuninvånare. Barn och unga gruppen ger stöd till barn, ungdomar och föräldrar, till barn utan vårdnadshavare, familjehem och ger stöd i familjerättsliga frågor. IFO har familjebehandlare som utför olika insatser i form av stöd till barn, ungdomar och deras familjer samt en kurator på Familjecentralen. IFO arbetar utifrån alla människors lika värde.

IFO har under 2018 haft en fortsatt stabil organisation samt en stabil personalsituation. Det har dock varit fortsatt svårt att rekrytera när det behövs. Det har varit två tjänster som enhetschef inom barn och unga som under 2018 varit svårt att rekrytera till. Antalet ensamkommande barn har under 2018 fortsatt att sjunka vilket fortsatt krävt omställning i verksamheten. Under 2018 minskade antal anmälningar gällande oro för barn och unga något, 278, jämfört med 285 år 2017. Antal ansökningar om stöd och hjälp har dock ökat från 23 år 2017 till 45 år 2018 vilket är positivt då vi gärna ser att medborgarna söker stöd som går att få. IFO har under 2018 fortsatt att tillsammans med skolan arbetat målinriktat för samverkan och samsyn kring barns behov. Arbetsmiljöverket gjorde en tillsyn av socialsekreterarnas möjligheter till en säker arbetsmiljö och krävde fler besöksrum med flyktväg så sex nya rum har tillskapats för detta.

Förebyggande arbete – målsättningar barn och unga

Socialsekreterarnas roll inom barn och unga är att utreda barns behov, att säkerställa att barn och unga samt deras föräldrar får det stöd som de behöver i första hand på hemmaplan i familjen. Vid vissa förhållanden även se till att barn och unga får rätt vårdinsats så som boende i familjehem eller i ett hem för vård och boende (HVB) och följa dem under placeringen i syfte att kunna flytta tillbaka hem.

I uppdraget för familjehemssekreterarna ingår att rekrytera, utreda och handleda familjehem. De har i uppdrag att mer aktivt arbeta med att rekrytera nya egna familjehem i stället för att köpa familjehem från externa aktörer. Antalet placerade barn har legat på en hög nivå under en längre tid. Målsättningen är att

fler barn ska återförenats med sina vårdnadshavare och att vi kan undvika placeringar med hjälp av stöd i hemmet i första hand.

Öppenvårdsverksamheten Barnkullen har fortsatt utvecklats under 2018, där ungdomar, föräldrar och familjer kan få stöd av familjebehandlare under eller efter utredning med olika insatser som familjebehandling, familjestödande samtal, barnsamtal, föräldrasamtal. Familjebehandlarna utför också observationer som ett komplement i barnvårdsutredningar vilket innebär att familjer inte behöver bo på institution. Utredning genomförs på hemmaplan, i de fall familjen bedöms kunna bo hemma. Sedan uppstart av Barnkullen har inte en enda familj behövt bo på institution. Kuratorn på Familjecentralen arbetar förebyggande i öppna förskolan, familjeförskola samt i samtal med föräldrar till barn 0–6 år.

Förebyggande arbete – målsättningar vuxna

Ett förebyggande arbete startades upp under 2016 avseende att få ut människor ur långvarigt försörjningsstöd till egen försörjning. Detta arbete har fortgått under 2018 och resultaten är goda. Antal hushåll med försörjningsstöd har minskat däremot har kostnaden ökat något per hushåll då det varit större familjer. De unga vuxna som idag har försörjningsstöd är de som har någon form av arbetshinder och dessa får stort stöd i att hitta egen försörjning. Arbetsföra unga vuxna har idag sysselsättning i Munkedals kommun. IFO arbetar nära arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen och skolan för att stödja människor till egen försörjning.

Beroendemottagningen arbetar för att kunna ge mer stöd på hemmaplan i beroende / missbruk och har en samverkan med andra närliggande kommuner. Nytt för 2018 är att beroendemottagningen även ger stöd till hjälp för beroende av spel om pengar.

Deltagare och personal från kommunens stödgrupper i teaterprojektet Tillhörig, här tillsammans med sångerskan Erika Wendt. Foto: Erland Pålsson.

Äldreomsorg

Avdelning Vård och äldreomsorg är till för personer som har behov av stöd, omsorg och vård. Över 300 anställda utför sitt arbete inom verksamheterna hemtjänst, vård- och omsorgsboende, hemsjukvård, rehab, dagverksamhet och anhörigstöd.

Äldreomsorgen förändras och utvecklas

Det pågår en spännande utveckling med många förändringar och ett arbete som kommer vara i fokus under lång tid framöver i hela äldreomsorgen. Kommunen planerar för ett växande behov av boende för äldre, boenden som ska vara anpassade till de äldres behov, men måste också vara funktionella för de som ska arbeta där. Äldre omoderna äldreboenden kommer succesivt att avvecklas och istället satsas det på ett nytt modernt äldrecenter i Dingle. Vässjegården avvecklades helt i början av 2018 och nu förbereds en ombyggnad på Allégården som ska generera en ny modern boendeenhet.

Förändringarna handlar inte bara om vård- och omsorgsboende, det handlar om fler mötesplatser, välfärdsteknologi, intern och extern samverkan och nya arbetssätt. Det krävs en utveckling till ett mer äldrevänligt samhälle där vi bättre tar vara på samhällets resurser och där det blir lättare att ta hand om oss själva och om varandra.

Mer vård i hemmet

Allt mer sjukvård som dessutom är mer avancerad än tidigare bedrivs i ordinärt boende och allt tyder på att den trenden kommer hålla i sig. Kommunens sjuksköterskor och undersköterskor utför betydligt fler sjukvårdsinsatser jämfört med tidigare år.

Det ställs nya krav på kompetens, bemanning och organisation inom kommunens verksamheter för att klara de nya utmaningar som kommer med utvecklingen av en nära vård i hemmet - istället för på sjukhus.

I september började kommunerna tillsammans med Västra Götalandsregionen tillämpa den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Den nya lagen ska främja en god vård och omsorg för enskilda som efter utskrivning från sjukhus behöver fortsatta vård- och omsorgsinsatser i hemmet. Syftet med lagen är också att patienter som bedöms utskrivningsklara inte ska vårdas på sjukhus i onödan. Enligt lagen ska därför kommunen ta över betalningsansvaret för patienter som tre veckodagar efter att de har bedömts som utskrivningsklara fortfarande är kvar på sjukhus. Genom en samsyn i organisationen och genom god samverkan med Närhälsan har Munkedals kommun hittills lyckats ta hem de patienter som bedöms vara utskrivningsklara och har därför inte haft något betalningsansvar.

Digitalisering och välfärdsteknik – en del i äldreomsorgen

Digitaliseringen har ett stort fokus inom äldreomsorgen och behöver fortsätta utvecklas, det är nödvändiga satsningar för att hålla nere kostnadsökningen framöver. Digital signering av läkemedel införs i förvaltningen och taligenkänning kommer testas i hemsjukvården för att minska sjuksköterskans tid för dokumentation.

Men välfärdsteknologi är inte bara till för att frigöra tid och hålla nere kostnaderna, det är också kvalitetsförhöjande, trygghetsskapande, ökar patientsäkerhet och bidrar till ökad självständighet. Exempel på kvalitetsförhöjande teknik som finns är digitala trygghetslarm, GPS-larm, trygghetskameror och hotell-lås på äldreboende samt surfplattan som kan underlätta för äldre att hålla kontakt med närstående.

Bemanning och rekrytering

En stor utmaning är att kunna rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. För att säkra behovet av kompetensförsörjning pågår flera viktiga satsningar. SKL och Kommunal har gjort en överenskommelse om att heltid ska vara norm senast 2021. Heltidsresan har startat i Munkedals kommun med samma målsättning, att heltid ska bli norm även inom vård och omsorg. Det behövs för att skapa attraktiva jobb, öka jämställdheten men också för att minska rekryteringsbehovet framöver. Andelen heltidsanställda inom vård och omsorg är idag 47 procent, en siffra som behöver öka.

Kompetenssamverkan är ett samarbete mellan kommunerna Sotenäs, Munkedal och Lysekil, där man erbjuder utbildning för att säkerställa kompetensförsörjningen. Förutom valideringsutbildning för de som saknar utbildning, erbjuds vidareutbildningar inom flera områden för undersköterskor. Valideringsutbildningen har bidragit till fler utbildade undersköterskor i Munkedal och idag har 98,5 procent anställda inom äldreomsorgen adekvat utbildning. Inom vård och omsorg har man i år tagit emot närmare 80 praktikanter, som också utgör en värdefull rekryteringsbas.

Stort fokus har även varit på enheternas hälsofrämjande arbete för att minska sjukfrånvaron. På varje enhet finns hälsoinspiratörer som har genomgått en utbildning i hälsofrämjande arbete. Dessutom har ett stort antal hälsofrämjande aktiviteter erbjudits förvaltningens medarbetare. Även om sjukfrånvaron fortfarande är hög (8,52 procent), har den succesivt minskat de senaste två åren. Chef i beredskap har införts inom förvaltningen, vilket innebär att medarbetare alltid har möjlighet att kontakta en chef om det behövs, och att cheferna får möjlighet att vara helt lediga.

Ekonomi och kvalitet

Trots ansträngd ekonomi, ökade krav och rekryteringsvårigheter har året präglats av ett framgångsrikt arbete som utförts i verksamheterna med stort engagemang. Den nationella undersökningen "vad tycker de äldre om äldreomsorgen" visar att de äldre i Munkedals kommun är mycket nöjda. 97 procent är nöjda med hemtjänsten som helhet och 100 procent upplever bra bemötande från personalen.

Det arbetas ständigt med att hitta åtgärder för att få en ekonomi i balans och det kommer krävas mycket engagemang och kreativitet för att hitta nya lösningar för att kunna hålla kostnader nere och ändå klara möta framtidens behov med god kvalitet. Ett arbete som avdelningen kommer lägga stort fokus på under 2019.

På Hedekas skola har mellanstadiet daglig rörelse på schemat - här leder Zinita Johansson och Camilla Jansson dagens cirkelträningspass, foto: Erland Pålsson.

Kultur och fritid

Kultur- och fritid arbetar på bred front med läsfrämjande åtgärder, kulturarv, offentlig miljö, gemenskapsfrämjande evenemang och våldsförebyggande arbete.

Bibliotek

Centrumskolans bibliotek stängde våren 2018 på grund av skolverksamhetens akuta platsbrist. Materialet packades ner i väntan på de nya lokalerna som ska finnas efter om- och tillbyggnad.

Bibliotekets personalsituation har under 2018 varit omväxlande. Två medarbetare återkom efter att ha varit borta cirka ett år.

Hanterandet av bibliografisk informationen sker nu via Kungliga biblioteket. Det bibliografiska arbetet får nu till stora delar utföras lokalt. Arbetet med att justera och komplettera är kvalificerat och tidskrävande.

För barn- och ungdom har det varit sagostunder, undervisning i källkritik och bokprat. Andra arrangemang var "Sommarboken" och höstbio.

För vuxna hölls bokcirkel, Afternoon Tea och IT-café.

En TV-skärm finns nu i fönster mot torget som fungerar som en informationstavla.

Filialerna har minskade utlån. Detta förklaras främst med att biblioteken i Dingle har stängt på grund av ombyggnation och att den nya filialen i Kunskapens Hus kan vara svår att hitta. Det har även inkommit synpunkter på att den nya filialen inte har någon plats för barnmedia.

Kultur

Munkedals unika kulturarv underhålls. LandArt projektet "Landet Mitt Emellan" har genomförts för andra året med sextiofyra intresseanmälningar från alla världsdelar. Sju av dessa valdes ut till att vara förnyade konstverk.

Kulturarvsresan "En resa i tiden" arrangerades för åttonde gången med fullsatt buss.

Dans- och berättarföreställningen "Spår av ristningar" visades på Lökebergs hållristningar med 120 besökare.

Kultur ansvarar för nationaldagsfirandet som traditionsenligt hålls i Munkedals Folkets Park. I samband med firandet utdelas kommunens kultur- och fritidspris. År 2018 gick kulturpriset till Anita och Kurth Åke Karlsson, Valbo Ryr "För deras tålmodiga, tidskrävande och noggranna redaktionsarbete med boken Valbo Ryr – en socken i Dalsland".

Kommunens kulturstipendier erhöll manskören Hedekas Whiskey Boys "För att på ett förtjänstfullt sätt sprider glädje i bygden i en anda att glädja andra" samt Adnan Berisa "För textskrivande och produktion

Grillplats vid Lilla Holmevattnet, Kasebo. Foto: Erland Pålsson.

av egen musik under namnet Speedynoja samt produktion åt andra artister. Hjälper ungdomar att göra och spela in egen musik."

Kommunens fritidspris gick till Rikard Kilborn "För aktiv idrottsutövare som under året utfört stor prestation inom fritidsområdet". Även två fritidsstipendier utdelades till Anders och Anki Savik, Friluftsförbundet Munkedal "För förtjänstfull och mångårig ledarsats inom föreningslivet" samt till Magnus Bryntesson "För förtjänstfull och betydande insatser för sin förenings ungdomsverksamhet".

För tionde året i rad sökte och erhöll kommunen medel till "Skapande skola" och i år utvidgades projektmedlen med "Skapande förskola". Efter en genomförd utredning av Kulturskola i Munkedals kommun beslutade politikerna om att utveckla Musikskolan till en kostnadsfri Kulturskola.

Ung Fritid

Ung Fritid ansvarar för verksamheten vid Örekilsgården, en fritidsgård för ungdomar från årskurs 7 och uppåt. Arbetar bestämt med alla besökares lika värde och oavsett kön, religion, bakgrund eller läggning ska alla känna sig respekterade.

Örekilsgården är öppet tre dagar i veckan under läsåret och under sommartid två dagar. Sommartid ansvarar fritidsledarna för kommunens sommarlovsverksamhet som erbjuder aktiviteter för barn 6 – 15 år. Sommaren 2018 erbjöds "prova på" i samarbete med Munkedals Bordtennisklubb. Två kreativa workshops genomfördes med lokala konstnärer och en work-shop med att skulptera i sten erbjöds.

Två badutflykter arrangerades samt en utflykt med havsfiske. I Örekilsparken arrangerades, till ungdomarnas förtjusning, en kväll "Bumper-ball". Även två mycket populära utflykter gjordes till Nordens Ark.

Vårens sportlov lockade med skridskoåkning i Ishallen, ett arrangemang som genomfördes med integrerade grupper. Ishallen var på gränsen till "fullbokad".

Genom ett musikaliskt arrangemang så kallad "Open Mic" fick ungdomar prova att skapa egen musik och framföra inför publik.

Under året har Örekilsgården haft författarbesök av Niklas Krogh.

Tillsammans med ungdomarna arrangerat Futsal Cup i Munkedals skolans gymnastiksal.

I en work-shop kallad "Kulturella yrken" presenterade sig lokala konstnärer, fotografer, filmare med mera för ungdomsgruppen som fick prova på kreativa yrken under en eftermiddag/kväll.

Detta har följts upp med en "Kulturverkstad" varje onsdag under vecka 46-49.

Genom stöd från regeringen kunde den öppna verksamheten starta "tjejgrupp" som bland annat resulterade i ett nytt "Styling-rum". Som även uppskattas av killarna!

Ung Fritid genomförde tillsammans med Kultur & Fritid arrangemanget "Ljusfesten 2018".

Feriepraktik 2018

Ung Fritid är samordnare för FeriePraktiken som startar vecka 25 fram till vecka 31.

Ung Fritid genomför 6 jobbcolldagar och har möjlighet att erbjuda 28 ungdomar praktik med handledare under tre veckor.

Elevcaféet

Höst- och vårtermin finns Ung Fritid på elevcaféet på Kungsmarkskolan. Tisdag, torsdag och fredag från kl. 10.00-14.00. Fritidsledarna är ett viktigt stöd för ung-

domar på högstadiet Kungsmarkskolan och Ung fritid samarbetar nära med skolhälstan, kurator och socialpedagoger.

Ung Fritid har i perioder haft ett tufft klimat i ungdomsgruppen och haft förstärkt personal fredagar. Ytterligare resurser har gjort att Ung Fritid i dag har tre fastanställda fritidsledare som samtliga sitter i en tvärsektoriell grupp med fokus på ungdomars behov av stöd.

Ung Fritid stöttar Ungdomsföreningen MFFU – Munkedals förening för ungdomar.

Fritid och turism

En turistutvecklare anställdes för att under 2018 skapa en strategi för besöksnäringen samt bygga upp goda relationen med besöksnäringens aktörer inom kommunen samt ett samarbete med turistgrupper med fokus på Bohuslän.

En handlingsplan för turism skall arbetas fram och ett nätverk med och mellan näringens aktörer ska utvecklas inom kommunen.

Munkedal ska på lång sikt erhålla rollen som en självklar aktör inom besöksnäringen och profilera naturupplevelser kopplade till kommunens särpräglade natur och kulturarv.

Att inventera informationsmaterial och skyltning har varit en prioriterad uppgift. Där så erfordras ska skyltning ersättas med modernt och uppdaterat material så det på bästa sätt gagnar Munkedals kommuns profil för att locka besökare.

Avtalet med Bohus Rasta har sagts upp och budgeterade medel används till anställning av turistutvecklare. Turistinformationen har flyttat in i kommunhuset och samtliga delar av kommunen har InfoPoints. För att förstärka turistutvecklingen i kommunen finns en ambulerande turistinformation som finns på plats vid olika typer av evenemang inom kommunen.

Begreppet "Grejen med Munkedal" har myntats och skapar en platsguide och finns även på Facebook med information om kommunala och privata arrangemang. Nyhetsbrev till besöksnäringens aktörer utkommer regelbundet. Aktörer i kommunen skapar med stort engagemang ett brett utbud av aktiviteter.

Flertalet dialogträffar har genomförts med föreningslivet under det gångna året. Dialogerna ska leda till att stärka relationen och kommunikationen mellan kommun och föreningsliv. Ett uppdrag att se över regelverket för föreningsbidrag har involverat föreningarna och arbetet kommer att fortsätta under 2019.

Folkhälsa

Folkhälsa handlar om hur befolkningen mår, hur hälsan utvecklas och hur den fördelar sig mellan olika grupper i samhället. Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av våra levnadsvanor, våra livsvillkor och den omgivande miljön. Folkhälsoarbete syftar till att förbättra hälsan i befolkningen med målet att skapa ett samhälle med en god och jämlik hälsa för alla.

Viktiga händelser

Under året har handlingsplan Barnkonventionen börjat implementeras i kommunens verksamheter. Munkedals kommun har ett ansvar för varje barn i vår kommun och att Barnkonventionen efterlevs. I vårt kommunala uppdrag ingår att arbeta för barnets bästa och att ge förutsättningar för varje barn att få sina rättigheter tillgodosedda. Handlingsplanen lägger en viktig grund för kommunens arbete med Barnkonventionen och barns rättigheter, konventionen kommer att bli lag 2020.

Hösten 2017 gjordes en trygghetsundersökning som la grunden för de medborgarlöften som Kommunen och Polisen gemensamt tagit fram. Syftet med trygghetsundersökningen är att lyssna in vad invånarna upplever som viktigt för att de ska känna sig trygga och säkra i sin närmiljö. Resultaten visar att merparten av invånarna känner sig trygga i kommunen, men att fortkörning och buskörning fortfarande är de största utmaningarna.

Folkhälsopolitiska rådet i Munkedals kommun har under året bidragit med ekonomiska medel till ett flertal olika projekt och insatser. Kostenheten har beviljats utvecklingsmedel till "Måltiden som pedagogiskt verktyg", som syftar till att öka barns intresse för mat på ett lustfyllt, enkelt och praktiskt sätt. Västra Göta-lands idrottsförbund har beviljats utvecklingsmedel för att fortsätta arbetet med "Sportis", som är en idrottskola för barn 7–9 år med syfte att få fler barn att börja idrotta. Avdelning Vård och äldreomsorg har beviljats utvecklingsmedel för att fortsätta arbetet med "Ung Omsorg". "Ung Omsorg" syftar till att skapa mer värden i den sociala omsorgen på äldreboenden genom att anställa ungdomar som åker ut till boendena. Medel har även tilldelats personal, som möter barn och familjer, för utbildning i vägledande samspel (ICDP) samt lovaktiviteter för socioekonomiskt utsatta barn.

Varje år delar folkhälsopolitiska rådet ut ett folkhälsopris till någon som gjort en särskild insats för folkhälsan i kommunen. 2018 delades priset mellan två kvinnor. Johanna Sjögren-Staf med motivering "För att du med kraft, mod och ett stort engagemang låter din övertygelse om alla människors lika värde bli till handling. För att din omsorg och medmänsklighet bidrar till

en bättre livskvalitet för utsatta grupper i samhället." Samt Anette Dahlberg med motiveringen:

"För din förmåga utöver det vanliga att se och motivera andra människor till fysisk aktivitet oavsett vart i livet de befinner sig. För att du skapar glädje och engagemang i din omgivning och får alla att känna sig välkomna."

Folkhälsomål

Folkhälsopolitiska rådet pekar inför varje budgetår ut ett antal prioriterade områden som särskilt ska vara i fokus. Under 2018 var dessa områden:

- ▶ Goda uppväxtvillkor
- ▶ Goda levnadsvanor

Totalt beviljade folkhälsopolitiska rådet 0,6 mnkr för utvecklingsarbete inom dessa områden. Medlen beviljades till både kommunala och externa verksamheter.

Framtid

Att tillgodose barns rättigheter enligt Barnkonventionen kommer bli en allt viktigare fråga framöver både på det nationella och det lokala planet, Munkedals kommun har lagt grunden för detta viktiga arbete i och med den handlingsplan som antagits. Den psykiska ohälsan ökar bland hela befolkningen och framförallt hos unga. Kommunen kommer att fokusera på åtgärder för att förhindra detta. Stöd till föräldrar är viktigt för barns möjligheter och förutsättningar i livet och även här har kommunen utmaningar och prioriteringar att ta tag i framöver.

Workshop i måltidspedagogik för förskolepersonal i Munkedals kommun:

Foto: Erland Pålsson

Näringslivs och landsbygdsutveckling

Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med E6 motorväg som en länk mellan dessa storstadsregioner. Trafikflödet på E6 är i dygnsmedeltal på året ca 20 000 fordon. Ett strategiskt läge som erbjuder närhet till både stad, kust och land för så väl boende, besökare som näringsliv. Kommunen tillhör en större arbetsmarknadsregion där Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan ingår samt flera av kustkommunerna i norra Bohuslän.

Pendlingskommun

Munkedals kommun är en pendlingskommun. Det betyder att många har valt att bosätta sig i kommunen av andra skäl än att arbetsplatsen finns där. Cirka 2 000 invånare pendlar dagligen till en anställning i en annan kommun. Det pendlas också in till Munkedal från andra kommuner. Cirka 1 200 personer pendlar dagligen in till kommunen från en annan kommun i vårt närområde. Vanligaste är att pendling sker både till och ifrån Uddevalla.

Som boendekommun har Munkedal ett varierat utbud, allt från ett kustnära boende på Tungenäset till ett boende för dem som föredrar att bo på landsbygden. I kommunen finns centralorten Munkedal samt de tre mindre orterna Dingle, Hällevadsholm och Hedekas. Här erbjuds grundläggande kommersiell service som post, kontanthantering, paketutlämning och

övriga ombudstjänster. Denna goda service är möjlig tack vare att varje ort har sin dagligvarubutik och drivmedelsstation.

Företagande

Näringslivet i Munkedals kommun är varierat med sina cirka 1 340 aktiva företag. Arctic Paper är det största företaget med drygt 300 anställda, men i övrigt dominerar näringslivet av fåmansföretag inom flertalet branscher där bygg och handeln är de största utifrån antalet aktiva företag och tillverkning utifrån antalet anställda.

Näringslivet har en stor spridning i geografien och präglas av en stark entreprenörsanda. 86 procent av företagen har färre än 5 anställd. Endast 5 procent har 10 eller fler anställda.

Flera av företagen har under senaste åren utsetts till gasellföretag av Dagens industri.

Under året har flera etableringar/utbyggnader påbörjats som under nästkommande år planeras att leda till betydande rekryteringar. Under året har fortsatt privata byggherrar startat byggnation av hus och lägenheter som gynnar tillväxten i kommunen.

Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet har visat på ett trendbrott för Munkedals kommun. 2018 hamnade kommunen på plats 218 av 290 kommuner en förbättring med 35 platser (plats 253 år 2017). De senaste fem årens försämrade ranking har nu i Munkedals kommun vänt mot en uppgång, vilket också varit trenden för de flesta kommuner i Fyrbodal.

Stenbron ovanför Gamla Bruket i Munkedal. Foto: Erland Pålsson.

Företagens senast redovisade resultat

Redovisat bokslutsresultat	Antal företag i Munkedals kommun
Årets resultat över 1 miljon kr	48
Årets resultat över 10 miljoner kr	11

Källa: UC

Antal aktiva företag i Munkedals kommun

År	2014	2015	2016	2017	2018
Aktiebolag	416	458	468	478	486
Bostadsrättsförening	9	9	9	9	9
Ekonomisk förening	20	22	24	24	23
Enskild firma	389	357	350	340	336
Filial	1	1	2	2	1
Handelsbolag	50	38	39	39	35
Idéell förening	1	1	1	1	1
Kommanditbolag	13	10	11	12	12
Totalt	900	897	905	906	903

Källa: Bolagsverket. Tabellen visar endast enskilda firmor registrerade hos Bolagsverket. Det tillkommer ca 435 enskilda firmor som endast är registrerade hos Skatteverket.

Arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknadsenheten (AME) arbetar med arbetslivsriktade rehabiliterings-, tränings- och provningsplatser för personer som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden samt sysselsättningsplatser för personer med socialmedicinska och fysiska funktionsnedsättningar. Enheten har ett tätt samarbete med Individ- och familjeomsorgen (IFO), Arbetsförmedlingen (AF) och Samordningsförbundet Väst (samarbeten mellan AF, Försäkringskassan, kommun och Västra Götalandsregionen) samt de vårdgivare som individen är i kontakt med för att hitta gemensamma vägar och strategier för individen att komma vidare. Till AME hör även Integration.

Tre inriktningsspår för arbetet

På Jobbcentrum arbetar man med tre spår; Arbetsspåret där deltagarna kommer från IFO och AF, Prövningsspåret där deltagarna kommer från AF och får genomföra en arbetsförmågebedömning samt Sysselsättningsspåret där deltagarna har beslut om SoL. År 2018 var 75 personer inskrivna för arbetsträning/ -provning, av dessa anvisades 53 personer under året. 59 procent anvisades av AF och 33 procent anvisades av IFO. Under 2018 gick 17 personer vidare till ett arbete. På Jobbcentrum finns även en målgrupp inskriven för att få en möjlighet att skapa rutiner och få social träning. Arbetet med att skapa fler extratjänster, dessa riktas till långtidsarbetslösa samt nyanlända som är klara med sin etableringsperiod, intensifierades under 2018 och vid årets utgång var 24 personer sysselsatta genom extratjänster inom den kommunala verksamheten.

Ny DUA-Överenskommelse

Under 2018 skrevs en ny DUA-överenskommelse (Delegationen unga och nyanlända till arbete) med AF. Denna kommer nu att omfatta unga samt nyanlända. Målsättningen är att skapa bättre förutsättningar för att målgruppen skall komma i arbete. Som ett led i detta har en insats för unga vuxna i utanförskap startat tillsammans med Färgelanda kommun med stöd av ESF-medel och Samordningsförbundet Väst.

Daglig verksamhet

Inom Dagliga verksamhet har enheten 5 grupper. 1 till 1 stöd behövs ofta för de som behöver stöd med koncentration, motivation, social trygghet och/eller sinnesnära aktiviteter i sin dagliga verksamhet så som promenader, upplevelse aktiviteter och träning. Inom Daglig verksamhet återfinns även arbetstagare som står närmare arbetsmarknaden, där det är viktigt att kunna handleda under en period för att anpassa arbetsuppgifter och ge stöd så att arbetstagarna kommer in i en social gemenskap. Inom denna del av Daglig verksamhet finns både externa och interna

arbetsplatser där arbetsuppgifter utförs. Café Kringlan och Möteservice har verksamhet i Forum, på UM Dingle bedrivs kiosk. Detta är viktiga arbetsträningplatser då arbetsuppgifterna är uppbyggda utifrån ett "vanligt arbete". Under 2018 har 38 deltagare funnits i Daglig verksamhet.

Integration

Då flyktingtalet har sjunkit under de senaste åren har även arbetsuppgifterna för Integrationsdelen inom AME förändrats. Fokus för integrations- och inkluderingsarbetet har skiftat från bosättning och mottagning till inkludering i samhället och etablering på arbetsmarknaden. Ett ökat samarbete med SFI-utbildningen har påbörjats för att komplettera undervisningen med att få öva svenska i praktisk verksamhet. För att bistå nyanlända som behöver lotsas rätt bland myndigheter finns fortfarande arabisktalande personal i Medborgarcentrum. Två projekt har under året avslutats, det ena syftade till att hitta fler alternativ till bosättning för nyanlända och det andra till att skapa samhällsguider.

Stöd till etablering på arbetsmarknaden

En god konjunktur under året har medfört att målgruppen har förändrats, de som kommer till AME behöver mer stöd och långtgående insatser för att kunna få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Prognoser visar fortsatt att tudelningen på arbetsmarknaden ökar. Antalet personer från grupper som i genomsnitt har en sämre position, eller utsatt ställning, på arbetsmarknaden ökar. Främst ser vi att det är personer utan gymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning, de som är över 55 år eller personer som är födda utanför Europa som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Under 2019 kommer enheten att arbeta vidare med att hitta arbetssätt och insatser för att öka dessa målgruppers etablering på arbetsmarknaden.

Miljöredovisning

Viktiga händelser

Munkedals kommun har antagit nya lokala miljömål i juni 2016. Dessa mål gäller för perioden 2017-2019. Miljömålen har tagits fram av miljönämnden i mellersta Bohuslän, en samverkan mellan Munkedals, Lysekil och Sotenäs kommun i samarbete med förvaltningen. Miljömålsarbetet bygger på 15 nationella miljömålen. Målen för Munkedal är tio inom 4 huvud områden:

- ▶▶ Hållbar livsstil
- ▶▶ Biologisk mångfald
- ▶▶ God vattenstatus
- ▶▶ Hållbar energikonsumtion

De kommunala bolagen skall också följa dessa miljömål. Kommunfullmäktige har även antagit en miljöpolicy för hela koncernen.

Miljömål

Handlingsplanen för miljömålsarbetet har delats in i fyra huvudgrupper – Hållbar livsstil, Biologisk mångfald, God vattenstatus och Hållbar energikonsumtion. Dessa har i sin tur delats in i inriktningsmål:

Hållbar livsstil handlar om att främja ett hållbart beteende och erbjuda en hälsosam livsmiljö. Munkedals kommun ska:

- ❖ Främja ett hållbart beteende via utbildning och information
- ❖ Erbjudna invånare och turister en hälsosam livsmiljö
- ❖ Se demokrati, delaktighet och inflytande som viktiga medel i arbetet för hållbar utveckling

Under året har det arbetats med landsbygdsutveckling, upphandlingar, avfallssortering (Rambo), utökning av återbruk på återvinningscentraler (Rambo). Dessa satsningar har bidragit till bättre resursutnyttjande.

Biologisk mångfald handlar om att ha kunskap om och att hänsyn tas vid planering och exploatering av kommunens naturmiljöer. Munkedals kommun ska:

- ❖ Ha god kunskap om och kommunicera om kommunens naturmiljöer
- ❖ Ta hänsyn till värdefulla naturmiljöer vid planering och exploatering

Under året har det arbetats med naturmiljöutredningar i detaljplanearbetet, skogsvård mm. Dessa satsningar har bidragit till att få bättre kunskap om den lokala naturen.

God vattenstatus handlar om att ha kunskap om och verka för den marina miljön samt en god grund- och dricksvattenförsörjning. Munkedals kommun ska:

- ❖ Ha god kunskap om kommunens marina miljö
- ❖ Verka för god marin livsmiljö
- ❖ Verka för god grund- och dricksvattenförsörjning

Under året har det arbetats med vattenskyddsområden, va-strategi och åtgärdsprogram för bättre vattenstatus samt åtgärder på ledningsnät och i va-anläggningar. Dessa satsningar har bidragit till förbättrad kunskap och bättre vattenmiljö.

Hållbar energikonsumtion handlar om att minska energiförbrukningen, öka andelen förnybar energi och främja klimatsmarta transporter och kommunikation. Munkedals kommun ska:

- ❖ Minska energiförbrukningen
- ❖ Verka för att andelen förnybar energi ökar
- ❖ Främja klimatsmarta transporter och kommunikationer

Under året har det arbetats med att minska energiförbrukningen i kommunens byggnader, minska beroendet av fossila bränslen och öka antalet kommunala miljöbilar. Dessa satsningar har bland annat bidragit till mindre utsläpp av växthusgaser.

Framtid

Ytterligare minskad energiförbrukning och klimatsmarta transporter liksom ökad sortering av avfall är angelägna frågor för de kommande åren.

Nyckeltal

Elförbrukning

(kWh)	2009	2014	2016	2017	2018
Kommunala fastigheter	5 542 000	5 518 700	5 717 000	5 010 000	4 646 000
Utvecklingscentrum Munkedal	-	-	-	626 000	660 000
Munkbo	1 302 000	1 357 000	1 474 000	1 546 000	1 521 000
Gatubelysning	863 000	835 000	830 000	800 000	750 000
Totalt	7 707 000	7 710 700	8 021 000	7 982 000	7 577 000

Elförbrukningen i den kommunala verksamheten ligger relativt jämt över åren. Utvecklingscentrum Munkedal togs över 15/2-17.

Elförbrukning

(kWh)	2009	2014	2016	2017	2018
Forum	467 000	438 000	365 000	346 000	341 000
Ishallen	562 000	723 000	635 000	667 000	

Ishallen såldes 1/7-17.

Eldningsolja

(m ³)	2003	2009	2014	2016	2017	2018
Kommunala fastigheter	584	88	20,2	22,3	15,1	17,7
Utvecklingscentrum Munkedal	-	-	-	-	15,5	33,2
Munkbo	691	61	6,3	0	0	0
Totalt	1 275	161	26,5	22,3	30,6	50,9

I Hedekas skola, Bruksskolan, Centrumskolan och Vässjegården fungerar oljan som spetsvärme. Munkbo har helt slutat med olja för uppvärmning. Olja används delvis i Utvecklingscentrum för uppvärmning. Ökningen där beror på problem med flisanläggningen.

Total energiförbrukning i Kommunen o Munkbo (exkl fordon)

(MWh)	2009	2014	2016	2017	2018
Oljeförbrukning	1 600	202	223	305	509
Elförbrukning	7 894	7 710	8 021	7 982	7 577
Fjärrvärme	9 418	5 482	6 199	6 359	6 363
Pellets	1 130	945	918	1 326	850
Utv centrum pellets	-	-	-	248	337
Utv centrum flis	-	-	-	1 399	1 686
Totalt	20 980	14 339	15 361	17 619	17 322

Den totala energiförbrukningen har minskat med ca 19 procent sedan 2009 trots ökade ytor. Ökningen från 2016 beror till stor del på förvärv av Utvecklingscentrum. En del av minskningen är att relatera till höga årsmedeltemperaturer men delar beror på vidtagna åtgärder.

Energianvändning i kommunala lokaler

(kWh per m ²)	2009	2014	2016	2017	2018
Energianvändning i kommunala lokaler	189	162	169	173	158

Energianvändningen hos Munkbo är 134 kWh/m² (134).

Energianvändningen i Utvecklingscentrum Munkedal är 160 kWh/m² (147,6).

Förvaltningsberättelse

➤ Omvärldsanalys	26
➤ God ekonomisk hushållning	30
➤ Balanskravsutredning	35
➤ Kommunala jämförelser	37
➤ 10 års översikt	40
➤ Drift- och investeringsredovisning . . .	42
➤ Personalredovisning	44

Omvärldsanalys

Samhällsekonomisk utblick

Källa: SKL decemberrapport, Västsvenska handelskammaren konjunkturrapport

Den svenska konjunktur- avmattningen är här

Åren av hög tillväxt, vilka tog Sverige in i högkonjunkturen, ligger bakom oss. Att toppen på konjunkturen är förbi indikerar att en avmattning i tillväxten följer – det är den normala konjunkturdynamiken. Detta förlopp har också synts i SKL:s tidigare prognoser. Inte minst utgör den strama arbetsmarknaden en tydlig restriktion för fortsatt hög tillväxt i produktionen.

Utfallet för kvartal tre i år vittnar om en tydlig inbromsning i BNP-tillväxten. BNP sjönk till och med något från kvartalet innan. Bakom nedgången under kvartal tre finns en del tillfälliga faktorer. Och arbetsmarknaden visar ännu fortsatt styrka. BNP-fallet under kvartal tre är därmed inte början på en svensk recession. Det är viktigt att betona att konjunkturläget i Sverige ännu är starkt och att avståndet till lågkonjunktur är ganska långt. SKL bedömer alltså inte att nedgången 2019 tar Sverige in i en lågkonjunktur; resursutnyttjandet vid ingången av 2020 ligger fortfarande högre än normalt. Först under 2020 har vi antagit att samhällsekonomin når ett balanserat resursutnyttjande. I beräkningarna antas därmed att någon lågkonjunktur inte inträffar 2019–2022; rådande högkonjunktur följs av »normalkonjunktur«.

Som de flesta bedömare räknar SKL med lägre global BNP-tillväxt kommande år. En inbromsning i några betydelsefulla ekonomier, som USA, Kina och Tyskland, är högst trolig 2019, vilket kommer att ge tydligt avtryck i global BNP och världshandeln. En sådan försvagning understöds i nuläget av ledande indikatorer för tillverkningsindustrin i flertalet regioner. Frågan i nuläget för världsekonomin är därmed snarast hur snabb och lång konjunkturedgången blir. På vissa håll beror den förestående inbromsningen i konjunkturen på att efterfrågetillväxten bromsas av utbudsrestriktioner. Exempelvis är det tydligt att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden i USA är riktigt högt, i likhet med Sverige.

Konjunkturen i Västsverige och Fyrbo- dal är stark

Den västsvenska konjunkturen visar fortsatt fina siffror men företagspanelen förutspår en mjuk inbromsning.

Indikatorerna sjunker något men från en hög nivå. Vi kan ha nått en fas där konjunkturen är fortsatt god men tillväxttakten något lägre än de senaste åren, säger Västsvenska Handelskammarens vd.

Handelskammarens företagspanel visar allt tydligare att de västsvenska företagen på längre sikt förväntar sig att konjunkturen mattas av något. Politiska händelser i vår omvärld bidrar till detta.

Kommunernas ekonomi – från stark till svag

Efter lång period av tillväxt och starkt ökande skatteunderlag närmar vi oss slutet på den starka tillväxt som lett till högkonjunktur. SKL bedömer att toppen på högkonjunkturen nu har passerats, även om arbetsmarknaden fortsatt är stark. Ekonomin har drivits av en stark internationell tillväxt som tillsammans med en försvagad krona påverkat svensk exportsektor positivt. Det kraftigt ökande bostadsbyggandet har också varit en stark injektion i den svenska ekonomin. Tillväxten har också haft en positiv inverkan på de offentliga finanserna, som visat överskott från 2015. Tecknen är många på att en försvagning av ekonomin är i antågande. Den globala tillväxten håller på att växla ned till ett långsammare tempo, och byggandet har gått in i en betydligt långsammare fas.

Den viktigaste faktorn för kommunernas och landstingens skatteintäkter, nämligen utvecklingen av arbetade timmar, ser ut att vara svag kommande år. Skälet till den långa perioden av starka skatteintäkter är inte bara återhämtningen efter finanskrisen i sig. Sysselsättningen har ökat snabbare än under tidigare konjunkturuppgångar. Både arbetskraftsdeltagande och sysselsättningsgrad är uppe i de högsta nivåerna sedan före 1990-talskrisen. Det har haft en positiv inverkan på skatteintäkterna.

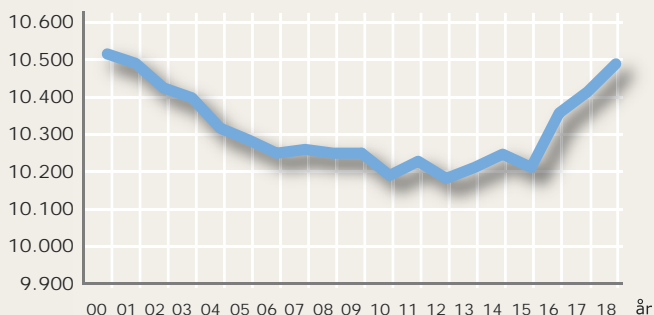
Möjligen har också arbetskraftsbristen blivit mindre än vad som annars skulle ha varit fallet med hänsyn till att behovsökningen från det demografiska trycket redan är påtagligt, inte minst inom hälso- och sjukvården. Att nivån nu är så pass hög gör att det kan vara svårt att ytterligare höja arbetskraftsutbudet.

Kommunerna har fått känna på det demografiska trycket av en växande befolkning, hittills främst från barn och unga men ännu inte så mycket från den åldrande befolkningen. Detta syns bland annat genom omfattande investeringar i förskolor, skolor, va-anläggningar med mera. Den stora grupp människor som föddes strax efter andra världskriget kommer om några år ha ett mer omfattande behov av äldreomsorg. Detta kommer ställa krav på en utbyggnad av äldreomsorgen.

Kommunernas ekonomi har under de senaste åren varit mycket stark. Skälet är den snabba ökningen av skatteintäkter, och att kommunerna haft stora intäkter från rea- och exploateringsvinster, positivt finansnetto och omfattande ersättningar från staten för flyktigmottagandet. I takt med att dessa intäkter minskar

Utveckling invånare Munkedal 2000 - 2018

Antal invånare

Ökning beror i huvudsak på invandringsnetto som uppgick till +71. Födelsenettet var även det positivt med +9.

Befolkningen ökar överlag i de olika åldersgrupperna jämfört med 2017. Undantaget är barn 1–5 år där vi ser en liten minskning.

Arbetsmarknad

Den svenska högkonjunkturen syns allra tydligast på arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden och arbetskraftsdeltagandet har inte varit lika höga sedan innan 1990-talskrisen. SKL:s prognos är att nedgångar i sysselsättningen inom primärt bygg- och tillverkningsindustrin får den totala sysselsättningen att vända ner vid mitten av nästa år. Det fall i sysselsättning som SKL räknar med är tämligen utdraget. Nedgången syns mer tydlig i årsgenomsnittet först år 2020 (för exempelvis arbetslösheten). Bedömningen vilar på antagandet att inte bara offentlig sysselsättning i huvudsak »tuffar på«, utan också på att sysselsättningen inom tjänstesektorn ligger kvar på höga nivåer.

Arbetslösheten uppgår till cirka 7 procent, vilket kan tyckas högt i en högkonjunktur, men bakom siffran ryms den tydliga uppdelningen som finns på arbetsmarknaden. I praktiken råder full sysselsättning för inrikes födda och andra väletablerade på arbetsmarknaden, arbetslösheten kan knappast sjunka lägre utan överhettning.

Däremot finns det utrymme att öka sysselsättningen bland stora delar av den utrikesfödda delen av befolkningen. Förbättrad integration av flyktinginvandrare skulle höja ekonomins potentiella nivå. Regeringens föreslagna satsningar på framförallt yrkesutbild-

ning kan ha långsiktiga positiva effekter. Dock torde effekterna vara relativt små de närmaste åren.

Antalet arbetslösa minskar något för Munkedal. Det är främst den öppna arbetslösheten som minskat. Många företag går bra i den högkonjunktur som pågått under flera år, vilket skapat ökade möjligheter till sysselsättning.

Arbetslösheten bland utrikes födda ligger högre än snittet för VGR och riket. Inom denna grupp finns stora möjligheter att sänka arbetslösheten med rätt åtgärder som gör fler anställningsbara.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd 16-64 år

Andel av den registerbaserade arbetskraften	2017	2018
Riket	7,5	7,0
Västra Götalands län	6,6	6,2
Munkedal	6,4	6,0

Källa: Arbetsförmedlingen.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd 18-24 år

Andel av den registerbaserade arbetskraften	2017	2018
Riket	10,1	8,7
Västra Götalands län	8,1	7,1
Munkedal	5,9	6,8

Källa: Arbetsförmedlingen.

Arbetslösa inkl program med aktivitetsstöd

Utrikes födda, 16-64 år

Andel av den registerbaserade arbetskraften	2017	2018
Riket	22,2	20,0
Västra Götalands län	20,5	18,5
Munkedal	33,7	27,9

Källa: Arbetsförmedlingen.

Arbetslösheten bland utrikes födda minskar något i Munkedal mellan 2017 och 2018. Den öppna arbetslösheten ligger på drygt 10 procent 2018.

God ekonomisk hushållning

I detta avsnitt redovisas uppföljning av kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Här ingår finansiell analys, finansiella nyckeltal samt god ekonomisk hushållning och balanskravsutredning.

Finansiell analys för Munkedals kommun

För året redovisas ett resultat på 12,5 mnkr. Åren 2016 och 2017 var kommunens resultat mycket starka, 39,6 mnkr respektive 50,8 mnkr medan boksluten 2014 och 2015 redovisade svaga resultat, -1,9 mnkr respektive 0,2 mnkr. De senaste åren kännetecknas av förstärkning av intäkter från staten. För åren 2015-2016 erhöll kommunen 20,7 mnkr, i form av extra statsbidrag för flyktingmottagande, och för 2017 och 2018 uppgick detta bidrag till 10,7 mnkr per år. Under året har ersättningen från Migrationsverket minskat ytterligare. Skatteintäkter och generella

statsbidrag ökar med 2,0 procent. Den genomsnittliga nettokostnadsökningen under de tre senaste åren uppgår till 5,3 procent. Motsvarande ökning av skatter och generella statsbidrag uppgår till 5,9 procent vilket är positivt.

Investeringsvolymen för året uppgick till 28,3 mnkr vilket är betydligt lägre än budgeterat. Investerings-takten de senaste tre åren ligger på 34 mnkr per år. Självfinansieringsgraden är på grund av det positiva resultatet och relativt låga investeringsvolymen fortsatt betydligt över 100 procent och uppgick till 123

Allégårdens kommunkök i Munkedal. Från vänster: Angelica Torin, Magnus Eriksson, Lotta Pettersson, Lotta Josefsson och Maria Christenson. Foto: Erland Pålsson.

procent (142 procent). Någon nyupplåning har inte varit aktuell under året. Kassalikviditeten är mycket god och soliditeten förbättras ytterligare och är positiv även inklusive samtliga pensionsåtagande.

Årets resultat			
	2016	2017	2018
Årets resultat (mkr)	39,6	50,8	12,5
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	6,5	8,0	1,9
Genomsnittligt resultat över 3 år (%)	2,2	5,0	5,4
Årets resultat/eget kapital (%)	17,2	18,1	4,4

Resultatet för 2018, 12,5 mnkr, är betydligt lägre än föregående år och strax under det budgeterade resultatet på 12,9 mnkr. Främsta anledningen till det minskade resultatet är att i resultatet för 2017 ingick överskott från fastighetsförsäljning med 32,3 mnkr. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 1,9 procent vilket är något under resultatmålet för året på 2,0 procent.

Liksom föregående år har helårsprognoserna varit positiva under hela året. En avsevärd försämring av prognoserna skedde efter sommaren. Under hösten förbättrades resultatet något. Några jämförelsestörande poster finns inte för 2018 och poster av engångskaraktär har inte påverkat resultatet i någon större utsträckning.

Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 4,4 procent. Det genomsnittliga resultatet för 2016-2018 uppgår till 5,4 procent av skatte- och bidragsintäkter.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål för resultat är att på lång sikt ska det genomsnittliga resultatet uppgå till 2 procent i förhållande till skatter, generella statsbidrag och utjämning. Målen är således uppfyllt för 2018.

Intäkter och kostnader			
(Procentuell förändring)	2016	2017	2018
Verksamhetens nettokostnader	3,2	3,2	9,0
Skatteintäkter och gen. statsbidrag	10,2	4,7	2,0
Finansiella kostnader och intäkter	-25	-30	-72

Verksamhetens nettokostnader ökar med 9,0 procent. Den stora ökningen förklaras av att 2017 var nettokostnaderna låga tack vare stora intäkter från fastighetsförsäljning.

Den stora ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2016 beror till stor del på att kom-

munen det året erhöll 16,6 mnkr i ökat generellt statsbidrag avseende ersättning för ökat flyktingmottagande.

Positivt är att den genomsnittliga ökningen av nettokostnader de senaste tre åren, som uppgår till 5,3 procent, är lägre än ökningen av skatte- och bidragsintäkter som uppgår till 5,9 procent. Även om man räknar bort effekten av reavinster/förluster vid fastighetsförsäljning blir den genomsnittliga nettokostnadsökningen 5,3 procent.

De finansiella kostnaderna fortsätter att minska vilket beror på gällande ränteläge samt återbäring på insatta medel hos Kommuninvest.

Nettokostnadsandel			
Procentandel	2016	2017	2018
Verksamheternas intäkter och kostnader (netto)	89,5	88,3	94,6
Avskrivningar	3,6	3,5	3,4
Finansnetto	0,4	0,2	0,1
Nettokostnadsandel efter finansnetto	93,5	92,0	98,1
Jämförelsestörande poster (netto)	0,0	0,0	0,0
Nettokostnadsandel	93,5	92,0	98,1

Viktigt för kommunens ekonomi är hur nettokostnaderna utvecklar sig i förhållande till skatter och generella statsbidrag. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatter och statsbidrag som den löpande driftverksamheten tar i anspråk det vill säga ett mått på balansen mellan löpande kostnader och intäkter. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar och/eller sparande.

Lämpligt är att nettokostnadsandelen inte överstiger 98 procent. 2018 uppgår den totala driftkostnadsandelen till 98,1 procent vilket är betydligt högre än motsvarande andel för 2016 och 2017.

Investeringsvolym samt skattefinansieringsgrad			
	2016	2017	2018
Bruttoinvesteringar (mnkr)	25,1	52,3	29,3
Nettoinvesteringar (mnkr)	20,9	51,3	28,3
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar (%)	294	142	123
Skattefinansieringsgrad av reinvesteringar (%)		349	141
Nettoinvesteringar/skatter och generella statsbidrag (%)	3,4	8,1	4,4

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, när den löpande driften finansierats, en tillräckligt stor

andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgraden av investeringarna", kan även kallas självfinansieringsgrad. Ett värde 100 procent eller mer, innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförs under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100 procent kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Nettoinvesteringarna uppgick till 28,3 mnkr, merparten av investeringsvolymen hanteras inom samhällsbyggnadssektorn. Under året har kommunen erhållit 1,0 mnkr i investeringsbidrag främst rör det bidrag från Boverket till skolor.

Skattefinansieringsgraden av investeringar uppgick till 123,2 procent för 2018.

Soliditet			
(%)	2016	2017	2018
Soliditet	35,9	42,9	43,9
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	0,9	9,5	12,5
Förändring eget kapital	20,8	22,1	4,4

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ju högre soliditet desto starkare finansiell ställning. Nyckeltalet soliditet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna tabell visas både nyckeltal exklusive och inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt. Det senare för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen vilket ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Att soliditeten ökat beror på årets resultat i kombination med en måttlig ökning av balansomslutningen. Detta gäller även när samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt räknas in. En fortsatt förstärkning av kommunens finansiella ställning.

Det är positivt att Munkedal har stärkt sin soliditet och kommunen ligger nu i nivå med genomsnittet bland kommunerna i Västra Götaland.

Kommunfullmäktiges mål att soliditeten ska förbättras årligen har uppfyllts för 2018.

Kommunalskatt

(%)	Munkedal	Västra Götaland	Riket
Primärkommunalskatt	23,63	21,30	20,74
Total kommunalskatt exkl kyrkoskatt	35,11	32,78	32,12

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen kan påverka sin inkomstkälla. En redan hög kommunalskatt ger ett mer begränsat handlingsutrymme att generera en intäktsökning denna väg. Den totala kommunalskattesatsen uppgår till 35,11 procent vilket är 2,33 procentenheter högre än för regionen och 2,99 procentenheter högre än riket.

Likviditet

	2016	2017	2018
Likvida medel, mnkr	45,0	89,8	90,0
Tillgängliga medel, mnkr	213,0	211,7	211,6
Kassalikviditet %	101,4	104,4	104,6
Balanslikviditet, %	124,4	129,0	130,6

Likvida medel uppgick vid årsskiftet till 90 mnkr vilket är oförändrat sedan föregående år.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Under 2018 har kommunens likviditet inte förändrats vilket innebär fortsatt bra finansiellt handlingsutrymme.

Utöver de likvida medlen har kommunen en utnyttjad checkkredit på 15 mnkr. Under året har inte varit aktuellt att utnyttja denna kredit.

Finansiella risker

	2016	2017	2018
Genomsnittsränta lån och swap (%)	2,2	2,7	2,6
Genomsnittlig räntebindningstid lån och swap, år	3,48	3,23	2,39
Genomsnittlig kapitalbindningstid lån och swap, år	0,34	0,96	1,17
Ökad/minskad räntekostnad vid ränteförändring +/- 1%, mnkr	0,6	0,3	0,3

Ur riskperspektiv är det viktigt att redovisa och beskriva eventuella ränterisker och valutarisker. Med ränterisk avses risken för förändringar i räntenivån och med valutarisk avses risk för eventuella kursförluster vid utlandslån. Några lån i utlandet har inte kommunen varvid kursförluster inte förekommer.

Kommunens upplåning exklusive finansiell leasing uppgår till 185 mnkr. Någon nyupplåning har inte varit aktuell under året. Samtliga lån är placerade hos Kommuninvest.

Genomsnittlig räntebindningstid per 31/12-18 inklusive derivat uppgår till 2,39 år. Trots att ränteläget är fortsatt lågt ligger den genomsnittliga räntan på 2,6 procent. Detta beror på att kommunens låneskuld är säkrad genom derivat. Värdet på dessa derivat är för närvarande inte så gynnsamt. Om man bortser från dessa derivat uppgår genomsnittliga räntan till -0,15 procent. Genomsnittlig kapitalbindningstid per 31/12-16 uppgår till 1,17 år.

En känslighetsanalys över kommunens räntekostnader (givet samma låneskuld samt ränteswappar) visar att om räntan ökar med 1 procentenhet innebär det en ökad räntekostnad 0,3 mnkr.

Avstämning finanspolicy	
	Utfall
Minst två långgivare bör eftersträvas	1
Enskild långgivare bör ej representera mer än 50% av den totala skuldportföljen (undantag Kommuninvest).	100% (störst andel hos Kommuninvest)
Tillåtna instrument är ränteswappar, forwardswappar, FRA, Caps och Floors	Ränteswappar
Den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen skall ej understiga 1 år och ej överstiga 7 år	3,39 år
Den genomsnittliga kapitalbindningstiden bör ej understiga 1 år	1,17 år

Avstämning visar att tre kriterier är helt uppfyllda resterande är delvis uppfyllda. Orsaken till att kommunen har endast en långgivare beror på att Kommuninvest, som kommunen är delägare i, erbjuder bästa villkor.

Borgensåtagande och koncernens resultat

Borgensåtagande redovisas utanför balansräkningen men är för kommunen en stor post som medför en ökad risk och ger kommunen lägre handlingsberedskap. De borgensåtagande som kommunen ingått ökar från 288,1 mnkr 2016 till 335,5 mnkr 2018. Totalt sett innebär dessa ökade åtaganden en högre risk.

Kommuninvest

Munkedals kommun har tillsammans med ytterligare 287 kommuner och landsting ingått medlemskap i Kommuninvest ekonomiska förening. Föreningen är ett samarbete mellan kommuner och landsting kring finansiella tjänster. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av solidarisk borgen. Detaljerade upplysningar om kommunens borgensåtagande gentemot Kommuninvest lämnas i notförteckningen till balansräkningen.

Risken för infriande av borgen bedöms som mycket liten.

Borgen Munkedals Bostäder AB

Borgensåtagande 290 mnkr. Bolaget visar för året ett positivt resultat på 2,9 mnkr. Detta innebär förbättrad soliditet som för året uppgår till 5,3 procent. Risk för infriande av borgen alternativt ägartillskott bedöms som liten.

Dingle Industrilokaler AB

Borgensåtagande 6 mnkr. Bolagets resultat för 2018 uppgår till 0,0 mnkr. Soliditeten har under året försämrats då balansomslutningen ökat betydligt genom investeringar och nya lån och uppgår till 14,6 procent. Risk för infriande av borgen bedöms dock som liten.

Kooperativa Hyresrättsföreningen

Borgensåtagande 34 mnkr. Borgen avser åtagande gentemot hyresrättsföreningen Kooperativa Hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården (Grönskan). Risk för infriande av borgen bedöms som liten.

Pensionsåtagande			
(mnkr)	2016	2017	2018
Avsättning till pensioner i balansräkningen	10,2	12,7	13,6
Pensionsskuld, ansvarsförbindelse inklusive löneskatt	224,5	218,4	209,5
Summa	234,7	231,1	223,1

Kommunen redovisar pensionerna enligt den så kallade blandmodellen. Pensionsförpliktelsen är en skuld till de anställda och redovisas dels som en avsättning i balansräkningen dels som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Perioden före 1998 betalades det inte in någon pension löpande under intjänandet av pensionsrätten. Det innebär att under ansvarsförbindelsen, utanför balansräkningen, finns en skuld som uppgår till 223,1 mnkr inklusive löneskatt. Denna pensionsförpliktelse har minskat stadigt de senaste åren. Förändringen mellan 2017 och 2018 beror i huvudsak på utbetalning av pensioner. Efter 1998 ändrades

detta och en löpande inbetalning av pensionskostnaderna görs numera kontinuerligt. Kostnader för pensioner som belastar resultatet uppgår till 42,2 mnkr 2018.

Prognosen för kommande 5 år visar att nivån på pensionskostnader årligen bedöms uppgå till cirka 40 mnkr. Inom en femårsperiod sjunker kostnader för ansvarsförbindelsen. Däremot syns kostnadsökning för särskilda satsningar, från staten, för vissa yrkesgrupper. Totalt sett innebär dessa åtaganden en hög risk.

Budgetföljsamhet

Den egentliga nämndverksamheten visar för 2018 en betydande negativ avvikelse. Genom överskott i den gemensamma verksamheten samt skatter och bidrag hamnar budgetavvikelsen totalt på -0,4 mnkr. Utvecklingen för nämndverksamheten ger dock anledning till extra uppmärksamhet.

Avslutande kommentarer

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader. Precis som det finansiella målet är uppsatt behöver resultatet stabilt uppgå till 2 procent av skatter och utjämning. En sådan stabil resultatnivå innebär att, vid en investeringsvolym på cirka 35 mnkr, kan kommunen klara att egenfinansiera sin tillgångsökning med skatteintäkter. Detta leder till en god finansiell handlingsberedskap på kort och lång sikt.

Årets utfall, med positivt resultat, har inneburit att kommunens finansiella ställning förstärkts något med föregående år. Kommunen måste fortsätta att med att styra verksamhetens nettokostnader mot en hållbar nivå. Resultatnivån bör också framåt ligga på en stabil nivå och öka. Detta för att möta kommande års utmaningar som ökad investeringsvolym och ökat demografiskt behov.

Budgetavvikelse

(mnkr)	2016	2017	2018
Nämndverksamhet	12,8	-1,7	-16,2
Gemensam verksamhet	-0,4	34,4	10,2
Skatter och generella bidrag	14,2	4,2	3,9
Finansnetto	1,5	1,3	1,7
Årets resultat	28,1	38,2	-0,4

Kommunfullmäktige, ordförandeklubba. Foto: Erland Pålsson.

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning

I detta avsnitt görs uppföljning på kommunfullmäktiges uppsatta mål för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv. Därefter följer balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserven (RUR).

God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning är lagstadgat krav enligt kommunallagen. Lagkravet innebär att hushålla i tiden och över tiden. Kommunen ska sätta mål för verksamheten och finanser som syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning. Kravet i lagen syftar till att kommunens ekonomi ska ha förutsättningar att klara av befolkningens behov nu och i framtiden.

Kommunfullmäktige beslutade 2014 om riktlinjerna för god ekonomisk hushållning samt tillämpning av resultatutjämningsreserv. Riktlinjerna har sin utgångspunkt i lagkravet att varje generation ska bekosta den kommunala servicen som konsumeras och därigenom lämna över oförändrat finansiellt utrymme till kommande generationer. Med detta som utgångspunkt beslutade kommunfullmäktige om fyra finansiella mål, vilka inför budget 2017 reviderades och minskades till tre.

Motsvarande inriktningsmål för verksamheten är antagna i kommunens mål- och resursplan. Dessa mål och dess måloppfyllelse redovisas under avsnittet, kommunens samlade verksamhet.

Finansiella inriktningsmål 2017 - 2019

Resultatmål – På lång sikt ska det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning uppgå till 2 procent.

Status: Helt uppfyllt

Målet är satt utifrån att kommunens resultatnivå ska vara stabilt på 2 procent i förhållande till skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning. Detta för att kunna självfinansiera investeringar och därmed inte öka på kommunens skulder. Det innebär också att kommunens finansiella handlingsutrymme på kort och lång sikt stärks.

Mellan 2002 till 2017 var kommunens resultat positivt, med undantag för 2014. 2017 landade resultatet på ett överskott på 50,8 mnkr och för året 12,5 mnkr. Det genomsnittliga resultatet över de senaste tre åren ligger på 5,4 procent. Detta innebär att resultatmålet är uppfyllt.

Aktuella symboler:

Status:

Helt uppfyllt

Delvis uppfyllt

I hög grad uppfyllt

Ej uppfyllt

Soliditetsmål – Soliditeten ska förbättras

Status: Helt uppfyllt

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ju högre soliditet desto starkare finansiell ställning. Nyckeltalet soliditet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen.

Kommunens soliditet enligt balansräkningen uppgick vid årets slut till 43,9 procent vilket är ökning från föregående års 42,9 procent. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick till 12,5 procent vilket även det är en ökning jämfört med 2017. Detta innebär att soliditetsmålet är uppfyllt.

Investeringsmål – Självfinansieringsgraden av reinvesteringar 100 %

Status: Helt uppfyllt

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, när den löpande driften finansierats, en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet "skattefinansieringsgraden av investeringarna", kan även kallas självfinansieringsgrad. Kommunfullmäktige har beslutat om att självfinansieringsgraden för reinvesteringar ska uppgå till 100 procent.

Självfinansieringsgraden av reinvesteringar uppgick 2018 till 141 procent. Självfinansieringsgraden av samtliga investeringar uppgick 2018 till 123 procent och för 2017 till 142 procent. Kommunen har alltså finansierat investeringarna med egna medel under perioden. Detta innebär att investeringsmålet är uppfyllt.

Finansiella resultatmål för 2018

Årets resultat Årets resultat skall uppgå till 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets resultat på 12,5 mnkr motsvarar 1,9 procent i resultatnivå. Detta innebär att resultatmålet inte uppfyllts för 2018.

Effektiviseringsmål Verksamhetens nettokostnad för individ och familjeomsorgen ska minska. Målet för 2018 var 46,8 mnkr.

Nettokostnaden för verksamheten uppgick till 58,1 mnkr för 2018 vilket är en ökning med 2,8 mnkr från 2017. Målet för 2018 är därmed inte uppfyllt.

Soliditetsmål Låneskulden ska över tid minska genom amortering. Målet för 2018 var att amortera 4,3 mnkr.

Under 2017 minskades låneskulden 32,5 mnkr genom amortering. Nuvarande ränteläge med negativ ränta innebär att en amortering ökar kommunens räntekostnader. Med beaktande av detta har någon ytterligare amortering inte skett under 2018. Detta innebär dock att målet inte uppfyllts.

Investeringsmål Självfinansieringsgraden av reinvesteringar 100 procent för 2018.

Självfinansieringsgraden av reinvesteringar uppgick 2018 till 141 procent. Investeringsmålet är därmed uppfyllt för 2018.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv försämrades något under 2018 i och med att resultatmålet för året inte uppfylldes. Vid en bedömning om kommunen har en god ekonomisk hushållning är det viktigt att målen värderas i sin helhet men också att bedömningen ses över tid. Då bedömningen för ett enskilt år kan ge en för begränsad bild.

Av kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning är samtliga finansiella inriktningsmål helt uppfyllda och inriktningsmålen för verksamheten är delvis uppfyllda.

Sammanvägda bedömningen som kommunstyrelsen gör, för 2018, är att Munkedals kommun bedöms ha god ekonomisk hushållning.

Balanskravsutredning

Det lagstadgade balanskravet infördes i kommunallagen år 2000. Det innebär att kommunerna ska besluta om en budget där intäkter överstiger kostnaderna. Skulle resultatet, när året är slut, vara negativt ska kommunen inom en tidsperiod om tre år återställa det uppkomna underskottet. Detta genom att kommunfullmäktige beslutar om en plan för hur det ska ske.

Balanskravsutredning			
(mnkr)	2016	2017	2018
Årets resultat	39,6	50,8	12,5
Reducering av samtliga realisationsvinster	-0,6	-37,5	-0,4
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	39,0	13,3	12,1
Medel till resultatutjämningsreserv	3,9	0,0	0,0
Medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	35,1	13,3	12,1
Balanskravsunderskott från tidigare år	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat att reglera	0,0	0,0	0,0

Balanskravsutredningen visar ett positivt resultat vilket innebär att något balanskravsunderskott inte uppstått.

Kommunala jämförelser

Kommunerna i norra Bohuslän; Munkedal, Tanum, Sotenäs, Strömstad och Lysekil, har sedan år 2000 systematiskt använt sig av kommunala jämförelser. Syftet med arbetet är att genom jämförelser förklara likheter och olikheter mellan kommunerna och att detta arbete ska leda till ett erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna.

Befolkning

Munkedal har tillsammans med Strömstad och Tanum haft en positiv befolkningsutveckling det senaste året. Tanum har haft den enskilt största ökningen.

Invånare totalt				
(antal)	2016	2017	2018	
Lysekil	14 570	14 621	14 611	
Munkedal	10 361	10 423	10 503	
Sotenäs	9 065	9 073	9 030	
Strömstad	13 079	13 218	13 253	
Tanum	12 606	12 763	12 873	

Finansiella jämförelser

Kommunalskatt

Skattesatsen skiljer sig åt mellan kommunerna i norra Bohuslän. Mellan 2017 och 2018 har samtliga kommuner oförändrad skattesats. Munkedal har högsta utdebiteringen men samtliga kommuner ligger högt i jämförelse med Västra Götalandsregionen 21,30 och riket 20,74.

Kommunalskatt	
(%)	Utdebitering
Lysekil	22,46
Munkedal	23,63
Sotenäs	21,99
Strömstad	21,91
Tanum	21,56

Resultat

Samtliga kommuner visar positiva resultat för året.

Resultat					
(mnkr)	2014	2015	2016	2017	2018
Lysekil	13,5	35,7	18,6	8,1	19,8
Munkedal	-1,9	0,1	39,6	50,8	12,5
Sotenäs	-14,4	13,3	29,6	10,2	9,9
Strömstad	12,4	14,4	37,6	32,7	30,0
Tanum	9,1	6,0	12,7	15,2	6,9

Nettokostnadsutveckling

Ett viktigt mått för att långsiktigt nå och behålla en ekonomisk balans är kontrollen av kostnadsutvecklingen och att kostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna. Samtliga kommuner i gruppen redovisar en ökad nettokostnadsandel 2018 och Munkedal är den kommun där nettokostnaderna ökat mest från föregående år.

Nettokostnad som andel av skatteintäkter och statsbidrag					
(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Lysekil	98,5	95,8	98,1	99,6	99,8
Munkedal	99,6	99,4	93,1	91,8	98,0
Sotenäs	102,8	96,9	94,1	98,7	98,9
Strömstad	98,5	98,3	97,5	96,1	96,9
Tanum	96,8	97,3	96,5	96,2	98,3

Nettokostnadsutveckling			
(mnkr)	2017	2018	förändr
Lysekil	-862,2	885,4	2,7%
Munkedal	-584,3	636,7	9,0%
Sotenäs	-507,9	515,2	1,4%
Strömstad	-694,8	719,9	3,6%
Tanum	-671,9	717,1	6,7%

Soliditet

Den långsiktiga finansiella styrkan, soliditeten, skiljer sig väsentligt åt mellan kommunerna. Sotenäs och Strömstad har högst soliditet. Munkedal redovisar en klar förbättring även för 2018.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser					
(%)	2014	2015	2016	2017	2018
Lysekil	-27,3	-20,1	-15,6	-11,3	-7,1
Munkedal	-10,2	-7,7	0,9	9,5	12,5
Sotenäs	23,0	23,7	28,1	28,6	36,4
Strömstad	21,8	25,3	28,1	27,6	25,2
Tanum	10,1	10,8	11,9	13,7	14,17

Barn och utbildning

Munkedal och Sotenäs har den lägsta personaltättheten i grundskolan.

Lärary- och elevassistenttätthet/ 100 elever grundskolan			
	2016	2017	2018
Lysekil	11,5	12,3	10,7
Munkedal	10,4	9,3	10,2
Sotenäs	10,3	10,9	10,2
Strömstad	9,8	9,9	10,6
Tanum	9,5	9,7	10,5

När det gäller godkända betyg har Munkedal betydligt sämre resultat än övriga kommuner. De andra kommuner har även förbättrat sitt resultat 2018 jämfört med 2017. Samtliga kommuner utom Strömstad redovisar dock sämre värden 2018 än 2016. En av orsakerna till detta är att kommunerna de senaste åren tagit emot förhållandevis många nyanlända. Alla kommunerna i norra Bohuslän har lägre resultat än riksgenomsnittet.

Godkänt betyg i alla ämnen i år 9			
(%)	2016	2017	2018
Lysekil	78,3	68,1	71,0
Munkedal	63,9	59,1	58,9
Sotenäs	81,1	66,7	71,1
Strömstad	60,3	67,9	72,5
Tanum	82,1	68,0	73,8

Resultaten i gymnasieskolan följs upp genom att mäta hur stor andel av eleverna som fullföljer gymnasiestudierna inom fyra år. Samtliga kommuner utom Lysekil ligger bättre än riksgenomsnittet på 78 procent.

Andel elever som fullföljer gymnasiet inom 4 år			
(%)	2016	2017	2018
Lysekil	75	69	73
Munkedal	83	79	79
Sotenäs	74	86	82
Strömstad	73	74	82
Tanum	76	78	79

Omsorgsverksamheten

Alla kommunerna i norra Bohuslän har höga kostnader för äldreomsorg. Munkedal har näst lägsta kostnader i kommungruppen när totalkostnaden för äldreomsorg ställs i relation till antalet invånare 80 år och äldre. Munkedal har höjt sina kostnader 2018 medan övriga kommuner redovisar sänkta eller oförändrade kostnader 2018.

Nettokostnad äldreomsorg/invånare 80+			
(tkr)	2016	2017	2018
Lysekil	199	205	198
Munkedal	224	198	207
Sotenäs	204	220	214
Strömstad	200	215	215
Tanum	208	212	212

I de nationella jämförelser som görs av hur brukarna upplever kvaliteten inom äldreomsorgen får kommunerna i norra Bohuslän generellt ett bra betyg. Brukarna i norra Bohuslän är mer nöjda än riksgenomsnittet. Brukarnas nöjdhet är störst inom hemtjänsten.

NKI Hemtjänst			
(Andel nöjda brukare)	2016	2017	2018
Lysekil	92	94	87
Munkedal	96	95	97
Sotenäs	90	94	94
Strömstad	93	100	95
Tanum	91	89	90

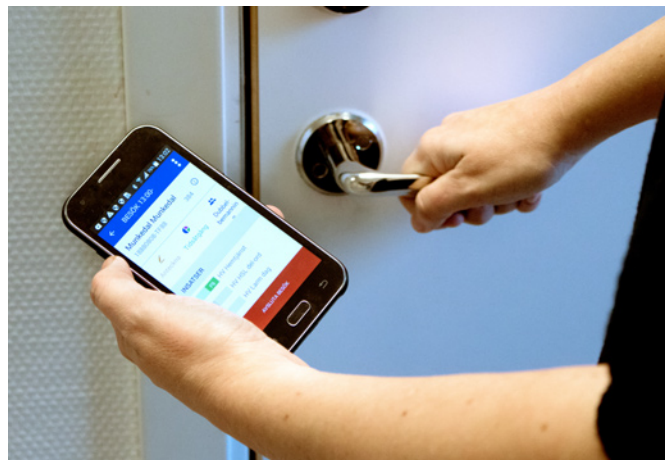
NKI Särskilt boende			
(Andel nöjda brukare)	2016	2017	2018
Lysekil	83	82	68
Munkedal	*	83	87
Sotenäs	84	91	88
Strömstad	91	84	83
Tanum	89	92	9

*) P.g.a otillräckligt antal svar finns inga uppgifter att tillgå.

Kostnaden för försörjningsstöd skiljer sig mycket åt mellan kommunerna. Munkedal har högst kostnad för försörjningsstöd medan kostnaderna i Sotenäs och Strömstad ligger lägst.

Försörjningsstöd kostnad/invånare

(kr)	2016	2017	2018
Lysekil	818	832	629
Munkedal	723	776	735
Sotenäs	396	533	551
Strömstad	396	324	335
Tanum	643	704	637

Nyckelfria lås - där hemtjänsten kan öppna och låsa dörrar vid hembesök via mobilen. Foto: Erland Pålsson.

VA

Alla fem kommunerna i norra Bohuslän har höga taxor för vatten och avlopp. Alla kommunerna har som målsättning att VA-verksamhetens kostnader fullt ut ska finansieras med taxor från VA-kollektivet.

VA-taxa normalvilla

(kr)	2016	2017	2018
Lysekil	8 268	8 688	8 847
Munkedal	8 870	9 132	9 135
Sotenäs	8 385	8 388	8 570
Strömstad	9 433	10 656	11 193
Tanum	11 610	11 616	11 194

Under 2018 inkom 25 830 fakturor till Munkedals kommun, varav 71 % inkom via elektroniska fakturor. Foto: Erland Pålsson.

Personal

I Munkedal och Sotenäs har sjukfrånvaron minskat under perioden. Trots minskningen har Munkedal den näst högsta sjukfrånvaron av kommunerna.

Personal – Sjukfrånvaro

(%)	2016	2017	2018
Lysekil	7,3	7,1	7,7
Munkedal	8,1	8,0	7,2
Sotenäs	7,8	6,7	6,2
Strömstad	6,7	6,5	7,1
Tanum	6,0	6,4	6,2

Thomas Thorildplatsen i Hällevadsholm till minne av författaren, poeten, filosofen och professorn Thomas Thorild (1759-1808). Foto: Erland Pålsson.

10 års översikt

I tioårsöversikten redovisas kommunens ekonomiska utveckling och ställning under en tioårsperiod. Redovisningen innehåller resultaträkningen och balansräkningen för kommunen samt väsentliga nyckeltal för kommunen och kommunkoncernen.

Resultaträkningen

Kommunen redovisar 2018 ett positivt resultat på 12 mnkr. Under tioårsperioden har det redovisats positiva resultat förutom 2014.

Verksamhetens intäkter har ökat under de senaste 10 åren med 60 mnkr. Kostnaderna har ökat med 245 mnkr under perioden. Stor del av detta är löneökningar och ökade kostnader för köp av huvudverksamhet. Men även kostnader kopplade till statsbidragen inom integration och skolverksamheten.

Nettokostnadsökningen är i nivå med intäktsökningen i form av skatteintäkter och generella bidrag under den senaste tioårsperioden vilket innebär en hållbar kostnadsutveckling. De senaste fyra åren har staten delat ut ett extra generellt statsbidrag till följd av flyktingsituationen. Munkedals kommun har mottagit 43,0 mnkr för detta. Under perioden 2012-2015 har kommunen haft jämförelsestörande intäkter motsvarande ca 23 mnkr, beroende på återbetalning av inbetalda premier från AFA försäkring.

Balansräkningen

Kommunen har ökat sina tillgångar under åren, främst har detta skett inom exploateringsverksamheten, bland annat i Säleby, Gläborg och Möe samt att kommunen under 2017 förvärvat Dingle Naturbruksskola. Kommunen har även köpt bolaget Vadholmen Foss 2:81 mfl AB och ökat sitt aktiekapital i Rambo AB.

Nyckeltal

Nettokostnadsandelen av skatter och statsbidrag har hållit sig runt 97 procent under större delen av tioårsperioden. Soliditeten förbättrades under åren 2006-2013, men försämrades 2014-2015. Därefter har soliditeten åter förbättrats och från 2016 har kommunen en positiv soliditet även inklusive samtliga pensionsåtaganden. De senaste två åren har investeringarna i koncernen varit höga vilket till stor del utgörs av det omfattande ROT-renoveringsprojektet i Munkbo. Länsskulden i kommunen och kommunkoncernen har ökat stadigt under tioårsperioden. Främst för att klara av investeringarna som under vissa år varit högre än årets resultat och avskrivningar.

Vattendrag vid Bräländs Gärd. Foto: Erland Pålsson.

10 års översikt

(Belopp i mnkr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RESULTATRÄKNING										
Verksamhetens intäkter	104	108	101	123	105	116	127	189	215	164
Verksamhetens kostnader	-534	-540	-552	-581	-583	-629	-656	-734	-777	-779
Avskrivningar	-19	-20	-22	-19	-16	-17	-19	-22	-22	-22
Verksamhetens nettokostnader	-449	-452	-473	-477	-494	-530	-548	-567	-584	-637
Skatteintäkter	355	360	368	372	383	392	405	439	463	474
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	107,0	119,4	116,6	120,6	125,0	140,0	147,0	170,0	174	175
Finansiella intäkter	3	2	1	2	3	3	2	3	3	5
Finansiella kostnader	-8	-11	-6	-6	-6	-7	-5	-5	-5	-5
Resultat före extraordinära poster	8	19	7	11	11	-2	1	40	51	12
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0	0	-1	0	0	0
Årets resultat	8	19	7	11	11	-2	0	40	51	12
BALANSRÄKNING										
(Belopp i mnkr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anläggningstillgångar	376	384	378	382	388	386	420	428	443	457
Omsättningstillgångar	98	97	113	118	123	129	129	213	212	211
Summa	474	480	491	500	511	515	549	641	655	668
Eget kapital	145	164	171	182	192	190	191	230	281	293
Skulder och avsättningar	329	316	320	317	319	325	358	411	374	375
Summa	474	480	491	500	511	515	549	641	655	668
NYCKELTAL KOMMUNEN										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Årets resultat per invånare, kr	557	733	1 860	706	1 046	-188	17	3 823	4 870	1 188
Resultat enligt balanskrav, mnkr	8	10	2	10	12	0	0	35	13	12
Nettokostnadsandel av skatter och statsbidrag, %	97	95	97	97	97	100	99	93	92	98
Kassalikviditet, %	57	56	63	46	40	79	68	101	104	105
Soliditet, %	31	34	35	38	38	37	35	36	43	44
Soliditet inkl. ansv.förb., %	-18	-12	-15	-11	-12	-10	-8	1	10	13
Läneskuld, mnkr	188	188	205	205	205	205	217	217	190	191
Nettoinvesteringar, mnkr	44	27	20	33	36	24	42	27	51	28
Kommunens skattesats	22:76	22:76	22:76	22:76	22:33	22:83	22:83	22:68	23:63	23:63
Invånarantal 31 december	10 246	10 181	10 223	10 173	10 205	10 243	10 205	10 361	10 423	10 503
NYCKELTAL KOMMUNKONCERNEN										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Årets resultat per invånare, kr	804	1 989	740	1 211	1 112	-33	323	3 635	4 579	1 413
Årets resultat	8	20	8	12	11	0	3	38	48	15
Nettokostnadsandel av skatter och statsbidrag, %	96	93	96	95	96	98	97	92	91	96
Kassalikviditet, %	60	64	67	51	45	87	54	54	57	57
Soliditet, %	25	27	28	29	30	28	27	28	30	29
Soliditet inkl. ansv.förb., %	-11	-7	-9	-6	-7	-5	-3	3	8	10
Läneskuld, mnkr	320	334	351	353	367	398	425	491	492	535
Nettoinvesteringar, mnkr	42	56	48	54	184	62	64	76	136	102

Driftredovisning

Driftredovisningen visar verksamhetens resursförbrukning och avvikelser i förhållande till budget. I nämndernas redovisning ingår både externa kostnader och avskrivningar samt interna poster såsom interna debiteringar, personalkostnadspålägg och internränta.

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsätt-

ningar i budgeten. Totalt för kommunen är budgetavvikelsen -0,4 mnkr eller 3,1 procent. Inom kommunstyrelsens ansvarsområde föreligger det stora skillnader mellan de olika sektorerna när det gäller budgetavvikelser. En utförligare analys av orsaker till dessa avvikelser redovisas längre fram i årsredovisningen under avsnittet *Kommunens samlade verksamhet*.

Driftredovisning					
Nämnd (Belopp i mnkr)	Utfall intäkt	Utfall kostnad	Netto	Årets budget	Avvikelse
Kommunstyrelsen					
Kommunledningskontoret	20,5	-66,7	-46,2	-50,1	3,9
Sektorn för Samhällsbyggnad	27,1	-128,3	-101,2	-102,0	0,8
Sektorn för barn & utbildning	69,8	-297,7	-227,9	-225,7	-2,2
Sektorn för Omsorg	65,7	-312,6	-246,9	-227,7	-19,2
Summa Kommunstyrelsen	183,1	-805,3	-622,3	-605,6	-16,7
Byggnadsnämnden					
Adm och nämnd	0,0	-1,0	-1,0	-0,8	-0,3
Bygg	1,9	-3,0	-1,0	-1,6	0,6
Summa Byggnadsnämnden	1,9	-4,0	-2,1	-2,4	0,3
Övriga nämnder					
Kommunfullmäktige	0,0	-1,0	-1,0	-0,9	0,0
Valnämnd	0,2	-0,5	-0,3	-0,4	0,1
Överförmyndarnämnd	0,1	-0,9	-0,8	-1,0	0,1
Revisionen	0,1	-0,9	-0,8	-0,7	0,0
Lönenämnd	5,5	-8,0	-2,5	-2,5	0,0
Summa övriga nämnder	5,9	-11,3	-5,4	-5,5	0,2
Summa nämnder	190,9	-820,6	-629,7	-613,5	-16,2
Pensioner inkl. löneskatt	0,0	-42,1	-42,1	-39,6	-2,5
Exploatering/fastighetsförsäljning	2,9	-1,9	1,0	0,1	0,9
Förvaltningens gemensamt	0,5	-4,9	-4,4	-15,2	10,9
Eliminering interna poster	-29,8	68,1	38,3	37,5	0,8
Summa verksamheter	164,6	-801,3	-636,8	-630,8	-6,0
Skatteintäkter och generella statsbidrag	649,6	0,0	649,6	645,7	3,9
Finansiella poster	4,6	-5,0	-0,4	-2,1	1,7
Summa efter skatter, statsbidrag och finansnetto	818,8	-806,4	12,5	12,9	-0,4

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen beskriver hur investeringsutgiften under året fördelat sig på olika verksamhetsområden.

I Munkedals kommun så har det under året, efter avdrag för investeringsbidrag, investerats för 32,5 mnkr inklusive exploateringsverksamheten. De flesta investeringar har skett inom sektorn för samhälls-

byggnad och avser till stor del investeringar i verksamhetsfastigheter.

Kommunen har en självfinansieringsgrad på investeringarna på 123 procent. Då självfinansieringsgraden är över 100 procent så innebär det att kommunen har kunnat finansiera samtliga sina investeringar med egna medel utan att låna.

Investeringsredovisning					
Nämnd (Belopp i mnkr)	Budget	Tilläggs- anslag	Årsbudget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen					
Kommunledningskontoret	3,0	1,0	4,0	1,5	2,5
varav:					
– Utbyte PC/Skrivare	2,5	0,0	2,5	0,7	1,8
Sektorn för barn & utbildning	1,7	0,3	2,0	1,7	0,3
Sektorn för omsorg	0,8	1,9	2,7	0,5	2,3
Sektorn för samhällsbyggnad	71,6	22,8	94,4	28,4	65,9
varav:					
– Upprustning lokaler Utvecklingscentrum Munkedal	2,0	0,9	2,9	3,5	-0,6
– Ombyggnad kök Kungshöjden	5,4	2,2	7,5	7,8	-0,3
– Ombyggnad Kunskapens hus "Skatten"	7,0	-3,0	4,0	2,9	1,0
– Utbyggnad bostadsområde Tegelverket	1,0	2,3	3,3	3,4	-0,2
Summa Kommunstyrelsen	77,1	26,0	103,1	32,1	71,0
Byggnadsnämnden	0,8	0,0	0,8	0,4	0,4
Summa Byggnadsnämnden	0,8	0,0	0,8	0,4	0,4
Övriga nämnder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga nämnder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investeringar	77,8	26,0	103,8	32,5	71,3
Varav exploateringsverksamhet	3,0	4,3	7,3	4,2	3,1

Personalredovisning

Munkedals kommun som arbetsgivare

Verksamhetsmål HR

Minst 10 enheter ska sänka sin sjukfrånvaro under 2018 av de som har över 7% sjukfrånvaro.

Status: Målet uppnått

Öka förebyggande insatser som främjar hälsan på arbetsplatsen.

Status: Målet uppnått

Kompetensförsörjning - Kvalitetssäkrad rekryteringsprocess och introduktion för nya medarbetare och chefer.

Status: Målet delvis uppnått

Sjukfrånvaron minskar

Kommunen satsar på arbetsmiljöarbetet och arbetar aktivt för att sänka sjuktalet. Sjukfrånvaron har gått ner från 8,03 procent till 7,16 procent, vilket pekar på en positiv riktning. Även trenden i Sverige är en långsam minskning av sjukfrånvaron. I Munkedal ligger sjukfrånvaron relativt jämnt fördelat mellan korttids- och långtidsfrånvaro. Sjukfrånvaron är som högst i åldersintervallet kvinnor upp till 29 år. Sammantaget kan en minskning ses i samtliga grupper hos kvinnor. Inom sektor omsorg ligger sjukfrånvaron kvar oförändrat (9 procent sedan 2017. En minskning av sjukfrånvaron har skett inom sektor barn- och utbildning (5,47 procent) och sektor samhällsbyggnad (4 procent).

En övergripande analys av orsaken till sjukfrånvaron, visar att den psykiska ohälsan dominerar både på kort- och långtidssjukfrånvaron, där flertalet består av ej arbetsrelaterad sjukfrånvaro. En annan orsak till långtidssjukskrivning är fysiologisk och medicinsk rehabilitering av t ex höftoperationer och cancerdiagnoser. HR-avdelningen genomför uppföljning av sjukfrånvaron med samtliga chefer vid delårs- och årsbokslut, vilket innebär rådgivning och stöd i analysen kring det systematiska arbetsmiljöarbetet, rehabutredningar och ärenden.

Sjukfrånvaro

(%)	2017	2018
Munkedals kommun	8,03	7,16
Kommunledningskontor	10,21	8,28
Samhällsbyggnadssektorn	4,8	4,01
Sektor Barn och utbildning	6,8	5,47
Sektor Omsorg	9,51	9,46

Satsningar inom arbetsmiljöområdet

Utbildning i hälsofrämjande ledarskap har genomförts för chefer och skyddsombud inom samtliga sektorer. Nystart för "Hälsoinspiratörer" cirka 50-tal från olika verksamheter som bildar nätverk kring hälsofrämjande frågor på arbetsplatserna. Ett dialogmaterial har tagits fram kring det systematiska och förebyggande arbetsmiljöarbetet och kommuniceras på APT i äldreomsorgen under våren, för att sedan under året bredas ut i övriga verksamheter.

Rehab- och aktiveringskurs genomfördes under våren för anställda med risk för långtidssjukskrivning. Kursen pågick under 6 veckor och var ett samarbete med företagshälsovården och utgick ifrån försäkringskassas förebyggande sjukpenning.

"Hälsoresan" en ny friskvårdssatsning

Under hösten 2018 startar HR upp friskvårdssatsningen "Hälsoresan", vilken innebär att hälsoinspiratörerna och HR avdelningen vill inspirera alla anställda i kommunen till mer rörelse och träning för en starkare kropp och knopp både i arbete och på fritid. Hälsoresan har haft aktiviteter som workshops, hälsodag på Vann för ett 50-tal anställda, stegräknartävling och erbjudande om gratis träning. Beslut fattades i slutet av året om förändrat friskvårdsbidrag, höjning till 1000 kr/anställd utan egen insats.

Undersökning av organisatorisk och social arbetsmiljö

I slutet av året genomfördes en OSA enkät, där OSA står för organisatorisk och social arbetsmiljö. Enkätundersökningen handlar om hur vi trivs, hur arbetet ordnas, styrs, kommuniceras och hur beslut fattas i verksamheten. Syftet med den årliga enkäten är undersöka arbetsmiljön och arbeta för att främja en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa, så att alla kan trivas, må bra och prestera väl på jobbet.

Personalstruktur

Antal anställda minskade under 2018 med 27 personer och Munkedals kommun hade vid 2018 års slut 917 tillsvidareanställda personer (839 årsarbetare). Timavlönad personal är inte medräknad. Minskningen har skett inom sektor Omsorg, på grund av förändrad organisation inom integration. Sektor Barn och utbildning har däremot ökat antal anställda med 46 personer som hänger ihop med att antalet barn i skolan har ökat.

Medelåldern bland anställda är 45,2 år. År 2017 låg medelåldern på 42,9 år.

Personalstruktur

	Antal personer	Antal anställningar	Antal årsarbetare	Medelålder
Munkedals kommun	1 081	1 086	988,4	45,2
Kommunledningskontor	44	44	43,1	47,8
Samhällsbyggnadssektorn	112	112	102,0	47,7
Sektor Barn o utbildning	412	416	390,8	44,0
Sektor Omsorg	480	480	421,2	45,6
Ö Avslutade enheter	34	34	31,4	41,9

Personalomsättning 2017

	Extern avgång	Därav egen begäran	Därav pension	Ny-anställd
AID-struktur	163	91	21	36
Administration	24	10	4	12
Kultur, tursim och fritidsarbete	1	1		
Skol- och barnomsorg	47	32	5	10
Social och kurativt arbete	19	17		2
Teknikarbete	5	1	3	4
Vård- och omsorgsarbete	67	30	9	8

Sysselsättningsgrad

Andelen heltider har ökat med 12 personer under 2018. Ökningen har skett främst inom sektor Barn och utbildning (43 personer) och Samhällsbyggnad (8 personer). Kommunen arbetar genom det beslutade uppdraget om "Heltidsresan" vidare med att öka andelen heltider, vilket också anges i Kommunals nya avtal för 2016-2019.

Personalrörlighet

Under 2018 har 149 personer avslutat sin anställning i Munkedals kommun. Personalomsättning har minskat från föregående år, då 163 personer avslutade sin anställning. 21 personer gick i pension, 83 personer sa upp sig på egen begäran och 8 personer avslutades på grund av arbetsbrist. Det har rekryterats 53 nya personer till kommunen. En förklaring till nedanstående siffror under extern avgång är att den även inkluderar den interna rörligheten. Siffrorna gäller endast tillsvidareanställda.

Kommande pensionsavgångar för kommunen totalt (65 år) är 15 personer (2019) och dubblas till 2020 med 30 personer. Flest pensionsavgångar finns inom omsorgen, där 15 personer går i pension 2020. 9 personer för barn och utbildning 2020.

Personalomsättning 2018

	Extern avgång	Därav egen begäran	Därav pension	Ny-anställd
AID-struktur	149	83	21	53
Administration	16	9	1	7
Kultur, tursim och fritidsarbete	2	2		2
Skol- och barnomsorg	51	36	6	17
Social och kurativt arbete	8	4	1	4
Teknikarbete	13	6	4	4
Vård- och omsorgsarbete	56	25	8	8

Fokusområde Attraktiv arbetsgivare

Uppdrag finns inom fokusområdet att ta fram strategi och handlingsplan för hur Munkedals kommun kan stärka sitt arbetsgivarvarumärke i relation till andra arbetsgivare, med syfte att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare och kompetens. Att kontinuerligt bygga sitt arbetsgivarvarumärke genom att positionera sig som en bra (den bästa) arbetsgivare(n). Uppdraget handlar inte om att måla upp en vacker bild av vem man vill vara, utan man måste börja arbetet inifrån organisationen.

För ha ett utgångsläge har kommunen ingått i Nyckeltalsinstitutets Attraktiv Arbetsgivarindex AVI som innebär att via nio nyckeltal kunna mäta, analysera och beskriva/spegla arbetsvillkoren i organisationen ur medarbetarnas perspektiv. Nyckeltalen sammanställs i ett index (spindeldiagram) där resultaten i verksamheten jämförs med andra deltagande företag, kommuner och organisationer. Utgångspunkten är att goda arbetsvillkor leder till trivsel och effektivitet. Dessutom ökar organisationens möjligheter att attrahera nya medarbetare.

Under året har kommunen arbetat vidare kring ledarplattformen och tagit fram värdeord för kommunens ledarskap. Ledarplattformen innebär grunden för kommunens ledarkultur och ska stärka chefers förutsättningar att åstadkomma ett ökat värde för medborgarna. En del i ledarplattformen är ett "trainee-koncept" där anställda uppmuntras till interna karriärmöjligheter via ett utbildningsprogram om ett och ett halvt år i samarbete med åtta kommuner, Campus Väst och högskolan Väst. Detta är viktig del i kompetensförsörjningen och som syftar till att lyfta och vidareutveckla interna förmågor inom organisationen. I ledarplattformen ingår även chefsutbildningspaket som skapats och anpassats efter olika chefsnivåer.

En annan del av ledarplattformen är chefsutbildning. Sotenäs, Tanum och Munkedals kommun har anordnat en gemensam ledarskapsutbildning i utvecklande ledarskap (UL). Syftet med UL är att utforska och förädla det personliga ledarskapet för att därigenom utveckla de beteenden som skapar motiverade och kreativa medarbetare som tar ansvar för verksamheten.

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär också att kontinuerligt arbeta för konkurrenskraftiga, rättvisa och jämlika löner som möjligt. Årets löneöversyn innebär en grundlig lönekartläggning och visade behovet av att rätta till osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor inom lika och likvärdiga arbeten. Struktursatsningar gjordes för ett antal anställda för att utjämna skillnader samt även satsningar på anställda inom grupper med låg lön i förhållande till lång anställningstid.

Fokusområde Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en stor utmaning och för att möta detta har kommunen påbörjat arbetet med framtagning av en kompetensförsörjningsplan.

Kommunen har också ansökt och fått beviljat medel via TLO-KL som innebär att arbetsgivare kan ansöka om medel för att genomföra tidiga omställningar som ska stärka de anställdas kompetens med syfte att i god tid möta verksamhetens förändrade behov.

Ett exempel på nytänkande och att möta akut behov av lärarbrist är ett samarbete mellan kommunerna i Fyrbodal och Högskolan Väst, som tagit fram ett nytt koncept för arbetsintegrerad lärarutbildning för årskurs 4-6, som startar hösten 2019.

För att möta det ökade kravet på kompetensförsörjning behövs också nya typer av samarbete och samverkan skapas. Nätverk som till exempel SML, Fyrbodal, Kommunakademien Väst, Högskolan Väst och Medflyttarservice är goda exempel på nya nätverk mellan professioner som arbetar kring samma uppdrag/mål.

Kommunakademien Väst har bildats för att tackla och möta upp de utmaningar kommunerna står inför kring kompetensförsörjning nu och i framtiden. Syftet är att bygga en robust och handlingskraftig arena som kan hantera identifierade utmaningar över tid och genom verksamhet göra skillnad och bidra till att tillgodose identifierade behov.

Framtid

Stora pensionsavgångar och ökad efterfrågan på välfärdstjänster gör att kommuner och regioner behöver rekrytera många nya medarbetare de kommande åren, framförallt förutspås det bli brist på chefer.

Många medarbetare per chef är den gemensamma nämnaren för arbetsplatser med stora utmaningar. Det finns tydliga samvariationer mellan stora arbetsgrupper (beräknat som antal anställda per chef), sjukfrånvaro, både kort- och lång-, lägre lönenivåer, fler deltidstjänster och högre andel arbetsskador. Det finns också en stark samvariation mellan andel kvinnor och storlek på arbetsgrupper vilket kan vara en delförklaring till att kvinnor har högre långtidssjukfrånvaro än män. Det kan vara så att storleken på arbetsgrupper är en av svenskt arbetslivs stora jämställdhetsfrågor.

Glädjande nog finns ett stort intresse för kommunens yrken bland ungdomar, vilket Munkedal behöver ta tillvara genom skicklig rekrytering och sund arbetsmiljö. Kommunens utmaning är att ta vara på det stora intresset och erbjuda en bra arbetsmiljö och möjligheter till en långsiktig professionell utveckling. Nya generationer av medarbetare prioriterar en balans mellan arbete och fritid. De ställer helt nya krav på ledarskapet och har en låg tolerans för undermåligt ledarskap. De tycker även att det är viktigt att arbetsgivaren ligger i framkant både när det gäller teknisk utveckling och digitalisering.

Rekryteringsutmaningar finns kring flera yrkeskategorier. Bland annat råder det hög konkurrens om arbetskraft inom plan- och byggingenjörer, fysio/arbets-terapeuter, lärare, förskolelärare, socialsekreterare och chefer. Bristen på utbildade och legitimerade sökande har ökat, vilket märks främst inom förskola, grundskola samt inom årskurs 7-9 i ämnena matematik och NO.

En annan utmaning är förändrat arbetssätt till exempel genom ny digital teknik, att kunna kombinera viktiga kompetenser och att samarbeta över kommungränserna. Heltidsuppdraget, arbetsintegrerat lärande, valideringsutbildningar är andra exempel på uppdrag som kan vara en del av lösningen. En annan viktig del är att aktivt ta emot praktikanter och studentmedarbetare i hela organisationen.

Avslutningsvis följer kommunen SKL:s nio rekryteringsstrategier som innebär att arbetet utifrån strategierna både kan minska rekryteringsbehovet och öka arbetsgivarens attraktionskraft. Att jobba med strategierna innebär att kommunen måste utmana det traditionella och genomföra omfattande förändringar.

"Använd kompetensen rätt, bredda rekryteringen, fler jobbar mer, förläng arbetslivet, visa karriärmöjligheterna, skapa engagemang, utnyttja tekniken, marknadsför jobben samt underlätta lönekarriär." (SKL:s nio strategier)

Ekonomi

- Redovisningsprinciper 48
- Resultaträkning 50
- Kassaflödesanalys 51
- Balansräkning 52
- Notförteckning 54

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning (SFS 1997:614) och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR) samt rekommendationer från andra redovisningsorgan, om inte annat anges. Munkedals kommun redovisar alla lån som långfristiga om det är så att de skall refinansieras under året enligt RKR 20 Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Se mer under respektive punkt.

Kommunen – intern redovisning

Kapitaltjänstkostnad

Kapitaltjänstkostnaden utgörs av avskrivningar och intern ränta. Avskrivningen beräknas på tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde och är linjär, dvs. lika stora belopp varje år under nyttjandeperioden. Avskrivningstiden beräknas utifrån anläggningens nyttjandeperiod och påbörjas när investeringen tas i bruk. Avskrivningstiderna ses över varje år. Internränta beräknas på tillgångens bokförda värden vid varje månads ingång. Räntesatsen för 2018 var 2,5 %.

Personalkostnadspålägg

I samband med bokföring av lön kostnadsförs personalomkostnader (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och intjänad pensionsrätt). Under år 2018 har kalkylerade personalomkostnadspålägg varit 39,5 procent. Detta är något högre än rekommendationen från SKL och finansierar förutom personalomkostnaderna även bland annat kostnader för företagshälsovård.

Interna hyror

Samhällsbyggnadsförvaltningen förvaltar kommunens fastigheter. Alla kostnader för dessa finns kvar på samhällsbyggnadsförvaltningen och en fördelning av de totala verkliga kostnaderna görs efter årsbokslutet för en rättvisande SCB-statistik.

Kommunen – extern redovisning

Anläggningstillgångar

Materiella, immateriella

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Har en anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Investeringar aktiveras som anläggningstillgång vid ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad livslängd på minst tre år. Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärde minskat med investeringsinkomst under nyttjandeperioden. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten

görs emellertid inga avskrivningar. Investeringar aktiveras tertialvis.

Munkedals kommun fördelar fastigheter samt gatu- och markanläggning på komponenter. Anläggningstillgångar med betydande komponenter fördelas med olika avskrivningstider 0-60 år.

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde. Har en finansiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Hyra-/Leasingavtal

Leasingavtal som är löper kortare än 3 år redovisas som hyresavtal (operationell leasing). Leasingavtal som överstiger tidsramen är leasing av bilar. Den redovisas som finansiell leasing och anläggningstillgång. Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Finansiella tillgångar och skulder

Långfristiga skulder som förfaller inom 12 månader men där syftet är att refinansiera dessa, redovisas som långfristig skuld. Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till (Huvudmetoden).

Pensionsskuld

Pensionsskulden redovisas enligt blandmodellen och beräknas för de kommunalt anställda enligt RIPS17. Pensionsåtaganden för de kommunala företagen har skett i de sammanställda räkenskaperna enligt de principer och regler som gäller för företagen.

Avsättningar

För tillfället har Munkedals kommun enbart pensionsavsättningar och de redovisas i enlighet med rekommendationerna från RKR.

Swappar

Förtidsinlösen av swappar kostnads- respektive intäktsförs direkt vid inlösentillfället.

Redovisning av skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4:2.

Intäkter

Intäkter redovisas då intäkten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, de ekonomiska fördelarna som är förenliga med transaktionen tillfaller kommunen och de eventuella utgifterna som kan uppstå kan beräknas tillförlitligt. Intäkter från tomtförsäljning redovisas vid tillträde av tomten.

Spärväxel Munkedals Jernväg. Foto: Erland Pålsson.

Kommunens samlade verksamhet

Kommunens samlade verksamhet består av koncernen Munkedals kommun och av kommunala uppdragsföretag där Munkedals kommun har ett inflytande på minst 20 procent.

Kommunkoncernen Munkedals kommun

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt Kommunala redovisningslag kapitel 8 samt från Rådet för kommunal redovisning rekommendation 8.2 och utformas enligt god redovisningssed. Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att kommunens bokförda värden på aktier i dotterbolagen elimineras med dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Vid förvärvet av Vadholmen Foss 2:81 m fl AB uppstod en elimineringsdifferens då köpeskillingen översteg bolagets egna kapital. Detta resulterade i en goodwillpost om 5,6 mnkr i vid upprättande av koncernredo-

visningen. Denna post skrivs av under en 5-årsperiod. Vidare innebär proportionell konsolidering att endast den ägda andelen av dotterbolagens tillgångs- och skuldposter respektive kostnads- och intäktsposter har tagits med i koncernredovisningen. Interna poster av väsentlig betydelse har eliminerats. Dotterbolagens obeskattade reserver betraktas i koncernbalansräkningen som eget kapital. I koncernresultaträkningen har dotterbolagens bokslutsdispositioner återförts. Kommunens redovisningsprinciper gäller vid upprättande av koncernredovisningen, gällande uppskrivningar, värdering av finansiella instrument, finansiell leasing, avsättningar och nedskrivningar.

Resultaträkning

Resultaträkning					
(Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2017	2018	2017	2018
Verksamhetens intäkter	(not 1)	292,1	257,1	215,0	164,6
Verksamhetens kostnader	(not 2)	-837,7	-844,4	-777,0	-778,9
Avskrivningar	(not 3)	-35,4	-38,2	-22,3	-22,4
Verksamhetens nettokostnader		-581,0	-625,6	-584,3	-636,7
Skatteintäkter	(not 4)	462,7	474,0	462,7	474,0
Generella statsbidrag och kommunal utjämning	(not 5)	173,9	175,6	173,9	175,6
Finansiella intäkter	(not 6)	1,7	1,8	3,6	4,7
Finansiella kostnader	(not 7)	-9,7	-9,0	-5,1	-5,1
Resultat före extraordinära poster		47,6	16,8	50,8	12,5
Skattekostnader	(not 8)	0,1	-2,1	0,0	0,0
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		47,7	14,8	50,8	12,5

Koncerninterna ekonomiska förhållande framgår av not 23.

Årets resultat

Årets resultat för kommunen uppgår till 12,5 mnkr, en minskning med 38,3 mnkr från 2017. Främsta anledningen till minskningen är att i resultatet för 2017 ingick överskott från fastighetsförsäljning med 32,3 mnkr. Årets resultat, 12,5 mnkr, uppgår till 1,9 procent av skatte- och bidragsintäkter vilket är något under resultatmålet för året som är 2,0 procent. Däremot är kommunfullmäktiges inriktningsmål, med ett resultat på 2,0 procent på lång sikt, uppfyllt. Kommunkoncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 16,8 mnkr. Samtliga bolag inom kommunkoncernen redovisar överskott.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader har sammantaget ökat från föregående år med 9 procent. Verksamhetens intäkter har minskat med 50,4 mnkr eller 23,4 procent från 2017. Förändringen beror framför allt på minskade intäkter från fastighetsförsäljning med 36,7 mnkr men även på lägre intäkter i form av riktade statsbidrag, från i första hand Migrationsverket, med totalt 13,7 mnkr. Verksamhetens kostnader är i stort sett oförändrade jämfört med föregående år. Löner och sociala avgifter har ökat med 9,3 mnkr (1,9 procent). Lönekostnader för tillsvidareanställd personal har ökat 3,9 procent vilket i huvudsak beror på avtalsenliga löneökningar. Lönekostnaden för timanställda har däremot minskat med 11,9 procent. Kostnaden för pensioner har minskat 4,6 mnkr beroende på att föregående år belastades med en post av engångskarakter. Totalt sett har personalkostnaderna ökat 4,6

mnkr. Övriga kostnader har minskat 2,8 mnkr vilket till stor del förklaras av att föregående år ingick en realisationsförlust vid fastighetsförsäljning med -4,7 mnkr. Fastighetskostnaderna har ökat 3,7 mnkr främst genom ökade underhållsåtgärder men även genom högre uppvärmningskostnader. Avskrivningskostnaderna har ökat 0,1 mnkr jämfört med föregående år. Verksamheternas nettokostnad inklusive avskrivningar tar upp 98,0 procent av de skatteintäkter och generella statsbidrag som kommunen haft 2018. I koncernen har verksamhetens nettokostnader ökat 44,5 mnkr eller 7,7 procent. Ökningen beror framför allt på kommunens minskade intäkter.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkterna har ökat 11,3 mnkr (2,4 procent) jämfört med föregående år beroende på ett ökat skatteunderlag främst till följd av ökade löner. Generella statsbidrag och utjämning har ökat 1,7 mnkr. Bidraget för LSS-utjämning har minskat 1,7 mnkr medan den kommunala fastighetsavgiften ökat 3,7 mnkr.

Finansnetto

Kommunens finansnetto har förbättrats med 0,9 mnkr vilket beror på högre utdelning från Kommuninvest. Räntekostnaderna är oförändrade jämfört med föregående år. Större delen av kommunens låneskuld har säkrats genom derivat (ränteswappar). Genomsnittsränta på upplåning inklusive derivat uppgår till 2,6 procent. Koncernens finansnetto har förbättrats med 0,8 mnkr och uppgår till -7,2 mnkr.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys – Indirekt metod					
(Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2017	2018	2017	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		47,7	14,8	50,8	12,5
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 9	3,3	34,6	-9,4	20,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		51,0	49,4	41,4	33,4
Ökning/minskning förråd och varulager		-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Ökning/minskning exploateringsfastigheter	Not 13	-1,0	-2,3	-1,0	-2,4
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	Not 14	15,2	1,3	16,5	-0,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	Not 21	-16,5	-18,5	-7,0	-2,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		48,6	29,9	49,8	28,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	Not 10	-0,1	-0,7	-0,1	-0,7
Investering i materiella anläggningstillgångar	Not 11	-137,3	-102,5	-52,2	-28,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Not 11	48,2	3,5	47,7	0,5
Investering i finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0,0	0,0	0,0	-4,2
Försäljning i finansiella anläggningstillgångar	Not 12	0,2	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-89,0	-99,7	-4,6	-33,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupplåning	Not 18	35,2	41,1	0,0	0,0
Amortering	Not 19	-33,3	-0,3	-32,5	0,0
Övrig förändring av långfristiga skulder	Not 18, 20	63,3	17,5	1,0	1,4
Minskning av långfristiga fordringar	Not 18	0,4	0,5	0,5	0,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		65,6	58,8	-31,0	1,7
Årets kassaflöde		25,2	-11,0	14,2	-2,9
Likvida medel vid årets början		125,2	150,4	112,0	126,2
Likvida medel vid årets slut	Not 15	150,4	139,4	126,2	123,3

Kassaflödesanalysen visar hur de likvida medlen har använts under året. Den är uppdelad i 3 olika delar: Den löpande verksamhet som består av årets resultat, justerat för ej likviditetspåverkande poster samt förändring av kundfordringar, kortfristiga skulder och lager. Investeringsverksamhet som består av förvärv eller försäljning av anläggningstillgångar. Finansieringsverksamhet som består av långa lån, utdelningar eller amorteringar av skulder.

Årets kassaflöde

Kommunens likvida medel har minskat 2,9 mnkr under 2018 och uppgick vid årets slut till 123,3 mnkr. I koncernen har de likvida medlen minskat med 11,0 mnkr till 139,4 mnkr. Minskningen beror främst på minskade korta skulder.

Löpande verksamhet

Kommunens resultat exklusive avskrivningar och andra ej likviditetspåverkande poster har genererat ett flöde med inbetalningar på 33,4 mnkr. Ökad kapitalbindning i lager samt kortfristiga fordringar och skulder medför ett negativt kassaflöde med 5,0 mnkr.

Investeringsverksamhet

Investeringsverksamheten i kommunen har genererat nettoutbetalningar på 33,0 mnkr vilket till största delen täcks av överskott i den löpande verksamheten. Investeringar i materiella anläggningstillgångar har skett med 28,6 mnkr varav 20,3 mnkr avser fastigheter för kommunens verksamheter. Koncernens nettoutbetalningar i investeringsverksamheten uppgår till 99,7 mnkr. Investeringarna avser i huvudsak fastigheter och VA-anläggningar.

Finansieringsverksamhet

Kommunens finansieringsverksamhet har genererat ett positivt kassaflöde med 1,7 mnkr vilket till största delen utgörs av statliga investeringsbidrag. Det har under året inte skett någon nyupplåning eller amortering av befintliga lån. I koncernen har nya lån tagits upp till ett värde av 41,1 mnkr och finansieringsverksamheten ger ett positivt kassaflöde med 58,8 mnkr.

Balansräkning

Balansräkning (Belopp i mnkr)	not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		2017	2018	2017	2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	(not 10)	15,2	13,7	11,8	11,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	(not 11)	689,7	757,9	288,3	297,7
Maskiner och inventarier	(not 11)	36,4	39,1	23,4	24,2
Finansiella anläggningstillgångar	(not 12)	12,9	12,4	119,7	123,6
Summa anläggningstillgångar		754,2	823,1	443,2	457,0
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter/mark	(not 13)	39,8	42,2	39,8	42,2
Kortfristiga fordringar	(not 14)	55,4	54,0	45,7	46,1
Kassa och bank	(not 15)	150,4	139,4	126,2	123,3
Summa omsättningstillgångar		245,6	235,6	211,7	211,6
SUMMA TILLGÅNGAR		999,8	1 058,8	654,9	668,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER		2017	2018	2017	2018
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		249,4	296,5	230,1	280,8
– varav resultatutjämningsreserv				10,0	10,0
Årets resultat		47,7	14,8	50,8	12,5
Övrigt eget kapital		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	(not 16)	297,1	311,3	280,9	293,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	(not 17)	12,6	13,6	12,6	13,6
Andra avsättningar	(not 17)	1,9	4,0	0,0	0,0
Summa avsättningar		14,5	17,6	12,6	13,6
Skulder					
Långfristiga skulder	(not 18,19)	306,2	359,0	190,1	191,3
Övriga långfristiga skulder	(not 20)	25,3	32,6	7,2	8,4
Kortfristiga skulder	(not 21)	356,7	338,2	164,1	162,0
Summa Skulder		688,2	729,8	361,4	361,7
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		999,8	1 058,8	654,9	668,6
ANSVARSFÖRBINDELSER		2017	2018	2017	2018
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits					
bland skulder eller avsättningar	(not 22)	218,4	209,5	218,4	209,5
Borgensättaganden	(not 22)	0,2	0,2	316,9	335,5
Ställda panter och övriga ansvarsförbindelser		36,2	37,0	0,0	0,0

Koncerninterna ekonomiska förhållande framgår av not 23.

Kommunens balansomslutning ökar med 14,1 mnkr (2,2 procent) och uppgår vid bokslutsdagen till 668,6 mnkr. Den måttliga ökningen av balansomslutningen beror på att den relativt höga investeringsvolymen finansierats utan nyupplåning och att inkomster från fastighetsförsäljning använts för amortering av lån.

Anläggningstillgångar

Kommunens anläggningstillgångar har ökat 13,8 mnkr och uppgår till 457,0 mnkr. Det bokförda värdet på fastigheter och anläggningar samt maskiner och inventarier har ökat 28,6 mnkr genom investeringar och minskat 19,7 mnkr genom avskrivning och försäljning. De finansiella anläggningstillgångarna har ökat 3,9 mnkr, bland annat genom köp av aktier i Rambo AB, och uppgår till 123,6 mnkr. Största delen av de finansiella tillgångarna utgörs av utlåning till Munkedal Vatten AB med 76,2 mnkr. I koncernen har de materiella anläggningstillgångarna ökat 70,9 mnkr och förutom i kommunen har det gjorts stora investeringar i Munkedals Bostäder AB och Dingle Industrilokaler AB.

Omsättningstillgångar

Kommunens omsättningstillgångar är oförändrade jämfört med föregående år och uppgår till 211,6 mnkr. Större delen, 123,3 mnkr, utgörs av kassa och bank. Kommunens korta fordringar uppgår till 46,1 mnkr varav skattefordringar 15,3 mnkr, statsbidragsfordringar 6,8 mnkr och kundfordringar 5,3 mnkr. Värdet av bostads- och industritomter för försäljning uppgår till 42,2 mnkr. Koncernens omsättningstillgångar har minskat 10,0 mnkr vilket beror på minskning av kassa och bank.

Eget kapital

Det egna kapitalet har ökat 12,5 mnkr eller 4,4 procent från föregående år. Inom det egna kapitalet ingår en resultatutjämningsreserv på 10,0 mnkr. Ökningen av det egna kapitalet beror på kommunens positiva resultat och innebär att soliditeten har förstärkts från 42,9 procent 2017 till 43,9 procent 2018. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 12,5 procent vilket är en förbättring med 3,0 procentenheter jämfört med 2017. Koncernens egna kapital har ökat 14,2 mnkr från 2017 och soliditeten har minskat 0,3 procentenheter till 29,4 procent.

Avsättningar

Munkedals kommuns avsättningar består av en pensionsskuld som är intjänad efter 1998. Avsättningen har ökat 1,0 mnkr från 2017. Pensionsskuld som är intjänad innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.

Skulder

Munkedals kommuns skulder har ökat 0,3 mnkr sedan föregående bokslut och uppgår till 361,7 mnkr. Koncernbolagens saldo på bankens koncernkonto redovisas som en kortfristig skuld. Samtliga lån som kommunen har är tagna i Kommuninvest Sverige AB. Den totala lånesumman för kommunen på både långa och korta löptider är 184,7 mnkr. Kommunen använder sig av derivat i form av ränteswappar för att minska ränterisken. Koncernens långfristiga skulder har ökat 60,1 mnkr varav nyupplåning svarar för 41,1 mnkr. De kortfristiga skulderna har minskat 18,5 mnkr varav 10,3 mnkr överförts till långfristig skuld.

Ansvarsförbindelser

I Munkedals kommun redovisas pensionskostnaderna enligt blandmodellen vilket innebär att en stor del av pensionskostnaderna som kommunen har och som är intjänade innan 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Den är lagd utanför balansräkningen och kommer generera kostnader när dessa personer går i pension. Sedan föregående år har ansvarsförbindelsen minskat med 8,9 mnkr, vilket beror på pensionsutbetalningar.

Borgensåtagandena i Munkedals kommun består främst av borgen till Munkedals Bostäder AB med 290,0 mnkr och Kooperativa hyresrättsförening Sörbygården - Dinglegården (Grönskan) med 34,3 mnkr. Totalt är borgensåtagandena i Munkedals kommun på 335,5 en ökning på 18,8 mnkr från föregående år. Ökningen beror till största delen på utökad borgen till Munkedals Bostäder AB för ROT-renovering.

Notförteckning

Not 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Försäljningsmedel	39,2	47,6	7,8	7,9
Taxor och avgifter	32,1	32,4	16,0	15,4
Hyror och arrenden	47,2	50,5	14,0	14,6
Bidrag	121,0	105,5	120,2	104,3
Försäljning verksamhetsentreprenader	10,9	11,6	16,4	18,4
Övriga försäljningsintäkter	3,1	3,5	3,1	3,5
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	37,6	4,9	37,5	0,4
Övriga intäkter	1,0	1,1	0,0	0,0
Summa	292,1	257,1	215,0	164,5

Not 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Bidrag och transfereringar	-24,1	-20,3	-24,1	-20,3
Entreprenader och köp av verksamhet	-125,8	-125,4	-110,5	-113,3
Personalkostnader	-404,5	-413,1	-397,6	-404,5
Sociala avgifter enligt lag och avtal	-126,5	-124,8	-124,4	-122,2
Lokal- och markhyror	-8,8	-9,8	-11,5	-12,2
Bränsle, energi och vatten	-18,7	-21,8	-12,7	-15,4
Diverse främmande tjänster	-23,9	-20,4	-21,5	-19,6
Reaförlust vid försäljning av anläggningstillgångar	-4,9	0,0	-4,7	0,0
Övriga kostnader	-100,5	-108,8	-70,0	-71,4
Summa	-837,7	-844,4	-777,0	-778,9

Not 3 AVSKRIVNINGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Planenliga avskrivningar	-34,3	-35,8	-22,3	-22,4
Nedskrivningar	0,0	-1,3	0,0	0,0
Avskrivningar på goodwill	-1,1	-1,1		
Summa	-35,4	-38,2	-22,3	-22,4

Not 4 SKATTEINTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Preliminär kommunalskatt			464,3	476,1
Prognos slutavräkning innevarande år			-2,1	-0,6
Slutavräkningsdifferens föregående år			0,5	-1,5
Summa			462,7	474,0

Not 5 GENERELLA STATSBI DRAG OCH UTJÄMNINGSBI DRAG

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Fastighetsavgift			20,0	23,7
Inkomstutjämning			128,3	127,1
Kostnadsutjämning			13,3	12,5
Regleringsbidrag			-0,1	1,6
Strukturbidrag			0,0	0,0
Generella bidrag från staten			10,7	10,7
Utjämningsbidrag LSS			1,0	0,0
Summa			173,2	175,6

Not 6 FINANSIELLA INTÄKTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Ränteintäkter	0,2	0,1	2,1	2,2
Övriga finansiella intäkter	1,5	1,7	1,5	2,5
Summa	1,7	1,8	3,6	4,7

Not 7 FINANSIELLA KOSTNADER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Räntor på anläggningslån	-4,5	-4,6	0,2	-0,1
Övriga finansiella kostnader	-5,2	-4,4	-5,3	5,2
Summa	-9,7	-9,0	-5,1	5,1

Not 8 EXTRAORDINÄRA POSTER OCH UPPSKJUTEN SKATT

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Uppskjuten skatt	0,2	-2,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Summa	0,1	-2,1	0,0	0,0

Not 9 JUSTERING FÖR EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Justering av- och nedskrivningar	33,7	36,5	20,7	22,4
Justering för avsättningar	2,2	3,1	2,5	1,0
Reavinster	-37,2	-5,0	-37,0	-0,4
Reaförluster	4,9	0,0	4,7	0,0
Övriga justeringar	-0,3	0,0	-0,3	-2,1
Summa	3,3	34,6	-9,4	20,9

Not 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2018	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2018
Immateriell anläggningstillgång									
Immateriell anläggningstillgång	16,6	-4,8	11,8	0,7	-1,0				11,5
Summa 2018	16,6	-4,8	11,8	0,7	-1,0	0,0	0,0	0,0	11,5
Summa 2017	16,5	-3,5	13,0	0,1	-1,3	0,0	0,0	0,0	11,8

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Avskrivningstiden på immateriella anläggningstillgångar är emellan 3-7 år beroende på kontraktstiden.

Not 10 IMMATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2018	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2018
Immateriell anläggningstillgång									
Immateriell anläggningstillgång	16,6	-4,8	11,8	0,7	-1,0				11,5
Goodwill	5,6	-2,2	3,4		-1,2				2,2
Summa 2018	22,2	-7,0	15,2	0,7	-2,2	0,0	0,0	0,0	13,7
Summa 2017	22,1	-4,6	17,5	0,1	-2,4	0,0	0,0	0,0	15,2

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar. Avskrivningstiden på immateriella anläggningstillgångar är emellan 3-7 år beroende på kontraktstiden.

Not 11 MATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./ avskrivning	Ingående bokfört värde 2018	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning/ utrangering	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2018
Mark byggnader och tekniska anläggningar									
Allmän markreserv	44,4	0,0	44,4	0,2		-0,2			44,4
Verksamhetsfastigheter	421,7	-213,2	208,5	10,2	-13,0	0,0		7,3	213,0
Fastigheter för affärsverks.	1,1	-0,9	0,2						0,2
Publika fastigheter	41,5	-15,1	26,4	3,6	-1,5				28,5
Övriga fastigheter	0,3	-0,2	0,1						0,1
Pågående	8,8	0,0	8,8	10,1	-0,1			-7,3	11,5
Maskiner och inventarier									
Maskiner	2,1	-1,5	0,6	0,1	-0,3				0,4
Inventarier	75,5	-58,7	16,8	3,7	-4,5				16,0
Byggnadsinventarier	0,3	-0,1	0,2		0,0				0,2
Bilar och andra transportmedel	2,0	-1,5	0,5	0,6	-0,1				1,0
Finansiell leasing, bilar	9,5	-4,2	5,3	3,3	-1,9	-0,1			6,6
Summa 2018	607,2	-291,3	311,8	31,8	-21,4	-0,3	0,0	0,0	321,9
Summa 2017	572,8	-278,1	294,7	53,3	-21,1	-15,1	0,0	0,0	311,8

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, pågående investeringar och mark avskrivs ej. Avskrivningstiden på tillgångar är på mellan 0-60 år. Sedan 2015 fördelas fastigheter med väsentligt värde på komponenter. För mer information läs redovisningsprinciper.

Not 11 MATERIELLA TILLGÅNGAR – Kommunkoncernen

(Belopp i mnkr)	Anskaffningsvärde	Ack. ned./avskrivning	Ingående bokfört värde 2018	Årets investering	Årets avskrivning	Årets försäljning/utrangering	Årets nedskrivning	Omklassificeringar	Utgående bokfört värde 2018
Mark byggnader och tekniska anläggningar									
Allmän markreserv	54,8	0,0	54,8	0,3	0,0	-0,2		-0,4	54,5
Verksamhetsfastigheter	479,1	-235,4	243,7	27,0	-14,8			23,1	279,0
Fastigheter för affärsverks.	425,4	-171,7	253,7	2,5	-5,2	-6,2		120,9	365,7
Publika fastigheter	41,5	-15,1	26,4	3,6	-1,4				28,6
Övriga fastigheter	0,5	-0,3	0,2						0,2
Pågående	112,4	0,0	112,4	64,4	-0,2			-146,7	29,9
Maskiner och inventarier									
Maskiner	15,3	-9,9	5,4	0,6	-0,3	-0,8			4,9
Inventarier	105,5	-78,9	26,6	6,5	-6,6	-0,1		0,0	26,4
Byggnadsinventarier	0,3	-0,1	0,2						0,2
Bilar och andra transportmedel	2,0	-1,5	0,5	0,7	-0,1				1,1
Finansiell leasing, bilar	9,5	-4,2	5,3	3,3	-1,9	-0,2			6,5
Summa 2018	1 246,3	-517,1	729,2	108,9	-30,5	-7,5	0,0	-3,1	797,0
Summa 2017	1 124,9	-487,9	637,0	138,5	-32,6	-16,0	0,0	-0,8	726,1

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar, pågående investeringar och mark avskrivs ej. Avskrivningstiden på tillgångar är på mellan 0-60 år. Sedan 2015 fördelas fastigheter med väsentligt värde på komponenter. För mer information läs redovisningsprinciper.

Not 12 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Aktier				
Aktier Munkbo AB	0,0	0,0	1,8	1,8
Aktier Dingle Industrilokaler AB	0,0	0,0	7,8	7,8
Aktier RAMBO AB	0,0	0,0	13,0	17,2
Aktier Munkedal Vatten AB	0,0	0,0	2,5	2,5
Aktier Vadholmen Foss 2:81 mfl AB	0,0	0,0	6,0	6,0
Övriga aktier	0,5	0,5	0,2	0,2
Summa aktier	0,5	0,5	31,3	35,5
Andelar				
Kommuninvest	6,0	6,0	6,0	6,0
Riksbyggens Kooperativa Hyresrättsförening Sörbygården och Dinglegården ek.för	0,0	0,0	0,1	0,1
Övriga andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andelar	6,0	6,0	6,1	6,1
Övrigt				
Anslagstäckta lånefordringar	4,0	3,8	4,0	3,8
Förlagslån Kommuninvest	1,5	1,5	1,5	1,5
Reverslån Munkedals Vatten AB	0,0	0,0	76,2	76,2
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Fond, Torsten Jansson	0,5	0,4	0,5	0,4
Uppskjuten skattefordran	0,1	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,2	0,1	0,0	0,0
Summa övrigt	6,4	6,0	82,3	82,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	12,9	12,4	119,7	123,6

En ökning av reverslånet till Munkedals Vatten AB antogs under 2014 på 4,8 mnkr. Sammanlagt kan Munkedal Vatten AB låna 81 mnkr från kommunen. Utökningen har ännu inte nyttjats.

Not 13 EXPLOATERINGSFASTIGHET/MARK

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Ingående bokfört värde	38,9	39,8	38,9	39,8
Utgifter	2,0	4,3	2,0	4,3
Inkomster	-1,1	-1,9	-1,1	-1,9
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exploateringsfastighet/mark	39,8	42,2	39,8	42,2

Not 14 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Lager	0,7	0,7	0,6	0,6
Förutbet. kostn./Uppl. int.	16,1	13,0	13,5	10,5
Kundfordringar	7,8	9,9	6,6	5,3
Statsbidragsfordringar	6,5	6,8	6,5	6,8
Övriga kortfristiga fordringar	24,3	23,6	18,5	22,9
Summa kortfristiga fordringar	55,4	54,0	45,7	46,1

Statsbidragsfordringar består till stor delen av fordringar mot Migrationsverket 3,4 (f år 6,0) mnkr. I posten Övriga kortfristiga fordringar ingår Kommunal fastighetsavgift med 15,3 (f år 11,4) mnkr.

Not 15 KASSA OCH BANK

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Kassa	0,1	0,1	0,0	0,0
Bank	150,3	139,3	126,2	123,3
– varav Munkedals Bostäder AB del i koncernkontot	29,9	25,0	29,9	25,0
– varav Vadholmen Foss 2:81 mfl AB del i koncernkontot	0,9	0,9	0,9	0,9
– varav Munkedal Vattens AB del i koncernkonto	5,5	7,4	5,5	7,4
Summa kassa och bank	150,4	139,4	126,2	123,3
<i>Kommunen har en checkkredit på 15 mnkr som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.</i>				
Summa omsättningstillgångar	245,6	235,6	211,7	211,6

Not 16 EGET KAPITAL

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Justerat ingående eget kapital	249,4	296,4	230,1	280,9
– varav resultatutjämningsreserv			10,0	10,0
Övrigt eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	47,7	16,6	50,8	12,5
Utgående balans eget kapital	297,1	313,0	280,9	293,4

Not 17 AVSÄTTNINGAR

(Belopp i mnkr)

Pensioner	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Ingående ålderspensionsskuld inkl. löneskatt	8,1	8,7	8,1	8,7
Pensionsutbetalning	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Nyintjänad pension	1,5	0,5	1,5	0,5
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,1	0,1	0,1	0,1
Förändring löneskatt	0,1	0,5	0,1	0,5
Förändring diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	-0,5	2,0	-0,5	2,0
Utgående avsättning pensioner	8,7	11,2	8,7	11,2
Pensionsavsättning förtroendevalda	3,9	2,4	3,9	2,4
Summa pensioner	12,6	13,6	12,6	13,6
Specifikation Avsatt till pensioner			2017	2018
Särskild avtals/ålderspension			0,0	1,9
Förmånsbestämd/kompl pension			1,4	1,3
Ålderspension			3,9	4,4
Pension för efterlevande			1,7	1,4
Löneskatt			1,7	2,2
Summa avsatt till pensioner			8,7	11,2
Del av pensionsförpliktelsen som tryggats genom försäkring				
Förpliktelser intjänade from 1998, pensionsavsättning, mnkr			9,3	11,8
Aktualitetsgrad			98%	98%
Överskottsfond hos KPA, mnkr			0,5	0,5
Överskottsfond hos Skandia, mnkr			1,1	3,0
Antal visstidsförordnande	2017	2018	2017	2018
Förtroendevalda	2	2	2	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Antal visstidsförordnande	2	2	2	2
Övriga avsättningar	2017	2018	2017	2018
Obeskattad reserv	0,9	1,2	0,0	0,0
Beräknad uppskjuten skatt	0,0	1,7	0,0	0,0
Avsättning WWR-slam på Sivik (Rambo)	1,0	1,1	0,0	0,0
Övriga avsättningar	1,9	4,0	0,0	0,0
<i>Avsättning WWR-slam på Sivik (Rambo). Rambo kan i framtiden komma att ha kostnader för destruktion av dessa massor</i>				
Summa avsättningar	14,5	15,9	12,6	13,6

Not 18 LÅNGFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Ingående låneskuld	490,7	492,8	222,9	190,1
Nyupplåning under året	35,2	41,1	0,0	0,0
Årets amortering	-33,3	-0,3	-32,5	0,0
Ökning långfristig leasingsskuld	0,0	1,2	0,0	1,2
Amortering långfristig leasingsskuld	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Delsumma	492,3	534,8	190,1	191,3
Varav kort del av långfristig skuld	-186,1	-175,8	0,0	0,0
Summa långfristiga skulder	306,2	359,0	190,1	191,3
<i>Flera av lånen förfaller inom ett år men då de är upplånade av Kommuninvest och intentionen är att omförhandla dessa och låna upp dem igen redovisas de som långfristiga skulder. Skillnaden mellan utgående värde 2017 och ingående värde 2018 beror på ökad ägarandel i Rambo AB.</i>				
Uppgifter om lån i bank och andra kreditinstitut				
Kreditgivare	2017	2018	2017	2018
Kommuninvest	462,0	485,1	184,7	184,7
Swedbank	24,9	43,1	0,0	0,0
Nordea, finansiell leasing	1,1	4,0	1,1	4,0
Handelsbanken, finansiell leasing	4,3	2,6	4,3	2,6
Summa kreditgivare	492,3	534,8	190,1	191,3
Kapitalbindningstid	2017	2018	2017	2018
0 - 12 månader	246,1	111,5	110,0	24,7
1 år - 5 år	220,0	398,3	74,7	160,0
5 år och mer	20,8	18,5	0,0	0,0
Summa kapitalbindningstid	486,9	528,3	184,7	184,7
Marknadsvärden ränteswappar	2017	2018	2017	2018
Säkrad låneskuld	286,0	300,0	160,0	160,0
Marknadsvärden ränteswappar	-23,5	-18,2	-14,2	-10,5
<i>Marknadsvärdet representerar den kostnad/intäkt som skulle uppstå om man avslutar avtalen i förtid. Analogt skulle motsvarande marknadsvärde (s.k. ränteskillnadsersättning) uppstå om man istället valt att använda långa räntebindningar på de enskilda lånen. Om respektive ränteswappavtal kvarstår t.o.m. sitt slutförfalldatum så kommer undervärdet/övervärdet att löpande elimineras.</i>				
Genomsnittlig effektiv ränta lån och swapp			2,69%	2,58%
Genomsnittlig räntebindningstid lån och swapp			3,23 år	2,39 år
Genomsnittlig kapitalbindningstid lån och swapp			0,96 år	1,17 år

Not 19 LEASING

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Leasingavgifter – lös egendom				
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	5,5	4,4	5,5	4,4
Framtida finansiella kostnader	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	5,4	4,3	5,4	4,3
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Inom 1 år	2,0	1,7	2,0	1,7
Senare än 1 år men inom 5 år	3,4	2,6	3,4	2,6
Senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	5,4	4,3	5,4	4,3

Not 20 ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Investeringsbidrag	6,3	7,1	6,3	7,1
Övrig långfristig skuld	19,0	25,5	0,9	1,3
Summa övriga långfristiga skulder	25,3	32,6	7,2	8,4

Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.

Not 21 KORTFRISTIGA SKULDER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Leverantörsskuld	37,1	20,5	19,0	16,0
Personalens skatter och avgifter	8,0	8,4	7,8	8,4
Upplupna löner och semesterlöneskuld	47,5	49,8	47,5	49,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	47,0	47,4	39,3	36,8
Moms och punktskatt	0,4	0,4	0,4	0,4
Kortfristig skuld till kreditinstitut	186,1	175,8	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	30,6	35,9	50,1	50,6
- varav övrig kortfristig skuld			13,7	17,2
- varav Munkbos del av koncernkonto			29,9	25,0
- varav Vadholmen Foss del av koncernkonto			0,9	0,9
- varav Munkedals Vattens del av koncernkonto			5,6	7,4
Summa kortfristiga skulder	356,7	338,2	164,1	162,0

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter består bland annat av upplupna pensionskostnader individuell del avseende 2018 15,5 (17,3) mnkr.

Not 22 ANSVARSFÖRBINDELSER

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Pensionsförpliktelser				
Del av pensionskuld som uppkommit före 1998				
Pensionsförmåner intjänade före 1998 inkl löneskatt	224,3	218,4	224,3	218,4
Förpliktelse minskad genom försäkring	0,0		0,0	
Pensionsutbetalningar	-8,7	-8,7	-8,7	-8,7
Nyintjänad pension	-0,4	2,1	-0,4	2,1
Ränte- och basbeloppsuppräkring	4,5	3,5	4,5	3,5
Förändring löneskatt	-1,1	-1,7	-1,1	-1,7
Förändring diskonteringsränta	1,2	0,0	1,2	0,0
Övrigt	-1,4	-4,1	-1,4	-4,1
Summa pensionsförpliktelser	218,4	209,5	218,4	209,5

Aktualiseringsgrad och visstidsförordnande se not 17 Avsättningar.

Upplysning Pensionsförpliktelse som tryggats genom försäkring

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelsen			7,0	3,6
Summa pensionsförsäkring			7,0	3,6

BORGENSÅTAGANDE

(Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen		Kommunen	
	2017	2018	2017	2018
Kommunägda företag				
Munkedals Bostäder AB			275,0	290,0
Munkedal Vatten AB				5,0
Dingle Industrilokaler AB			6,0	6,0
KHRF Sorbygården och Dinglegården			35,7	34,3
Summa			316,7	335,3
Föreningar i kommunen	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa borgensåtagande	0,2	0,2	316,9	335,5
Övriga ansvarsförbindelser				
Panter som ställts för egna skulder (KHRF Sorbygården och Dinglegården)	1,1	1,1		
Panter som ställts för egna skulder (Dingle Industrilokaler AB)	33,9	33,9		
Företagsinteckningar (Rambo AB)	1,2	2,0		
Summa övriga ansvarsförbindelser	36,2	37,0		

Solidarisk borgen i Kommuninvest

Munkedals kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och regioner/landsting som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Munkedals kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804,1 mnkr och totala tillgångar till 406 323,0 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 545,5 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 547,5 mnkr.

Not 23 ÅRETS KONCERNINTERNA MELLANHAVANDE

	Försäljning		Fordringar, skulder		Finansiella poster	
	Köpare	Säljare	Borgenär	Geldenär	Mottagare	Betalare
Munkedals kommun	8,4	11,3	79,3	33,6	2,9	0,1
Munkedals Bostäder AB 100 %	2,1	10,0	25,9	3,1	0,0	0,7
Munkedals Vatten AB 100 %	5,0	1,4	8,0	77,1	0,1	2,1
Dingle industrilokaler AB 51 %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rambo AB 25 %	3,2	1,9	0,8	0,3	0,0	0,0
KHRF Sörbygården och Dinglegården 20%	5,9	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1
Vadholmen Foss 2:81 mfl AB 100%	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Summa	24,8	24,8	114,1	114,1	3,0	3,0

Munkedals Bostäder AB är villkorat återbetalningsskyldiga till Munkedals kommun för ett ägartillskott på 67,0 mnkr.

Kommunens samlade verksamhet

I detta avsnitt beskrivs kommunens samlade verksamhet både den som bedrivs i förvaltningsform och den som bedrivs i extern regi i form av bolag.

Första delen avhandlar kommunens verksamhet i förvaltningsform och innehåller måluppfyllelse, återkoppling arbetet med intern kontroll samt ekonomisk avstämning för samtliga nämnder.

Den andra delen avser redovisning för verksamhet i extern regi. Detta avsnitt innehåller kort beskrivning av ägarstyrning, finansiell analys samt ekonomisk redovisning för koncernbolag inklusive kommunkoncernen.

➤ Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål	66
➤ Kommunstyrelsen	72
➤ Byggnadsnämnd	76
➤ Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön	77
➤ Kommunens verksamhet i extern regi	80
➤ Koncernföretag	82

← Bautastenar vid Stenehed i Hällvadsholm. Foto: Erland Pålsson.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Måluppfyllelse

Inriktningsmål för verksamheten är antagna i kommunens mål- och resursplan. Dessa mål har sin utgångspunkt från kommunens vision: "Munkedal mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans." samt av majoritetens programförklaring. Återredovisning av inriktningsmål samt resultatmål sker därför i detta avsnitt och inte i förvaltningsberättelsen. Under 2018 finns åtta inriktningsmål med tjuugoått resultatmål med indikatorer.

Uppföljning av verksamhetens inriktnings- samt resultatmål

Det kan konstateras att måluppfyllelsen är skiftande med en positiv underliggande trend. Flera av resultatmålen bedöms som uppfyllda vilket är mycket positivt. För flera av inriktningsmålen är de samlade bedömningen att de är delvis uppfyllda så det finns arbete kvar för att förbättra måluppfyllelsen.

Sammantaget är dock bedömningen att kommunen uppnår god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2018.

1. Skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Till inriktningsmålet är kopplat ett resultatmål. *Alla ska ingå i ett meningsskapande sammanhang som gäller trygghet och hälsa på lika villkor.*

Förskolorna ser i föräldraenkäterna, som genomfördes i våras, att föräldrarna känner oro över personalomsättningen men samtidigt har samtliga föräldrar svarat positivt på frågan hur föräldrarna upplever att barnet trivs. Överlag visar barnintervjuerna att barnen känner sig trygga och glada och slutsatsen är att de gärna vill gå till förskolan. Varje avdelning arbetar med plan mot kränkande behandling där de undersöker risker, analyserar, genomför åtgärder, följer upp och utvärderar. Planen finns nu i verksamhetssystemet Unikum och man kan där arbeta i verktyget Reflektion/analys. Arbetet blir på så sätt mer levande och förankrat.

Utifrån svaren på vårens enkäter kan man se att både elever, föräldrar och personal upplever att grundskolorna i kommunen har en trygg och säker verksamhet i stor utsträckning. Arbetsron på lektionerna är dock ett område som det kontinuerligt arbetas vidare med. För de barn som har fritidsomsorg kan man via elevsvaren se att det under fritidstid finns barn som känner oro för äldre kamrater. Arbetet med värdegrund och likabehandling/trygghet är prioriterat arbete under hösten på alla enheter.

Aktuella symboler:

Status:

Helt uppfyllt

I hög grad uppfyllt

Delvis uppfyllt

Ej uppfyllt

Trend:

Ökad

Oförändrad

Minskad

Högstadieskolan har en fungerande elevhälsa med EHT-träffar varje vecka och det förebyggande arbetet står alltid med på agendan. Skolsköterskan har hälso-samtal med alla elever i årskurs 8 och rapporterar till EHT från dessa individuella intervjuer med eleverna. Täta uppföljningsmöten sker med elever och dess vårdnadshavare om elevers skolfrånvaro är hög. Fortsatt arbete med ELOF-planen är prioriterat och att ha ett fortsatt bra samarbete med IFO. Två tjänster är utannonserade på högstadiet. Dessa tjänster riktas främst mot insatser som hjälper elever att komma i tid och gå in på lektionerna.

Vid en mätning på Kunskapens Hus 2018 trivdes 83 procent av eleverna mycket bra eller bra. Läger man till dem som trivs ganska bra också så blir det totalt 100 procent. Positivt att det är så många som känner trivsel på skolan. ELOF-planen har börjat användas även på gymnasienivå.

Anmälan om kränkande behandling finns nu i det digitala verktyget KB Process (Draftit) för förskola till vuxenutbildning. Detta för att göra arbetet mer rätts-säkert, levande och systematiskt.

Resultatmål

Alla ska ingå i ett meningsskapande sammanhang som gäller trygghet och hälsa på lika villkor.

Utfall

Delvis uppfyllt

2. Implementera de fyra övergripande miljömål med detaljerade mål i verksamheten antagna av kommunfullmäktige 2016-06-08 §38.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Kommunfullmäktige antog under 2016 övergripande miljömål. Inför budget 2017 och 2018 reviderades kommunfullmäktiges inriktningsmål och fem resultatmål är kopplade till detta mål.

Hållbar livsstil: Kostenheter jobbar aktivt med svinn, både produktions- och tallrikssvinn. Med hjälp av en inköpt avfallsvåg genomförs specifika temaveckor på våra verksamheter för att öka medvetenhetsgraden kring svinn. Enheten följer samma mönster som finns i riket som helhet, minst svinn i förskolan medan äldreomsorgen står för merparten av svinnet. Kostenheten sopsorterar där de faktiska möjligheterna tillåter.

Kommunen har satsat på hälsoarbetet och hälsoinspiratörerna på förskolor och skolor lyfter fram föreläsningar och träningsmöjligheter för sina kollegor. Förskolorna och skolorna arbetar för att vara en del i miljöarbetet. Många avdelningar och klasser är delaktiga på Håll Sverige Rents aktivitet Skräpplockardagarna. Avdelningar och klasser har även deltagit i Kartongmatchen och Batterijakten. Centrumskolan vann förstapris i Batterijakten och vann en stor summa pengar. Barnen upplever det som positivt att få vara delaktiga i miljöarbetet.

Förskolorna har en miljöplan utifrån arbetet kring att skapa en giftfri förskola; Sektorn har inga farliga kemikalier eller produkter i våra verksamheter. Sektorn har påbörjat ett arbete med miljöombud, vi arbetar aktivt med källsortering, återbruk och up-cykling (förädling av återbrukat material). Inom Vård och Äldreomsorg pågår en utbildningsinsats på miljövänlig bilkörning. IFO arbetar med att minska antalet resor genom Skype möten samt att öka andelen resor med buss och tåg istället för med bil.

Biologisk mångfald: Oförändrad skötsel av kommunens parkyta. I nuläget slås ytan en gång per år, för att kunna möta målet 2020 (två slagningar) behövs budgeten förstärkas. 70 procent av parkgrönytan på kommunal mark utgörs av ängsmark att jämföra med målet på 10 procent.

God vattenstatus: Minskning av näringsbelastning från enskilda avlopp sker när gamla avlopp åtgärdas eller när fastigheten ansluts till kommunalt VA. Minskning har skett under 2018 dock inte i nivå med målen.

Hållbar energikonsumtion: Bilvårdsenheten minskar energianvändningen under perioden vid utbyte av fordon. Åtta personbilar som har bytts ut har ersatts av elhybrider, vilka drivs av bensin samt el. För att

minska på användningen av icke förnyelsebart drivmedel har tio fordon som drivs av gas/bensin upphandlats och levererats i slutet av året.

För fastigheter så arbetas kontinuerligt med att minska energianvändningen samt minska användningen av fossila bränslen för uppvärmningen. Målnivåerna har inte uppnåtts.

Minskad pappersmängd löneenheten: Inkommande löneunderlag till löneenheten på kontorspapper som arkiveras har minskat från 2016 års nivå med 51 procent att jämföra med målet för 2018 på 10 procent.

Resultatmål	Utfall
Hållbar livsstil	Delvis uppfyllt
Biologisk mångfald	Helt uppfyllt
God vattenstatus	I hög grad uppfyllt
Hållbar energikonsumtion	Delvis uppfyllt
Minskad pappersanvändning löneenheten	Helt uppfyllt

3. Grunden för ett livslångt lärande är att erbjuda en verksamhet med hög kvalitet både pedagogiskt och socialt från förskola och framåt.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Inriktningsmålet är omhändertaget inom sektor Barn- och utbildning. Totalt finns två resultatmål kopplade till målet.

Inom förskolan ska alla barn få språkförberedande stimulans: Förskolorna har fokuserat sitt arbete på språkutveckling utifrån Språkplanen då de sett ett behov i barngruppen att arbeta språkförberedande inför förskoleklass. Dessa barn har nu testats och resultatet visar att antalet barn som klarar Stanine-testet har ökat tack vare det medvetna språkarbetet. Samverkansdagen från F-3 gav alla en bild av hur läget ser ut utifrån Stanine och gav ett kollegialt lärande utifrån tankar om förbättringsåtgärder såsom att utveckla arbetet kring bokstäver.

Vuxenutbildningen ska erbjuda kommuninvånarna utbildningar som matchar det lokala näringslivet och arbetsmarknadsbehovet: De senaste åren har Munkedals kommun tagit emot ett stort antal nyanlända. Kunskapens Hus har lagt ner mycket tid och resurser på att starta ett antal nya yrkesutbildningar. Detta har gjorts i samarbete med Arbetsförmedlingen, Fyrbodals kompetensplattform samt direktkontakter med det lokala näringslivet. På detta sätt säkerhetsställs att det finns möjlighet till anställning efter avslutad utbildning.

Resultatmål	Utfall
Inom förskolan ska alla barn få språkförberedande stimulans.	Delvis uppfyllt
Vuxenutbildningen ska erbjuda kommuninvånarna utbildningar som matchar det lokala näringslivet och arbetsmarknadsbehovet.	I hög grad uppfyllt

4. Kommunens invånare ska känna sig trygga i att de får de stöd som behövs, när det behövs utifrån behov.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Oförändrad

Trygghetsmålet är omhändertaget inom sektor Omsorg. Totalt finns fem resultatmål kopplade till målet.

Behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens i omsorgssektorn: Sektorn har under året haft en måttlig personalomsättning. Framför allt är det yrkesgrupper med en god arbetsmarknad som har en hög personalomsättning. Konsultkostnaderna minskar kontinuerligt. Avdelningarnas enheter har stabiliserat sin personalstruktur. Kompetensnivån inom sektorn är mycket god. Förbättringar av introduktionen av nyanställd personal har genomförts.

Verkställighet ska i första hand bestå av hemmaplanslösningar. Köpt vård ska i största mån undvikas: Sektorn genomför flertalet hemmaplanslösningar där vi tidigare haft behov av att köpa vården. Kompetensförstärkning i verksamheterna genomförs, samverkansavtal med andra huvudmän arbetas fram. Individ och familjeomsorgen arbetar intensivt förminska de köpta familjehemmen och ersätta med familjehem i egen regi vilket gett gott resultat. Dock har HVB placeringar ökat något. Inom LSS särskilda boenden och missbruk ser vi en ökning av köpta platser. Sektorn fortsätter att arbeta systematiskt och strategiskt för att kunna möjliggöra hemmaplanslösningar.

Välfärdsteknologi och e-tjänster ska utvecklas i syfte att förbättra och effektivisera vård och omsorgsverksamheterna: Ett pilotprojekt med digital signering pågår i syfte att öka patientsäkerheten och frigöra tid för personal. Två undersköterskor har uppdraget att säkra upp teknikanvändandet inom äldreomsorgen. Vårdplaneringar och andra möten sker via Skype för att minska resor och frigöra tid. Matglad-appen introduceras i äldreomsorgen. En ny APP har implementerats i syfte att öka brukarens möjlighet att själv kunna beskriva sin tillvaro samt sin förmåga till självständighet. Identifiering av e-tjänster pågår, bland annat digital tidsbokning och provberäkning för försörjningsstöd på hemsidan samt e-blankett för ansökan om försörjningsstöd. E-blanketten är under bearbetning av IT inför publicering. I början av december startade ett pi-

lotprojekt med taligenkänning inom IFO. Detta kommer utökas till Hemsjukvården i början av februari 2019.

Ett bredare utbud av aktiviteter och gemenskap ska erbjudas tillsammans med föreningar och frivilliga:

Två projekt inom integrations har startats upp tillsammans med ABF. Senior nätverken fortsätter vara aktiva. En arbetsgrupp startar upp tillsammans med intresseorganisationerna för att planera en seniormässa till våren 2019. Ung Omsorg har aktiviteter på Ekebacken och Dinglegården på helger. Torsdagsgruppen och No Limits arbetar idag med aktiviteter för verksamheternas målgrupper (psykisk ohälsa). Aktiviteterna sker ibland i samarbete med andra aktörer. Ett projekt har skapats under 2018 vid namn Tillhörig där aktiviteter för målgrupp psykisk ohälsa kommer ske under året i form av teater, möten och studiebesök. Ett arbete med att stödja barn och unga att delta i sommaraktiviteter samt uppstart av gruppverksamhet för barn i olika typer av utsatta situationer. IFO har initierat samarbete med AA och Svenska kyrkan. Enheten har också samarbete med en idrottsförening i kommunen kring praktikplatser. IFO har utvecklat en god och nära samverkan med NARANON (anhöriga till narkotikamissbrukare) där IFO ger ut kontaktpuppgifter och rekommenderar anhöriga att ta kontakt.

Aktiviteter ska erbjudas de medborgare som uppbär försörjningsstöd och medborgare som har en insats inom sektorn: Enheten AME samarbetar såväl inom kommunen som med externa aktörer för att öka andelen kommuninvånare som är i arbete eller anställningsbara. Alla som uppbär försörjningsstöd och inte har en sjukskrivning eller ett pågående aktivt missbruk är inskrivna på AME för en sysselsättning och stöttning ut i praktik eller arbete. IFO har även stöttat barn i att delta i sommaraktivitet samt i gruppverksamhet för barn i olika utsatta situationer.

Resultatmål	Utfall
Behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens i omsorgssektorn	I hög grad uppfyllt
Verkställighet ska i första hand bestå av hemmaplanslösningar. Köpt vård ska i största mån undvikas.	Ej uppfyllt
Välfärdsteknologi och e-tjänster ska utvecklas i syfte att förbättra och effektivisera vård och omsorgsverksamheterna	I hög grad uppfyllt
Ett bredare utbud av aktiviteter och gemenskap ska erbjudas tillsammans med föreningar och frivilliga.	Delvis uppfyllt
Aktiviteter ska erbjudas de medborgare som uppbär försörjningsstöd och medborgare som har en insats inom sektorn.	I hög grad uppfyllt

5. Genom dialog och god beredskap möta företagare och andra aktörer för att skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Munkedal är en aktör för att skapa goda förutsättningar för näringslivets utveckling. Insatser pågår i kommunen i syfte att marknadsföra kommunen, utveckla och stärka lokala näringslivet, utveckla innovativa metoder för upphandling med mera. Totalt finns sju resultatmål kopplade till målen.

Öka mängden färdigplanerad industrimark för ökad beredskap: Utbyggnad av Gläborgs industriområde planeras.

Se till att det finns ett brett utbud av tomter, avseende pris, läge i kommunen och storlek på tomten: Arbetet pågår med detaljplaner löpande under året. Tomter finns ute till försäljning på ett flertalet orter i kommunen.

Minska antalet externt inhyrda fastigheter: Under 2018 lämnade kommunen inhyrda lokaler för förskola samt beroendemottagningen, målet är ännu ej uppfyllt.

Aktivt marknadsföra tomter och mark genom deltagande i mässor: Kraftig ökning av försäljningen av industrimark, på villatomter är efterfrågan oförändrad. Marknadsföring har skett via deltagande på mäsas i Oslo.

Utarbeta en plan för att marknadsföra Munkedal som en attraktiv kommun: Genom en marknadsgrupp arbetar Munkedals kommun med att ta fram en marknadsföringsplan som kommer att förankras med besöksnäringens aktörer.

Utveckla och stärka lokala näringslivet: Under perioden har sex nyhetsbrev gått ut och ett flertal träffar med olika innehåll har hållits tillsammans med det lokala näringslivet och andra aktörer.

Utveckla och stärka lokala näringslivet: Två upphandlingar med tidig dialog genomfördes under 2018. Med innovation avses här att hitta alternativa sätt att ställa krav på utförandet av entreprenaden med hjälp av entreprenörernas erfarenhet. Från entreprenörernas sida har bemötandet varit positivt och uppmuntrande till att göra på samma sätt igen.

Ökad dialog mellan upphandlare och näringslivet har skett vid två tillfällen, varav ett tillfälle hade specifikt tema om att underlätta upphandling för det lokala näringslivet. Utöver dialog i upphandlingar har näringsliv och upphandlare träffats i olika sammanhang,

varav ett tillfälle hade specifikt tema om att underlätta upphandling för det lokala näringslivet.

Resultatmål	Utfall
Öka mängden färdigplanerad industrimark för ökad beredskap	I hög grad uppfyllt
Se till att det finns ett brett utbud av tomter, avseende pris, läge i kommunen och storlek på tomten:	Delvis uppfyllt
Minska antalet externt inhyrda fastigheter	Helt uppfyllt
Aktivt marknadsföra tomter och mark genom deltagande i mässor	Helt uppfyllt
Utarbeta en plan för att marknadsföra Munkedal som en attraktiv kommun	Ej uppfyllt
Utveckla och stärka lokala näringslivet	Delvis uppfyllt
Utveckla innovativa metoder för upphandling	Ej uppfyllt

6. Kommunen kännetecknas av hållbar utveckling genom att erbjuda bra boende och trygga boendemiljöer samt god infrastruktur.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Till målet är kopplat fem resultatmål.

Arbeta med trygghet i bostadsområden (genomföra trygghetsvandringar): Trygghetsvandring i Dingle och Munkedal är genomförda. Vissa fysiska åtgärder är utförda efter synpunkter från allmänheten.

Arbeta aktivt med att få privata intressenter att uppföra bostäder: En "bygga och bo träff" har anordnats för att informera lokala entreprenörer om möjligheter att bygga i kommunen. Ett antal intressenter har erbjudits möjlighet att delta i planerandet av nya bostadsplaner. Ett antal möten har hållits med nya aktörer avseende byggnation i Munkedal. Byggrätterna kommer att marknadsföras via GIS-verktyget, påbörjades under hösten och fortlöper.

Regelbundet ska återredovisas förbrukning av underhåll både akut och planerat: Underhållsplan är uppdaterad samt redovisad politiskt, arbetet pågår kontinuerligt och uppdateras löpande vid behov. Redovisning av större underhållsinsatser sker i samband med delårs- samt årsbokslut.

Öka antalet detaljplaner för bostäder och industrimark: Arbetet med detaljplaner pågår. Två planer har antagits och två antogs i januari 2019.

Förenkla för övriga aktörer på bostadsmarknaden:
Två informationsmöten har hållits.

Resultatmål	Utfall
Arbeta med trygghet i bostadsområden (genomföra trygghetsvandringar).	Helt uppfyllt
Arbeta aktivt med att få privata intressenter att uppföra bostäder.	Delvis uppfyllt
Regelbundet ska återredovisas förbrukning av underhåll både akut och planerat.	Helt uppfyllt
Öka antalet detaljplaner för bostäder och industrimark.	Delvis uppfyllt
Förenkla för övriga aktörer på bostadsmarknaden.	Delvis uppfyllt

7. Genom god dialog med föreningslivet ska kommunens invånare erbjudas idrotts- fritids- och kulturaktiviteter av varierande karaktär och god kvalitet.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Ökad dialog med föreningslivet pågår bland annat genom uppsatt mål om samordning av fritidsaktiviteter och breddad verksamhet inom biblioteket.

Skapa mötesplatser för alla kommuninvånare i samtliga delar av kommunen i form av allaktivitetshus: Under första halvåret 2018 har en fritidsledare varit anställd inom Ung Fritid med fokus på aktiviteter i Dingle. Fritidsledaren har samarbetet med Samhällsföreningens mötesplats "Grottan" och Kunskapens Hus i Dingle. Ett flertal aktiviteter har genomförts med en bra uppslutning. Inför framtiden har Kultur och Fritid sökt medel från Länsstyrelsen för fortsatt arbete med samma upplägg. Ett flertal dialogmöten med kommunens olika föreningar har genomförts. Vi har inte nått målet att samla alla aktiviteter i ett och samma hus. Däremot har en mängd aktiviteter erbjudits på flera ställen runt om i kommunen som t ex kulturskolan, fritidsgården, biblioteken, Forum och alla föreningars engagemang.

Visa på Munkedals unika möjligheter och läge: Inför sommaren 2018 gav kommunen ut besöksmagasinet "Grejen med Munkedal". Målet var att stimulera invånare till att upptäcka sin hembygd samt informera besökare utifrån. Magasinet har fått mycket stor uppmärksamhet och uppskattats av i stort sett alla. Under hösten har "Grejen med Munkedal" utökats så att det även finns information på kommunens hemsida och på Facebook.

Turistinformationen är flyttad från Rasta i Häby till Medborgarcentrum i Forum. Första turistsäsongen är avslutad och det har varit positivt. Arbetet fortsätter med fokus på skyltning som tydligt informerar var Turistinformationen i kommunen är placerad. Fyra Info-Points är också på plats i Hedekas, Hällevadsholm, Häby och centrala Munkedal.

Genom deltagande i projektet "Stärkt lokal attraktionskraft" har enheten förvärvat ny kunskap kring medborgardialog. Marknadsföringsgruppen arbetar med att genom Besöksnäring och Turism ta fram material i byggandet av varumärke utifrån att Munkedal är en "Friluftskommun/Out-door area". Arbetet har lett till en reklamfri Turisttidning samt en turistkarta.

Resultatmål	Utfall
Skapa mötesplatser för alla kommuninvånare i samtliga delar av kommunen i form av allaktivitetshus.	Delvis uppfyllt
Visa på Munkedals unika möjligheter och läge.	Delvis uppfyllt

8. Alla i arbetsför ålder ska vara anställningsbara i vår kommun.

Status: Delvis uppfyllt

Trend: Ökad

Inriktningsmålet är omhändertaget inom sektor Barn- och utbildning. Ett resultatmål är kopplat till målet.

Alla elever ska efter gymnasiet vara anställningsbara: Trots att trenden för betygen där alla ska ha minst godkänt i alla kurser i årskurs 9 visar på sämre siffror än förra året kan man ändå se att andelen som kommer in på gymnasiet har ökat från 68,9 procent till 76,07 procent. Kunskaperna i svenska och matematik har ökat för årskurs 6. Mycket tid har satsats på att följa Språkplanen både på förskolan och i skolan. Detta kan man se i Stanine-testerna som görs i förskoleklass, de nationella proven för årskurs 3 och betygen för årskurs 6.

Resultatmål	Utfall
Alla elever ska efter gymnasiet vara anställningsbara	Delvis uppfyllt

Intern kontroll

Styrning och uppföljning

Enligt Reglemente för internkontroll, har varje nämnd skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

Styrelsens ansvar är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i bolagen.

Varje nämnd skyldighet att upprätta en internkontrollplan för sin verksamhet. I planen ska anges vad som ska kontrolleras, hur kontrollen utförs och följas upp. Planen ska revideras årligen. Vid upptäckta brister lämnas förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen. Allvarligare brott eller brister skall omgående återrapporteras till styrelsen.

Rapportering/Uppföljning 2018

Avrapportering av genomförd internkontroll rapporterades till kommunstyrelsen i december 2018. Under året har styrelsens förvaltning samt de gemensamma nämnderna granskat kontrollområdena. Bedömning av granskningspunkterna har gjorts utifrån om;

- Kontrollområdet fungerar
- Kontrollområdet fungerar men behöver utvecklas
- Kontrollområdet fungerar inte.

Av återredovisningen av kommunstyrelsens egna granskningsområden framgår det att huvuddelen av granskningarna fungerar eller fungerar men behöver utvecklas. Förbättringsåtgärder redovisas. De som inte fungerat beror i huvudsak på att granskningarna inte har genomförts fullt ut men kommer att göras, inte kunnat göras på grund av nya direktiv och därmed gör granskningen utifrån nya direktiv i 2019 års internkontrollplaner.

En återrapport av uppföljningen av internkontrollplan 2018 för byggnämnden visar att samtliga två granskningar har bedömts fungera men ska utvecklas.

Lönenämnden (LNSML) beslutade i november att godkänna återrapporteringen av internkontrollarbetet för 2018. Av de fyra granskningarna som gjorts visar återrapporteringen att tre fungerar, och en fungerar inte. Förslag till åtgärder har givits och kvarstår som granskning 2019.

IT nämnden (ITSML) beslutade i maj att godkänna återrapporteringen för 2018 och ger uppdrag att arbeta med föreslagna åtgärder och återrapportera genomförda åtgärder senast i december 2018.

Miljönämnden i mellersta Bohuslän (MNSML) beslutade i september att godkänna återrapporteringen av internkontrollarbetet för 2018 med komplettering av en punkt där återredovisningen kommer senare under 2018.

Påskpyssel på Café Kringlan, Arbetsmarknadsenheten. Foto: Erland Pålsson.

Nämndsredovisning – Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvar omfattar i princip all verksamhet och är också anställningsmyndighet för all kommunal personal. Kommunstyrelsens förvaltning leds av kommunchefen. Förvaltningen är uppdelad i sektorer; Barn och Utbildning, Omsorg, Samhällsbyggnad samt ett kommunledningskontor. Kommunchefen har helhetsansvar för kommunens verksamhet varje sektor leds av sektorchef.

Viktiga händelser

Året har präglats av en översyn av verksamhetsprocesser och styrdokument till den nya organisationen med förvaltningar och nämnder som ska börja gälla från årsskiftet. Även organisationen har anpassats med rekrytering av nya medarbetare för stöd till nämnderna.

Prioriterade områden för HR under 2018 har varit arbetsmiljö, rekrytering och ledarskap som tillsammans siktar mot ett av de fem fokusområden för kommunen, det vill säga "Attraktiv arbetsgivare". Revidering av arbetsmiljöpolicy, uppdaterat rutin för rehabilitering samt rökfri arbetstid.

Inom bilvården har hybridbilar köpts in. Dessa är en variant av el-hybrider som ger en mycket låg bränsleförbrukning. En ökning av andelen gasbilar kommer ske fortlöpande då utbyte sker. Ett införande av elbilar kommer ske där det är möjligt med hänsyn till hur infrastrukturen med laddstolpar ser ut.

Försäljning av mark för bostäder och företag är fortfarande på en hög nivå. Senaste försäljningen på Säleby var till Kynningsrud som planerar en betongfabrik. Planeringen för ny industrimark på Glåborg, Håby och Säleby väster pågår.

För de av kommunfullmäktige beslutade skolrenoveringar och utbyggnader pågår förberedelserna. Underhållsåtgärder har påbörjats på ett stort antal kommunala byggnader. På Utvecklingscentrum (UM) används allt fler byggnader för verksamhet.

Resursteamet och Familjecentralen flyttade till nya lokaler på Bruksvägen i början av året.

Det togs beslut om projektering av en ny förskola i centrala Munkedal och projektering av en ny förskola i Dingle påbörjades. Renoveringen av Kungshöjdens förskola slutfördes under året. Kulturrådet beviljade 90 tkr till Skapande förskola vilket har möjliggjort teater-, drama- och dansaktiviteter.

Kommunen upphandlade skolskjuts i egen regi och ny skolskjutsorganisation infördes från höstterminen.

En organisationsförändring genomfördes i Svarteborgs rektorsområde inför höstterminens start. Förändringen innebär att Hällevadsholms skola har årskurs F-3 och Centrumskolan i Dingle har årskurs 4-6. Projekt Hedekas skola, har pågått under året och resulterat i en fungerande organisation inom alla om-

råden. Munkedalsskolan, Hedekas skola och Brukskolan har fått nya skolgårdar.

Alla barn i förskoleklass har, tack vare ett riktat statsbidrag, fått simundervisning. Språkvalsundervisning för alla i årskurs 6 startades på Kungsmarksskolan i och med ny timplan höstterminen 2018.

Enkätundersökningen som gjordes på högstadieskolan Kungsmarksskolan visade att en högre andel elever trivs i skolan, upplever bättre studiero och färre kränkningar. Lovskolan har gett goda resultat då fler har blivit behöriga till studier på gymnasiet. Parallellt med lovskolan har även simundervisning bedrivits för de äldre eleverna som inte är simkunniga.

En mycket hög andel av de som läste yrkesutbildningar vid Kunskapens Hus fick arbete direkt efter avslutad utbildning. Skolbibliotek och tillika filialbibliotek på Kunskapens Hus färdigställdes och är i gång.

Elevantalet i Musikskolan ökade under hösten. Utökningen av personal på fritidsgården har resulterat i en ökning av antal besökande ungdomar. Bidrag från kulturrådet har medfört att kulturskolan under november och december kunnat erbjuda gratis kurser i konst, slöjd, origami samt drama.

Kommunens PUT boende har avvecklats och stängts.

Personer inom socialpsykiatri och LSS har tillsammans med personal gått på teaterlektioner och varit på studiebesök på Regionteatern. Under hösten har fem fulla föreställningar genomförts på temat Tillhörig.

Beslut har fattats och arbetet är påbörjat med att flytta delar av Arbetsmarknadsenheten till Jobbcenter i Dingle.

Mer sjukvård bedrivs i ordinärt boende och dessutom mer avancerad vård.

En verksamhetsutvecklare har anställts för att framförallt arbeta med patientsäkerhet. Digital läkemedelssignering är en viktig satsning som genomförts för att öka patientsäkerheten.

Under 2018 togs en åtgärdsplan fram som beskriver möjliga verksamhetsanpassningar för att nå en ekonomi i balans inom hemtjänsten. Uppföljning och återrapportering kommer ske under första kvartalet 2019.

I september började kommunerna tillsammans med Västra Götalandsregionen tillämpa den nya lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Syftet med lagen är också att enskilda som bedöms som utskrivningsklara inte ska vårdas på sjukhus i onödan. Enligt lagen ska därför kommunen ta över betalningsansvaret för patienter som tre veckodagar efter att de har bedömts som utskrivningsklara fortfarande är kvar på sjukhus. Tidigare inträdde betalningsansvaret efter fem vardagar.

Genom kompetenssamverkan SML har 24 medarbetare inom VoÅ och Stöd gått handledarutbildning.

Flera fördjupningskurser har genomförts under året, bland annat i demens, specialpedagogik, palliativ vård, psykiatri samt IT i vård och omsorg.

Chef i beredskap har införts inom avdelningarna Vård och äldreomsorg och stöd. Det innebär att medarbetare som arbetar på obekvämt arbetstid alltid har möjlighet att kontakta en chef om det behövs, och att cheferna får möjlighet att vara helt lediga.

Familjecentralen har flyttat till nya lokaler på Bruksvägen vilket förbättrat arbetsmiljön.

Under hösten har individ- och familjeomsorgen (IFO) avslutat avtalen med samtliga konsulter. Konsulterna har arbetat som enhetschefer då avdelningen har haft svårt att rekrytera dessa tjänster.

Avdelningen har färre ärenden när det gäller ensamkommande barn och har därigenom kunnat minska organisationen.

IFO har tillsammans med Arbetsmarknadsenheten startat ett nytt projekt som riktar sig till ungdomar och unga vuxna i åldern 16–29 år med diffus problematik och som står långt från arbetsmarknad och studier. Målsättningen med projektet är att en stegförflyttning görs mot egen försörjning, ökad livskvalitet och förbättrad fysisk och psykisk hälsa.

Ekonomi

(nämnd och sektor)	Budget	Avvikelse	Procent avvikelse
Kommunledningskontoret	50,2	3,9	7,8%
Sektor Samhällsbyggnad	102,0	0,8	0,8%
Sektor Barn och utbildning	225,7	-2,2	-1,0%
Sektor Omsorg	227,7	-19,2	-8,4%
Summa Kommunstyrelsen	605,6	-16,7	-2,8%

Resultatet för Kommunstyrelsen har försämrats jämfört med bokslut 2017 och landar för året på -16,7 mnr (f. år -2,6 mnr).

I jämförelse med föregående år ökade verksamhetens kostnader med 14,8 mnr samtidigt som intäkterna minskade med 8,0 mnr. Personalkostnaderna har ökat mycket inom barn- och utbildningsverksamheten. Inom samhällsbyggnad har ökat underhåll av fastigheter bidraget till ökning av övriga kostnader. Minskningen av intäkter gäller sektor Omsorg och avser främst minskade statsbidrag.

Kommunstyrelsens nettokostnader har ökat med 22,9 mnr eller 4,0 procent, jämfört med föregående år.

Kommunledningskontoret

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2018
(Mnr)		
Intäkter (exkl kommunbidrag)	18,4	20,5
Kostnader		
– Köp av huvudverksamhet	-19,9	-21,4
– Personalkostnader	-23,4	-25,9
– Konsultkostnader	-0,7	-0,8
– Övriga kostnader	-14,2	-15,8
– Kapitalkostnader	-3,6	-2,9
Nettokostnad	-43,4	-46,3
Nettobudget	-52,0	-50,2
Resultat	8,6	3,9

Kommunledningskontoret redovisar ett resultat på 3,9 mnr. Den stora delen av överskottet förklaras som tidigare av den föfogandepost som ligger under kommundirektörens ansvar.

Sektor Samhällsbyggnad

Resultat	Utfall 2017	Utfall 2018
(Mnr)		
Intäkter (exkl kommunbidrag)	23,3	27,0
Kostnader		
– Köp av huvudverksamhet	-0,2	-0,2
– Personalkostnader	-44,5	-47,9
– Konsultkostnader	-0,5	-0,2
– Övriga kostnader	-48,5	-55,8
– Kapitalkostnader	-23,5	-24,1
Nettokostnad	-93,9	-101,2
Nettobudget	-100,8	-102,0
Resultat	6,9	0,8

Sektor samhällsbyggnad redovisar sammantaget ett positivt utfall på 0,8 mnr, vilket är en minskning med 6,1 mnr jämfört med föregående år. Det är främst tekniska enheten och gata/mark som redovisar ett överskott. De externa intäkterna har ökat till följd av vidarefakturerering av kostnader till koncernbolaget Munkbo. Detta medför även ökade kostnader. Externa intäkter i form av bidrag från Boverket, ökade intäkter för uthyrning av sporthallar samt verksamhetsutökning inom kost- och stadenheten bidrar till att årets positiva utfall.

Sektor Barn och utbildning

Resultat		
(Mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter (exkl kommunbidrag)	67,5	69,8
Kostnader		
– Köp av huvudverksamhet	-48,3	-50,8
– Personalkostnader	-184,1	-202,8
– Konsultkostnader	-0,7	-1,0
– Övriga kostnader	-44,2	-41,8
– Kapitalkostnader	-1,2	-1,3
Nettokostnad	-211,0	-227,8
Nettobudget	-216,2	-225,6
Resultat	5,2	-2,2

Sektor Barn och utbildning har för året ett negativt resultat om 2,25 mnkr. Nettokostnadsavvikelsen mellan åren 2017 och 2018 är 8 procent. En av anledningarna är ökade volymer av barn och elever vilket också justerats i kommunbidraget. De externa intäkterna har ökat med 2,3 mnkr i jämförelse med 2017. Ett ej förväntat bidrag från Migrationsverket avseende lokalkostnader från 2015 om 1,6 mnkr är en del av denna intäktsökning.

Sektor Omsorg

Resultat		
(Mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter (exkl kommunbidrag)		
– Bidrag	57,1	42,4
– Övriga intäkter	24,8	23,3
Kostnader		
– Köp av huvudverksamhet	-44,9	-43,3
– Personalkostnader	-240,8	-227,3
– Konsultkostnader	-6,8	-3,6
– Övriga kostnader	-39,5	-37,5
– Kapitalkostnader	-1,0	-0,9
Nettokostnad	-251,1	-246,9
Nettobudget	-227,8	-227,7
Resultat	-23,3	-19,2

Sektorn redovisar ett negativt resultat om -19,2 mnkr för 2018. Jämfört med 2017 så förbättrar sektorn sitt resultat med 4,2 mnkr. Anledningen är att det under 2017 låg en engångskostnad på 10,3 mnkr på grund av ändrade ersättningsregler från migrationsverket. Bortsett från denna engångskostnad så för-sämras sektorn sitt resultat 2018 med 6,1 mnkr.

Största underskottet uppstår på Individ och familje-omsorgen som redovisar ett resultat om -11,4 mnkr.

Underskottet kan till största del hänföras till kostnad för placerade barn och unga. Även vård och äldreomsorgen redovisar ett underskott om -7,5 mnkr, varav enbart hemtjänsten inklusive resursfördelningen svarar för -7,2 mnkr. Det ökade behovet av hälso- och sjukvård 2018 har medfört ökade kostnader i både hemsjukvård och hemtjänst.

Minskningen av sektorns intäkter är framför allt kopplat till statliga ersättningar från migrationsverket. Att kostnaderna minskat beror också på att sektorn minskat sin verksamhet avseende migration och integration för att matcha de lägre ersättningarna och behovet. Att kostnaderna inte minskat i samma nivå som intäkterna beror på ett utökat antal köp av externa platser inom IFO och Stöd.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har tagit hand om samtliga av kommunfullmäktiges inriktningsmål. 12 Resultatmål är helt eller i hög grad uppfyllda, 14 är delvis uppfyllda och 3 är inte uppfyllda samt ett mål har inte kunnat bedömas.

I föregående avsnitt finns uppföljning på samtliga inriktnings- och verksamhetsmål.

Framtid

De närmaste åren kommer fokus vara på fortsatt digitalisering av administrativa processer inom alla områden. Målet är att förenkla, förbättra och effektivisera alla processer. Kommunledningskontoret ska som organisation svara upp mot de behov av tjänster som finns internt men även externt hos allmänheten. Antalet e-tjänster som på olika sätt underlättar för medborgaren ska bli fler och de ska alltid vara tillgängliga.

Inom HR är de långsiktiga verksamhetsmålen i fokus när kommunen utvecklar sin varumärkesstrategi som arbetsgivare. Kommunen behöver också strategin för att utifrån framtagna nyckeltal kunna följa hur Munkedal som kommun utvecklas som attraktiv arbetsgivare.

Fortsatt god tillgång till mark för bostäder och verksamheter är viktigt. Samordningen mellan Munkbo AB och kommunens verksamheter ska fortsätta att utvecklas. Ett kontinuerligt underhåll av kommunens byggnader och mark är av stor vikt eftersom det omfattar stora värden.

Inom Barn- utbildning har kommunen ett flertal utmaningar. Att behålla behöriga lärare inom förskola och skola samt kunna rekrytera rätt kompetens när vakanser uppstår är viktigt. Även att rekrytera legitimerade fritidspedagoger då detta blir ett lagkrav i juli 2019.

En annan utmaning är att höja resultaten, kvaliteten och likvärdigheten för alla barn i kommunen utifrån tilldelade resurser. Överlag behövs den digitala

kompetensen höjas i takt med den fortsatta digitaliseringen.

Att planerade ombyggnationer, tillbyggnader och nybyggnader av skolor och förskolor genomförs i samverkan med företrädare för verksamheten.

En fortsatt utveckling av samverkan med socialtjänst och andra aktörer som BVC, polis med flera i syfte att arbeta preventivt och få till tidiga insatser är viktigt.

Fokus kommer att vara att följa framtagna planer (matematikplan, språkplan, teknikplan, plan för skolenärvaro) för att öka måluppfyllelsen i våra skolor. Ett nära samarbete med välfärdsförvaltningen är också högt prioriterat.

Inför 2019 står välfärdsförvaltningen inför en ny förvaltningsorganisation samt att påbörja arbetet med ny målprocess.

Utbyggnaden av Allégården kommer påbörjas under 2019 och planen är 6 nya demensplatser. Som en följd av att ombyggnationen dragit ut på tiden kommer det vara en utmaning att hantera behovet av särskilt boende och korttidsplatser under en tid framöver.

Planeringen av det nya äldreboendet i Dingle kommer fortgå även under 2019. Målsättningen är att boendet är inflyttningsbart slutet av 2021.

SKL och Kommunal har gjort en överenskommelse om att heltid ska vara norm senast 2021. Heltidsresan har startat i Munkedals kommun med samma målsättning, att heltid ska bli norm även inom vård och omsorg. Ett viktigt arbete för att skapa attraktiva jobb, öka jämställdheten men också för att minska rekryteringsbehovet framöver.

Under 2019 kommer förvaltningens verksamhetssystem bytas ut till ett nytt modernt system. Projektet kommer genomföras i samverkan med Sotenäs och Lysekils kommuner.

Många föräldrar har idag svårt att få stöd i förebyggande syfte. Även föräldrar med äldre barn frågar efter samtalsstöd men har svårt att få detta utan att söka bistånd på IFO. En utmaning är att kunna hitta vägar för att möta det ökade antalet familjer med behov av samtal som en serviceinsats. Detta kommer till en början erbjudas på Barnkullen.

Arbetet med rekrytering av familjehem, kontaktfamiljer och kontaktpersoner behöver utvecklas då det fortsatt är svårt att hitta de som vill ta dessa uppdrag. En planering kring detta är påbörjad kring annonser, medverkan i kommundningen samt inbjudan till informationskvällar.

I samarbetet med Sotenäs har även IFO-cheferna tillsammans i Norra Bohuslän börjat se på en gemensam familjerätt där även då Strömstad, Tanum och Lysekil är intresserade.

Inom Fyrbodalen kommer en verksamhet som riktar sig till ungdomar med någon form av beroende / miss-

bruk och deras familjer, "Mini Maria", starta under senare delen av 2019 som planen ser ut nu.

Inom Stöd kommer det ske en översyn av boendestrukturen utifrån funktionsvarianter och ålder. Målet är att undvika extern hantering av omsorg och höja kvaliteten utan att öka kostnaden.

Det arbetas ständigt med att hitta åtgärder för att få en ekonomi i balans och det kommer krävas mycket engagemang och kreativitet för att hitta nya lösningar för att kunna hålla kostnader nere och ändå klara möta framtidens behov. Ett arbete som förvaltningen kommer lägga stort fokus på under 2019.

Medborgarcentrum i kommunhuset Forum tar i dagsläget emot över 40 000 mejl och telefonsamtal om året. Foto: Erland Pålsson.

Nämndsredovisning – Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens verksamhetsområden omfattar bygglov och detaljplanering med närbesläktade arbetsområden. Verksamheten regleras bland annat enligt Plan- och bygglagen, Lagen om skydd mot olyckor, samt av kommunens ambitioner inom verksamheterna.

Inledning

De ärenden som hanteras av nämnden är framförallt bygg-, rivnings- och marklov, anmälan och samråd, godkännande av förrättningar och ventilationskontroll med mera. Information och rådgivning, remissyttrandet med mera utgör även en icke försumbar del av arbetsuppgifterna. Krav på att beslut om bygglov ska fattats inom 70 dagar har införts i PBL vilket ställer tydligare krav på handläggning.

Viktiga händelser

Planeringen för ny industrimark på Gläborg, Häby och Säleby väster pågår. Två informationsmöten har hållits, ett om nytt äldrecentrum i Dingle och ett om Kynningsruds etablering på Säleby.

Ekonomi

Resultat		
(Mnkr)	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter (exkl kommunbidrag)	2,2	1,9
Kostnader		
– Köp av huvudverksamhet		
– Personalkostnader	-2,4	-2,6
– Konsultkostnader	-0,9	-1,1
– Övriga kostnader	-0,2	-0,3
– Kapitalkostnader	-0,0	-0,0
Nettokostnad	-1,3	-2,1
Nettobudget	-2,0	-2,4
Resultat	0,7	0,3

Byggnadsnämnden som helhet redovisar ett positivt utfall på 0,3 mnkr, vilket är 0,4 mnkr lägre jämfört med föregående år. Positivt utfall till följd av låga personalkostnader då nämnden fortfarande har och har haft vakanta tjänster. Dock har konsulter anlåtats till viss del för att täcka bristen av personal.

Måluppfyllelse

Resultatmålet att öka antalet detaljplaner för bostäder och industrimark är delvis uppfyllt. Två planer antogs under 2018 och ytterligare två i januari 2019. Resultatmålet att Förenkla för övriga aktörer på bostadsmarknaden är delvis uppfyllt. Ingen mätning av handläggningstider har kunnat utföras under hösten som planerat. Två informationsmöten har hållits.

Framtid

Att minska personalomsättningen är en förutsättning för att kunna handlägga bygglov och detaljplaner inom rimliga tider. Det är mycket på gång i kommunen så att kunna leverera planer för bostäder och industrimark är viktigt. Från och med 2019 ingår byggnadsnämndens verksamhet i den nya Samhällsbyggnadsnämnden.

Aktualiseringsarbetet med översiktsplanen pågår. Nya planarbeten avseende äldreboende och verksamhetsområden har påbörjats. Enheten ingår i kommunens arbete med att "Förenkla helt enkelt" med avsikten att det skall påverka enhetens arbete positivt. Det bedöms viktigt för kommunen att detaljplannearbetet drivs framåt. Det är därför angeläget att resurser avsätts för det fortsatta arbetet.

Samverkansnämnder IT, Miljö och Lön Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Munkedals kommun bedriver samverkan och gemensam nämnd tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommun

Inledning

Munkedals kommun bedriver samverkan och gemensam nämnd tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommun inom områdena:

- IT (värdkommun Lysekil)
- Miljö (värdkommun Sotenäs)
- Lön (värdkommun Munkedal)

IT-nämnden uppgift är att tillhandahålla IT-drift, support, förvaltning samt utveckling av Sotenäs, Munkedals och Lysekils IT-miljö. Även tillse efterlevnaden av regler, riktlinjer och styrande verksamhetsbehov.

Miljönämnden ansvarar för livsmedels- miljö- och hälsoskyddsfrågor inom de tre samverkande kommunerna. Nämnden svarar för myndighetsutövning inom ramen för gällande lagstiftning inom dessa områden samt stödjer och samordnat det miljöstrategiska arbetet.

Lönenämndens uppdrag är att fullgöra och ansvara för de samverkande kommunernas uppgifter vad avser: Löneadministration, Support och utbildning i lönesystemets olika delar, Support i tillämpning av lagar, avtal och regler, Utdata och statistik, Systemförvaltning samt Pensions- och försäkringsadministration.

Viktiga händelser

IT-avdelningen är nu organiserad för att möta det ökade behovet av en stabil IT-miljö 24 timmar om dygnet 365 dagar om året. Beredskap är infört vilket är en förutsättning för att kommunerna skall upprätthålla den standard som NIS-direktivet föreskriver. GDPR började gälla 2018. Informationssäkerhetspolicy tagits fram och antagits kommunernas fullmäktige.

E-tjänsteplattform upphandlades under slutet av 2018, denna kommer att implementeras under 2019

Plattformen möjliggör en fullt utvecklad e-förvaltning där medborgare, kunder och brukare kan sköta merparten av sina ärenden och kommunikation med kommunen genom enkla och säkrade e-tjänster

Införande robotstyrd processautomation (RPA) pågår.

SML-kommunerna beslutade att fortsätta samverkan genom avtal mellan kommunerna för IT-funktionen utan någon gemensam IT-nämnd.

Inom löneenhetens verksamhet har förberedelser skett inför verksamhetens flytt till Utvecklingscentrum Munkedal i Dingle. Även för denna verksamhet beslutade

SML-kommunerna att fortsätta samverkan genom avtal utan någon gemensam lönenämnd.

Miljönämndens reglemente har reviderats och beslutats under året. En av de större förändringarna är att det miljöstrategiska samordningsansvaret har lämnats tillbaka till respektive samverkanskommun.

Under 2018 genomfördes den politiskt antagna verksamhetsplanen i stort. Under året har det även tagits fram en ny behovsutredning i samverkan med nämndens ledamöter.

Ekonomi

Resultat

(nämnd, tkr)	Resultat
IT-nämnd	95
Miljönämnd	-302
Lönenämnd	178

De gemensamma nämnderna redovisar alla ett positivt resultat på sammanlagt 185 tkr. Munkedals andel av detta är 34 tkr.

Måluppfyllelse

IT-enheten har en bra måluppfyllelse och klarat alla målen inom grunduppdraget.

Lönenämnden har en god måluppfyllelse under 2018. Nämnden har i stort uppnått alla målen under 2018.

För Miljönämnden är måluppfyllelsen bra för 2018. Samtliga mål inom livsmedels- och tobakskontrollen är uppfyllda eller till stor del uppfyllda.

Framtid

Digitaliseringen har gjort att vi idag ser allt fler verksamhetsnära IT-roller – och på så sätt suddas linjerna mellan IT-avdelningen och verksamheten ut. Behov av samarbete och att aktivt skapa nytta är också något som IT behöver besvara. Verksamhetsdriven utveckling kommer skapa roller som är mera coachande samt att rollen som arbetsledare för våra digitala medarbetare blir verklighet då många processer blir automatiserade via robotstyrd processautomation (RPA). Internet Of Things (IOT) kommer att utvecklas i rask takt. IOT är ett samlingsbegrepp för den utveckling som innebär att maskiner, fordon, gods, hushållsapparater, kläder och andra saker samt varor (inklusive människor), förses med små inbyggda sensorer och datorer.

Löneenheten arbetar med att förbättra nuvarande processer inom den egna enheten och inom hela SML-verksamheten för att få en smidigare hantering av lö-

nehanteringen från anställd till löneutbetalning. En del av detta är att fler funktioner och e-tjänster kopplade till verksamhetssystemet införs. Under 2019 kommer även arbetsgivaredeklaration på individnivå samt ändrat sjukavdrag kräva anpassning av processerna i verksamheten.

För miljönämndens verksamhet kommer fokus vara på en ny tobakslagstiftning som träder ikraft den 1 juli 2019. Prövningen enligt den nya lagstiftningen är mer krävande vilket innebär att den tar betydligt mer arbetstid i anspråk. Till den föreslås en ny taxa eftersom prövningen ska vara avgiftsfinansierad. Digitaliseringen kommer sannolikt ta fart under 2019 inom verksamhetsområdet. Inför 2020 bör en översyn av taxor inom hela nämndens område göras.

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän är ett kommunalförbund som bildats av Munkedal, Lysekil och Uddevalla. Förbundet ska genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverka till att skapa en trygg och säker miljö för människor att vistas i.

Resultat för perioden uppgår till -2 234 tkr. Förbundet har belastats med betydande kostnader för den omfattande branden i Bratteröd under sommaren. 1 033 tkr är direkt hänförliga till räddningsinsatsen i form av transporter och hjälp från annan kommun. Till detta kommer personalkostnader 450 tkr. Förbundet räknar med att få ersättning för dessa kostnader från Uddevalla kommun.

Även ökade personalkostnader för räddningstjänstpersonal i beredskap (RiB) som under en längre tid har dragits med bemanningssvårigheter är en bidragande orsak till årets underskott.

Förbundet har en bra måluppfyllelse för säkerhetsmålen. Av förbundets 9 uppsatta säkerhetsmål uppnås 6 helt eller delvis. Vad gäller god ekonomisk hushållning är den sammanvägda bedömningen för 2018 att förbundet inte når de satta finansiella målen och därmed inte krävet på god ekonomisk hushållning.

Kommunens verksamhet i extern regi

I detta avsnitt redovisas kommunens verksamhet i extern regi med fokus på bolag.

Ägarstyrning

Under de senaste åren har en allt större del av den kommunala verksamheten kommit att bedrivas inom bolag, förbund och gemensamma nämnder. Det innebär att stora ekonomiska värden likväl som stora verksamhetsvärden bedrivs inom de "kommunala företagen" och att det fått en allt större betydelse för kommunens samlade ekonomi. Det ställer krav på att kommunen skapar ett flöde av planering, samordning och uppföljning av den samlade verksamheten.

Utgångspunkten för om kommunen ska driva verksamhet är om den är nyttig för medborgarna samt att verksamheten faller inom den kommunala kompetensen. Oavsett driftsform ska verksamheten direkt eller indirekt skapa nytta för medborgarna. Styrning av kommunens bolag sker genom ägarpolicy, bolagsordning samt ägardirektiv. I ägarpolicy fastställs att bolag och övrig verksamhet ska ses som en del av kommunens verksamhet och där kraven på styrning, insyn, kontroll och uppföljning är densamma som för verksamhet i förvaltningsform.

Kommunstyrelsen har även en uppsiktsplikt enligt kommunallagen som innebär att, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten.

Återrapportering har gjorts från de "kommunala bolagen" vid tre tillfällen under året i form av delårsrapportering samt i samband med bokslut. I övrigt har dialog skett med parterna vid ett antal tillfällen. Dialogen har skett med kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. För kommande år kommer fortsatt arbete att genomföras avseende uppdateringar av bolagsordning och ägardirektiv. Fokus kommer också att ske på att utveckla dialog och samordning inom koncernen, framförallt avseende återrapportering och miljöfrågor.

Finansiell analys

Finansiell analys Kommunkoncernen

Kommunkoncernen innehåller 2018 koncernföretagen Munkedals Bostäder AB, Munkedal Vatten AB, Dingle industrilokaler AB och Vadholmen Foss 2:81 mfl AB samt uppdragsföretagen Rambo AB och Kooperativa hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården.

Årets resultat

Resultatet för koncernen är för året positivt och landar på 14,8 mnkr. Kommunens resultat uppgår till 12,5 mnkr, Munkedals Bostäder AB 2,5 mnkr, Munkedal

Vatten AB 0 mnkr, Vadholmen Foss 2:81 mfl AB 0,0 mnkr, Rambo AB +0,7 mnkr samt Kooperativa hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården 0,3 Dingle Industrilokaler AB 0,0 mnkr. Koncernens resultat belastas även av en avskrivning på - 1,1 mnkr av ett övervärde, som uppstod vid förvärv av Vadholmen Foss 2:81 m fl.

Investeringsutgifterna uppgick totalt till 103 mnkr i koncernen.

Soliditet och låneskuld

Soliditeten är ett mått på koncernens långsiktiga betalningsförmåga dvs hur stor andel av balansomslutningen som har finansierats med eget kapital. Soliditeten påverkas av förändrad balansomslutning samt ett förändrat resultat.

Koncernens soliditet uppgår till 29,4 procent vilket är en liten försämring jämfört med föregående år (29,7 procent).

Koncernens samlade låneskuld uppgår till 534,8 mnkr vilket är en ökning med 42,5 mnkr jämfört med 2017. Största delarna av låneskulden tillhör Munkedals kommun och Munkedals bostäder AB. Munkedal Vatten AB har en långfristig skuld på 76 mnkr, denna elimineras pga upprättad revers mellan kommunen och bolaget. Det är väsentligt att kommunen och Munkbo förbättrar soliditeten på sikt för att därmed konsolidera koncernens ekonomiska resultat.

Likviditet och betalningsförmåga

Både kassa- och balanslikviditet är relativt låga 57,0 procent respektive 69,7 procent vilket för båda talen är i nivå med föregående år.

När kommunens likviditet analyseras är det viktigt att inte bara se till koncernens tillgångar i form av likvida medel och kortfristiga fordringar. För att få en samlad bild bör även koncernens lånestock inkluderas. Ett mått som tar hänsyn till både likvida medel och upplåning är nettolåneskulden. Den visar på skillnaden mellan de likvida medlen och räntebärande låneskuld. Nettolåneskulden har ökat från 342 mnkr till 395 mnkr.

Budgetföljsamhet

Koncernen har idag ingen gemensam koncernbudget utan varje bolag upprättar sin egen budget. Bolagens budgetar godkänns i Kommunfullmäktige. Avstämning mot budgeterna görs i delårsboksluten. Avvikelser har dock funnits gentemot budgeten under året. Det samma gäller för de prognoser bolagen gjort under året.

Avslutande kommentarer

Koncernens resultat är återigen positivt, Med undantag av 2014 har resultaten för koncernen varit positiva de senaste åren. Soliditeten uppgår till 29,4 procent.

Då koncernens soliditet är låg och långfristig låneskuld är relativt hög är det viktigt att påbörja amortering av skulderna. Den höga låneskulden gör att koncernen är känslig för förändrade i räntenivåer. Både Munkedals kommun och Munkedals Bostäder AB använder sig av swappar för att hantera denna risk. I den räntenedgång som varit har detta inte varit ekonomiskt fördelaktigt. Det hade varit bättre att ligga till stor del rörligt och amortera ner skulden. Genomsnittliga räntan för Munkedals Kommun är 2,58 procent och för Munkedals Bostäder AB är räntan 1,26 procent. Finansnettot har förbättrats med 1 mnkr och uppgår till -7 mnkr.

För att skapa utrymme för självfinansiering av kommande investeringar bör helst nettoinvesteringarna de kommande åren inte överstiga avskrivningarna.

Finansiella nyckeltal koncernen

Nyckeltal koncernen	2016	2017	2018
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	561,0	581,0	625,5
Finansnetto (mnkr)	-10,0	-8,0	-7,2
Årets resultat (mnkr)	37,7	47,7	14,8
Nettoinvesteringar (mnkr)	75,8	137,4	102,1
Långfristiga skulder	267,6	331,5	391,6
Soliditet enligt balansräkning (%)	27,6	29,7	29,4
Årets resultat / skatter o statsb. (%)	6,2	7,5	2,3
Förändring eget kapital (%)	18,3	19,1	4,8
Kassalikviditet %	53,9	57,5	57,0
Balanslikviditet %	62,9	68,8	69,7

Rambo AB visar upp sopkärlsalternativ för det nya insamlingssystemet av hushållsavfall i Munkedals kommun. Foto: Erland Pålsson.

Koncernföretag

Munkedals Bostäder AB

Munkedals Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs av Munkedals kommun till 100 procent. Bolaget äger och förvaltar bostadslägenheter och lokaler med en sammanlagd uthyrningsbar yta på 35 638 m² på tre orter i kommunen; Munkedal, Hedekas och Dingle.

Viktiga händelser

Bolagets fastighet Foss 7: 75 (Vadholmen) med 13 lägenheter har sålts för 6,275 mnkr.

ROT-renovering på Jonsängsområdet har avslutats. Projektet omfattade 160 lägenheter till en kostnad av 130 mnkr, dvs drygt 800 tkr per lägenhet.

I Hedekas har flera byggnader renoverats på utsidan.

Ekonomi

Bolaget redovisar i år ett resultat efter finansiella poster på 4,4 mnkr (-3,0). I resultatet ingår en reavinst vid fastighetsförsäljning på 4,5 mnkr. Inhyrda flytt- och städtjänster samt konsultarvoden som är hänförliga till den genomförda ROT-renoveringen har medfört extra driftkostnader. Bolagets låneskuld till kreditinstitut uppgår till 290 mnkr. Samtliga lån är placerade hos Kommuninvest i Sverige AB. Hela kreditvolymen har kommunal borgen som säkerhet.

Verksamhetsmål

Enligt bolagsordningen ska Munkbo vara verktyg för att genomföra delar av kommunens bostadspolitik och ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringprincip främja bostadsförsörjningen i Munkedals kommun.

Bolagets huvudsakliga verksamhetsområden är:

- att äga, förvalta, förädla, bebygga, förvärva och försälja fastigheter för bostadsändamål samt till viss del kommersiella lokaler.
- underhåll och skötsel av bolagets fastigheter för optimal livslängd och kundnytta.
- marknadsföring och uthyrning av bolagets lägenheter och lokaler.
- utveckling och anpassning av bolagets nuvarande och framtida fastighetsbestånd till bostadsmarknadens efterfrågan.

Framtid

Planeringen av ROT-renovering av Brudåsområdet har inletts. Allmänt gäller att satsningar behöver göras på såväl yttre som inre underhåll i stora delar av beståndet.

Nyckeltal

Nyckeltal - Munkedals bostäder AB

	2016	2017	2018
Ägarinflytande (%)	100	100	100
Resultat efter finansiella poster (mnkr)	-2,4	-2,7	4,4
Direktavkastning (%)	5	3,8	3,6
Eget Kapital (mnkr)	16,9	14,2	16,8
Omsättning (mnkr)	33,6	34,2	40,5
Investeringsvolym (mnkr)	22,5	83,1	39,1
Soliditet (%)	6	5	5
Balanslikviditet (%)	639	308	354
Lån (mnkr)	245	275	290
Underhållsnivå (mnkr)	4,6	4,4	3,9
Underhållskostnader (kr/m ²)	128	121	110
Genomsnittlig hyra bostäder kr/m ²	958	989	1 040
Vakansgrad (%)	1,9	0,8	1,4
Anställda	12	0,2	0,2

Munkedal vatten AB

Munkedal Vatten AB är ett anläggningsbolag som till 100 procent ägs av Munkedal kommun. Detta gör att det lokala inflytande över kommunens VA-anläggningar består då varje kommun bestämmer i det egna anläggningsbolaget.

Inledning

Munkedal Vatten AB har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Munkedal kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

Till sin hjälp finns Västvatten AB som, tillsammans med de kommunala bolag som är huvudmän för VA-anläggningarna, svarar för drift, underhåll, kompetens och utveckling av den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunerna Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla. Detta för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Munkedal Vatten AB äger 11 procent av Västvatten AB.

Viktiga händelser

Bevattningsförbud infördes i Munkedals kommun. Det berodde på låga grundvattennivåer och risken att vattnet skulle ta slut. Ett av tre borrhål vid Kärnsjön sinade under sommaren, vilket hanterades med hjälp av högre produktion från andra vattenverk.

Överföringsledning Faleby-Gårvik påbörjades i juni. Projektet är försenat då tillstånd från Länsstyrelsen inväntas angående pumpstationer. Kungörelse angående pumparna har annonserats.

Byte av styrsystem och kommunikation sker på sju stycken pumpstationer i Munkedal, bland annat Säleby och Åkersvägen. Reservkraft till Kärnsjöns vattenverk har renoverats.

Stora mängder ovidkommande vatten i spillvattensystemet belastar reningsverken och kan ge oönskade miljökonsekvenser i form av bräddat avloppsvatten och stor energiåtgång. Där det finns indikationer på större mängder ovidkommande vatten i spillvattensystemet genomförs olika undersökningar för att söka felet. Bland annat har en avloppsbrunn lagats utanför Torreby reningsverk vilket minskat normalflödet till reningsverket med 50 procent.

Ekonomi

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen vilket innebär att de nödvändiga kostnaderna per vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt. Den taxefinansierade verksamheten får inte gå med vinst.

Årets överuttag uppgick till 0,9 mnkr (f år 0,7 mnkr i överuttag). Investeringar har skett i bolaget under 2018 med 14,8 mnkr (f år 11,5 mnkr). På Vadholms-

vägen har nya spill, dag- och vattenledningar dragits för att serva en ny exploatering samt att få en bättre vattenförsörjning till området. Erlagda anläggningsavgifter uppgår till 4,9 mnkr (f år 3,0 mnkr). Framförallt är det fastigheter på Tegelveksområdet som anslutits.

Framtid

Vattenförsörjningsfrågorna är viktiga i Munkedal och projektering pågår för att öka vattenkapaciteten i Dingle vattenverk. Ledningsnätet behöver förnyas och inventeras för att rätt åtgärder ska kunna sättas in i tid och på rätt plats. En filteranläggning utreds i anslutning till reservoaren vid Kärnsjön för ökad framtida dricksvattenproduktion.

Nyckeltal

Nyckeltal - Munkedal Vatten AB

	2016	2017	2018
Ägarinflytande (%)	100	100	100
Resultat (mnkr)	0	0	0
Eget Kapital (mnkr)	2,5	2,5	2,5
Omsättning (mnkr)	17,4	22,1	23,1
Investeringsvolym (mnkr)	5,2	11,5	14,8
Soliditet (%)	2,6	2,4	2,2
Balanslikviditet (%)	356	141	143
Lån (mnkr)	76,2	76,2	81,2
Anställda	0	0	0

Rambo AB

Rambo AB bildades 1981 och ägs gemensamt av kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Munkedals ägarandel uppgår till 25 procent. Rambos uppdrag är att skapa en långsiktigt hållbar och miljöriktig avfallshantering åt sina ägarkommuner genom att samla in och omhändertaga avfall samt att driva annan därmed sammanhängande verksamhet. Rambo är kommunernas verktyg för att nå de miljömål som regering och EU antagit för avfall.

Viktiga händelser

Under året har upphandling av ny entreprenad för införande av nytt insamlingssystem i Sotenäs, Tanum och Munkedal genomförts. Efter sammanlagt tre upphandlingar som alla avbröts på grund av bristande konkurrens och höga priser beslutade ägarkommunerna att tilldela Rambo i uppdrag att införa det nya insamlingssystemet med hemsortering i egen regi. Projektet kommer att vara det största i Rambos historia och löpa under en flerårsperiod med start 2019.

Miljötillstånden för anläggningarna är inte tidsbegränsade men är från 80- och 90-talen och speglar den tidens avfallshantering. Till följd av detta finns behov av omprövning. I slutet av 2016 lämnades en tillståndsansökan enligt miljöbalken in till länsstyrelsen för Siviks avfallsanläggning. Beslut om nytt tillstånd erhöles under våren 2018 och innebär en rad förändrade och nya villkor och därmed även ändringar av verksamheten. Sluttäckningarna på deponierna Hästesked, Tyft och Hogenäs innebär att verksamheten på dessa anläggningar förändrats och att nya tillstånd krävs även för dessa. Som ett första steg kommer kontrollprogrammen för respektive anläggning att förnyas. Arbetet med nya kontrollprogram har påbörjats och det första, för Hästesked, lämnas in i början av 2019.

I samarbete med bland annat bolagets ägarkommuner har Rambo undersökt möjligheten att skapa en framtida hållbar process för omhändertagande av slam från avloppsreningsverk. Projektet har slutförts och genererat värdefull praktisk erfarenhet samt positiva resultat för samförbränning av torkat slam och biobränsle. Kunskap som är till gagn för framtida projekt.

Rambos värderingar och varumärkesplattform har vidareutvecklats och under hösten arbetades Rambos uppförandekod fram. Uppförandekoden är en vägledning i hur personalen inom Rambo ska agera för att skapa förtroende och tillit i relationer med kunder, samarbetspartners, leverantörer och inom bolaget.

Ekonomi

Årets resultat efter finansiella poster uppgår till 3,7 mnkr (f år 1,4 mnkr). Affärsområde Insamling påverkar resultatet positivt från föregående år till följd av ökade intäkter för komprimatortömningar och containerhyror. Affärsområde Avfallshantering redovisar ett resultat på 1,2 mnkr att jämföras med 0,8 mnkr föregående år. Även administrativa kostnader minskar mot föregående år och påverkar resultatet positivt.

Årets investeringar uppgår till 13,6 mnkr. Ett lån på 12,0 mnkr, med kommunal borgen, har upptagits under året för finansiering av det nya insamlingssystemet i Lysekil. Soliditeten uppgår till 55 procent.

Verksamhetsmål

Rambo har utarbetat mål inom områdena ekonomi, miljö, kund och personal. Måluppfyllelsen inom ekonomi, kund och personal är mycket god. Inom miljö är målen delvis uppfyllda.

Framtid

Införandet av de nya insamlingssystemen i Sotenäs, Tanum och Munkedal kommer att påbörjas under 2019 och löpa under en flerårsperiod. Införandet kommer att ske i egen regi vilket innebär investeringar i fordon och kärl till en uppskattad investeringsvolym av 81,5 mnkr. Investeringarna kommer att lånefinansieras genom kommunal borgen och amorteras på åtta år.

Nyckeltal

Nyckeltal - Rambo AB

	2016	2017	2018
Ägarinflytande (%)	20,6	20,6	25
Årets resultat efter finansiella poster (mnkr)	9,9	1,4	3,7
Omsättning (mnkr)	153,1	161,1	165,7
Investeringsvolym (mnkr)	18,6	15,9	13,6
Soliditet (%)	51	58	55
Balanslikviditet (%)	165	173	196
Lån (mnkr)	11,3	11,3	21,9
Anställda	71	74	72

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB förvärvades i december 2015. Bolaget ägs till 100 % av Munkedals kommun. Bolaget äger fyra fastigheter med ett antal byggnader på.

Viktiga händelser

Detaljplanearbete för "Sohlbergs-område" pågår. Avsikten är att möjliggöra uppförandet av bostäder och lokaler för verksamheter. Under året har en rad utredningar om buller, vibrationer, geoteknik mm genomförts.

Ekonomi

Hyresintäkterna uppgår till 0,3 mnkr och kostnaderna för befintliga lokaler till 0,3 mnkr. Årets resultat uppgår till 0,0 mnkr och summa tillgångar till 2,1 mnkr.

Framtid

Detaljplaneläggningen sker på den sista centrumnära marken i Munkedal. Det är därför viktigt att planen färdigställs och antas. I samband med antagandet kan området säljas för byggnation av bostäder och lokaler.

Kooperativa Hyresrättsföreningen Sörby- och Dinglegården.

Riksbyggens Kooperativa hyresrättsförening Sörby- och Dinglegården omfattar två stycken omsorgsfastigheter.

Ekonomi

Årets resultat före fondförändring visar ett överskott på 1,3 mnkr (f år 1,0 mnkr). Föreningens driftkostnader är i stort sett oförändrade jämfört med föregående år. Räntekostnaderna har minskat med 0,2 mnkr på grund av omsatta lån till lägre räntekostnader.

Framtid

Ombyggnad av en gemensam lokal till lägenhet på Sörbygården, påbörjas våren 2019.

Dingle industrilokaler AB

Dingle industrilokaler AB äger, förvaltar samt hyr ut industrilokaler i Dingle. Dingle industrilokaler AB ägs av Munkedals kommun tillsammans med New Wave Group AB. Kommunens ägarandel är 51 procent.

Viktiga händelser

Utbyggnad, 7 800 m², av befintlig byggnad är genomförd. Investeringsutgiften uppgick till 62 mnkr.

Ekonomi

Bolaget redovisare ett resultat på 0,0 mnkr.

Framtid

Fortsatt förvaltning av fastigheten och samverkan med New Wave.

Ord- och begreppsförklaring

Kommunfakta

Kommunkoncern/Den samlade verksamheten

Den kommunala förvaltningen och kommunens koncernföretag.

Koncernföretag

En juridisk person där kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande i.

Uppdragsföretag

En juridisk person som kommunen har överlämnat vården av en kommunal angelägenhet till, men inte fått ett betydande inflytande över företaget.

Sammanställd redovisning

Räkenskaper som omfattar hela kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige

Kommunens högsta beslutande organ.

Kommunstyrelsen

Kommunens högsta verkställande organ.

Välfärd

Välfärd är de medel som stat, landsting och kommun tillhandahåller i syfte att säkra individens trygghet vid bland annat barndom, sjukdom, arbetslöshet, funktionsnedsättning och ålderdom.

Kommunalskatt

En skatt som tas ut av kommunen för att bekosta kommuninvånarnas kommunala angelägenheter.

Förvaltningsberättelse

Mål- och resursplan (MRP)

Kommunen ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en kommande period av tre år, där budgetåret alltid är periodens första år.

Intern kontroll

Är att med en rimlig grad av säkerhet, säkerställa att följande mål uppfylls:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten.
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Måluppfyllelse

Visar om det som majoriteten har satt upp som mål för kommunens verksamhet har uppfyllts under året som gått.

Benchmarking

Jämföra kommuner med varandra för att kunna förklara likheter och skillnader samt förbättra kommunen.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen visar kommunens resursförbrukning ställd mot budget och investeringsredovisningen visar vilka tillgångar som kommunen har köpt in/förädlat.

Ekonomi/Finansiell analys

Resultaträkning

Visar en sammanställning på allt som skett inom kommunen ekonomiskt under 1 år.

Jämförelsestörande post

En post av engångskaraktär som kommunen inte kan räkna med att få varje år.

Nettokostnad

Totalsumman av årets intäkter, kostnader och avskrivningar.

Driftkostnadsandel

Löpande kostnader i procent av skatteintäkter samt utjämning och statsbidrag.

Avskrivning

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde, ska spegla värdeminskningen.

Internränta

Kalkylmässigt beräknad kostnad för det kapital som tas i anspråk inom en verksamhet.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter skall överstiga kostnaderna.

Resultatutjämningsreserv

En öronmärkning av det egna kapitalet som efter särskilda riktlinjer kan användas får att uppfylla balanskravet.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället. Här framgår hur kommunen använt respektive anskaffat sitt kapital.

Soliditet

Visar långsiktig betalningsberedskap. Mäts genom andel eget kapital i förhållande till tillgångar.

Likviditet

Visar kortsiktig betalningsberedskap.

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav.

Omsättningstillgång

Tillgång som på kort sikt kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedd för stadigvarande bruk.

Exploatering

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industri.

Eget kapital

Kommunens förmögenhet, det vill säga alla tidigare års ackumulerade överskott.

Kassaflödesanalys

Visar de likvida betalningsströmmarna som skett i kommunen under året.

Pensionsskuld

Kommunens skuld gentemot nuvarande och blivande pensionärer. Redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att upparbetad skuld fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Efter 1997 redovisas pensionsskulden som en avsättning.

Ansvarsförbindelse

Förpliktelse i form av borgensåtagande, pensions-skuld, ställda panter och dylikt. Resultatet belastas om/när förpliktelsen infrias.

RIPS-ränta

Är en kalkylränta som används för att beräkna räntan på kapitalet i pensionsskulden.

Derivat

Ett värdepapper vars värde beror på värdet av den underliggande tillgången. Olika former av derivat är optioner, terminer och swappar. De vanligaste formerna av underliggande tillgångar är valutor, aktier, obligationer, räntor, råvaror och index.

Semesterlöneskuld

Personalens intjänade ej uttagna semesterdagar.

Revisionsberättelse

Revisorerna i Munkedals kommun

2019-04-11

Till:

Fullmäktige i Munkedals kommun

Org. nr. 212000-1330

Revisionsberättelse för år 2018

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Munkedals kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Revisionen noterar särskilt de brister som konstaterats i grundläggande granskning 2018 avseende kommunstyrelsens styrning och rapportering. Utifrån genomförd granskning bedömde revisionen att kommunstyrelsen under året inte har utövat sin uppsiktsplikt tillräckligt i enlighet med kommunallagen och sitt reglemente.

Ur redogörelsen vill revisionen också lyfta de brister som konstaterats i revisionens fördjupade granskningar av hemtjänsten och individ- och familjeomsorgen avseende kommunstyrelsens styrning och uppföljning. Av de fördjupade granskningarna framkommer att hemtjänsten och individ- och familjeomsorgen har redovisat ekonomiskt underskott i flera år. Kommunstyrelsen har under 2018 inte beslutat om åtgärder för att komma till rätta med underskottet.

I likhet med föregående år noterar revisionen även särskilt att det finns brister i kommunstyrelsens uppsikt över Munkedals Bostäder AB Munkbo. Bolaget lever inte upp till kraven i ägardirektiv kopplat till bolagets syfte och ändamål samt ekonomiska målsättningar. Därtill är bolaget högt belånat och Munkbos bostäder har stora underhållsbehov. Kommunstyrelsen har inte tydligt vidtagit åtgärder för att säkerställa att bolaget efterlever kraven i ägardirektiv och att bolaget bedrivs på ett ur ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, övriga nämnder och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2018.

Vi återoppar bifogade redogörelser och rapporter.

Munkedals kommun 2019-04-11

Claes Hedlund
Ordförande

Bertil Schewenius
Vice ordförande

Dexter Gillberg

Johan Nilsson

Uno Johansson

Bilaga: Redogörelse för revisionen år 2018

Lantmännen

SKOLMATS

männ

Munkedals SM-lag i skolmat vann tredje plats i SkolmatsGastro 2018.
Från vänster: Angelica Torin, Magnus Eriksson och Sandra Ostwald. Foto: Erland Pålsson.

Kort om Munkedal

I Munkedal har du nära till allt – kust, vildmark, kultur och shopping. Du får möjlighet till ett tryggt boende, aktiv fritid och personlig utveckling och dessutom – snabba kommunala beslut.

Munkedals kommun
455 80 Munkedal
Telefon: 0524 - 180 00
Fax: 0524 - 181 10

E-post:
munkedal.kommun@munkedal.se
Hemsida:
www.munkedal.se